

Keravan sote-palvelurakenteen nykytilan analyysi

31.12.2020

Päivitetty 9.2.2021 sivun 48 osalta.

LUOTTAMUKSELLINEN

Sisällysluettelo

1. Analyysin tavoitteet, sisältö ja rajaukset
2. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan analyysin yhteenveto
3. Vastuualueiden nykytilan analyysi
  - Terveyttä edistävien palvelujen analyysi
  - Erikoissairaanhoidon analyysi
  - Arjessa selviytymistä tukevien palvelujen analyysi
  - Perheitä tukevien palvelujen analyysi

Liitteet

- Liite 1: Toimialan kustannusyhteenvedon tarkemmat tiedot

Nykytilan analyysin sisältö, toteutus ja lähteet

Nykytilan analyysin sisältö

- Nykytilan analyysi kuvaa Keravan sosiaali- ja terveystalouden nykytilaa.
- Nykytila-analyysissä tarkastellaan Keravan kaupungin sote-toimialaa (Terveystalouden edistävien palvelujen, Arjessa selviytymistä tukevien palvelujen ja Perheitä tukevien palvelujen vastuualueet huomioiden) talouden, palveluiden, henkilöstön, johtamiskulttuurin ja –käytäntöjen sekä asiakastarpeiden näkökulmista ja vertaillaan valittuja kohteita valittuihin kaupunkeihin.
- Nykytila- ja gap-analyysi nostavat vahvuuksia ja havaintoja, joiden pohjalta tunnistetaan tarpeita Vantaan kanssa yhteisessä sote-uudistushankkeessa

Nykytilan analyysin toteutus ja tietolähteet

- Analyysi on toteutettu Keravan kaupungin asiantuntijoita ja johtajia haastatellen sekä tausta-aineistoihin ja julkisiin tietoihin perehtymällä.
- Tietolähteet ja haastattelukysymykset on valittu jäljempänä esitettyä tarkasteluviitekehystä vasten.
- Haastatellut asiantuntijat ovat mm.
  - Vastuualuejohtajat ja osa vastuuyksiköiden päälliköistä
  - Talousjohtaja
  - Toimialajohtaja
- Keskeiset tietolähteet haastattelujen lisäksi ovat olleet
  - THL (Sotkanet) kuntakohtaiset tilastot
  - Avohilmo kuntakohtaiset tilastot
  - Keravan soteaineistopyyntö 2016-2019
  - Keravan talousarvio 2018
  - Keravan talousarviosuunnitelma 2020-2022
  - Keravan toimittamat tuotetaulut vastuualueista

Nykytilan analyysin sisältö, toteutus ja lähteet

Huomiot lähteistä ja käytetyistä tiedoista

- Kuvaajien selitteissä ilmoitetut prosenttilukemat ovat laskennallisia keskimääräisiä vuotuisia kasvuprosentteja (CAGR) kuvaajan tarkasteluajaväliltä.
- Analyysissä käytetyt tiedot perustuvat julkisista lähteistä sekä Keravalta saatuihin tietoihin. Deloitte on pyrkinyt varmentamaan Keravan toimittamia tietoja analysoinnin aikana, mutta varmuutta tietojen oikeellisuudesta ei voida taata.
- Tietoja on koottu useista eri lähteistä (Avohilmo, Keravan sisäiset materiaalit, Sotkanet, ym.). Kategorisointi ja tilastointitavat saattavat vaihdella lähteestä riippuen, mikä on huomioitava eri kuvaajia vertailtaessa.
- Julkisista lähteistä kerätyt tiedot kuvaavat usein kaikkia järjestämistapoja (oma tuotanto ja ostopalvelut), ellei toisin ole kuvaajan yhteydessä mainittu.
- Keravan sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatorakenne sekä tietojen luokittelutapa on vaihdellut tarkasteluvälillä. Tästä johtuen tietoja (esim. kustannukset, asiakasmäärät palveluittain) on yhdenmukaistettu, eikä kategorisointi kaikkien tarkasteltujen alueiden osalta täysin vastaa Vantaan rakenteita ja luokitteluja.
  - Lisäksi muiden kaupunkien vertailuja rakentaessa tietoja on yhdistelty vertailukelpoisuuden varmistamiseksi.
- Osassa palvelukohtaisia kustannustarkasteluita on verrattu Keravan kaupungin tuotekustannusta toteuman ja talousarvion välillä. Talousarvio on oletus tulevaisuuden kustannustasoista ja asiakasmääristä. Asiakas/käyntimäärien vaihtelu voi vaikuttaa poikkeamiin talousarvion ja toteuman välillä tuotekustannustarkastelussa.
- Kuvaajat ja aineistojen pohjalta tehdyt analyysit ovat Deloitteen laatimia. Johtopäätösten ja työn ohjaus on tehty yhdessä Keravan sote-organisaation tilaajan kanssa.

Analyysin rajaukset ja vertailukohtien asettaminen

Analyysin rajaukset

- Tarkastelu kohdistuu sote-palveluihin pääsääntöisesti kohdistuen vuosiin 2016-2019. Tarkastelun ulkopuolelle on rajattu hallinto- ja tukipalvelujen vastuualueen ja lautakuntatyöskentelyn tarkastelu.
  - Tarkastelu kohdistuu valittuihin palvelukokonaisuuksiin vastuualueiden sisällä taloudellisen tai toiminnallisen merkittävyyden perusteella.
  - Tarkasteltavat palvelukokonaisuudet on esitetty tarkemmin seuraavalla sivulla.
- Erikoissairaanhoidon osalta tarkastelu on rajatumpi kuin muilla vastuualueilla.
- Koronapandemian vaikutuksia ei ole tarkasteltu analyysin yhteydessä.
- Tarkastelu keskittyy nykytilaan ja aineiston saatavuuden perusteella tarkastellen edellisten vuosien kehitystä. Ennusteita tulevasta kehityksestä ei pääsääntöisesti ole käytetty yleistä väestön kehittymisen tarkastelua lukuun ottamatta.

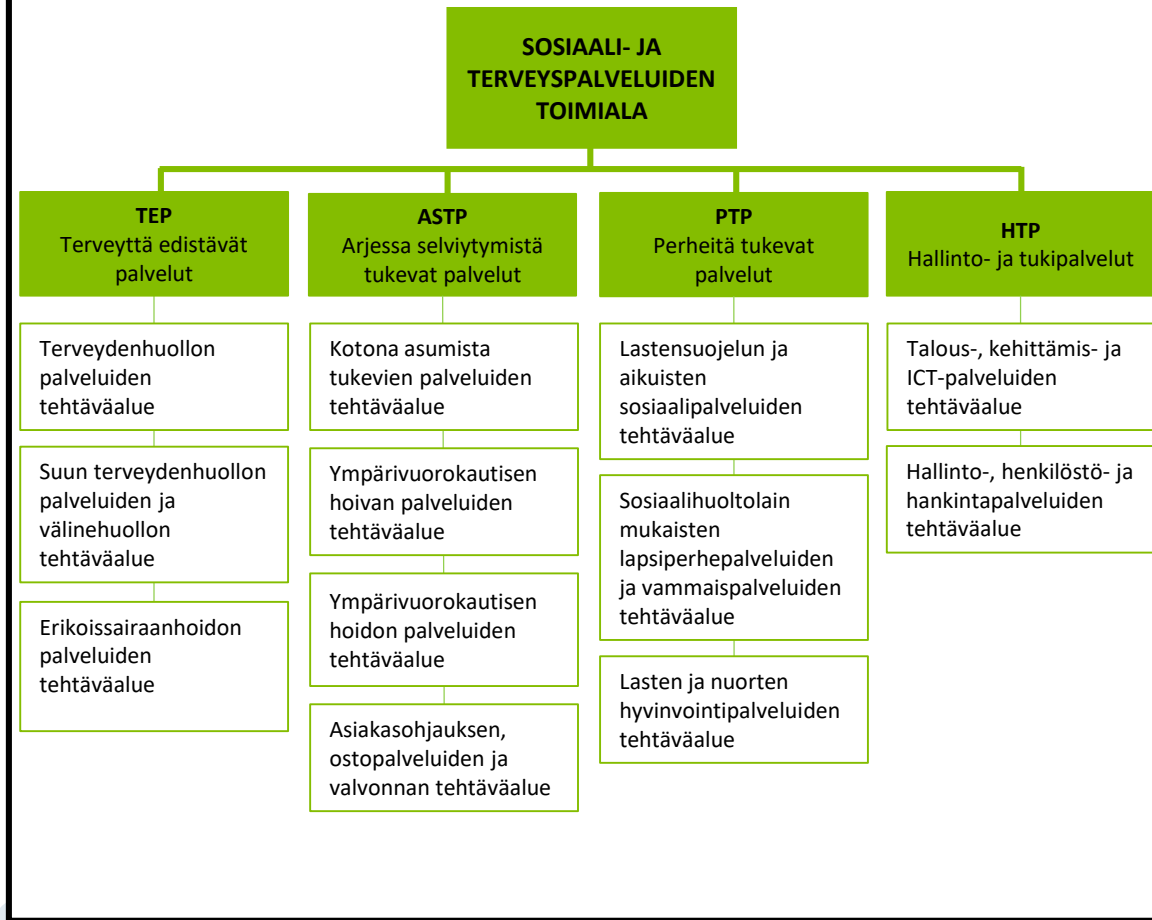
Vertailukohtat gap-analyysissä

- Nykytilan vertaaminen on tehty ensisijaisesti suhteessa väestön palvelutarpeisiin ja erityispiirteisiin, käytössä oleviin resursseihin, muihin kuntiin soveltuvilta osin sekä palveluille asetettuihin taloudellisiin ja toiminnallisiin reunaehtoihin.
  - Tarkastelussa käytetyt vertailukohtat ja tarkastelukysymykset on esitetty tarkemmin jäljempänä kohdassa viitekehys.
- Gap-analyysin vertailukohtana toimivat erikseen valitut kunnat sekä koko maan keskiarvo ja Uudenmaan alue.
- Toiminnan ja organisaation vertailussa tavoitetilaa ei ole voitu hakea organisaation ulkopuolelta. Näissä tapauksissa on painotettu organisaation itsensä tai muuten haastatteluissa/aineistoissa ilmi tulleita kehittämisen kohtia.

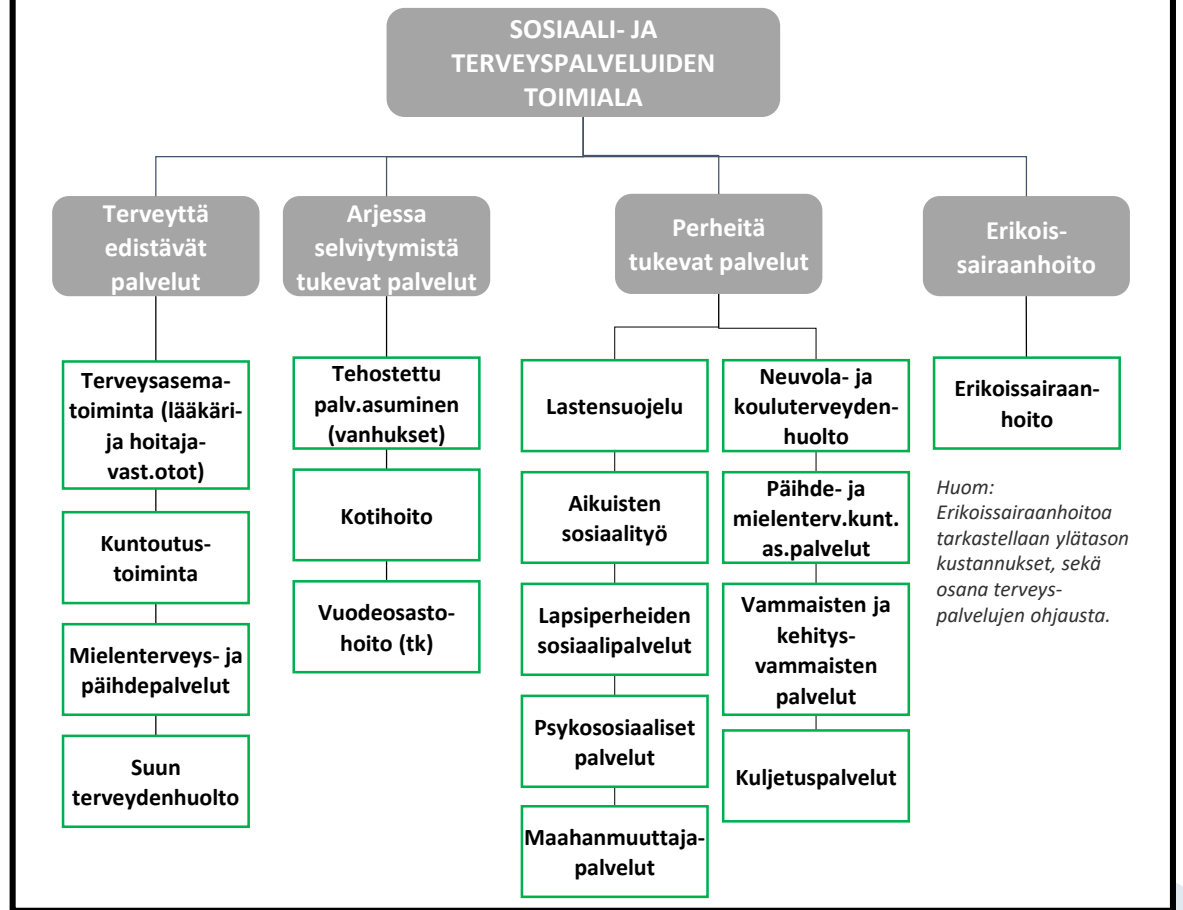
Nykytilan analyysin jäsentely

Nykytilan analyysi on tehty tarkastelemalla palveluja Keravan kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatorakenteessa, minkä lisäksi palveluja on tarkasteltu myös loogisissa kokonaisuuksissa.

Keravan sote-palvelujen organisaatorakenne

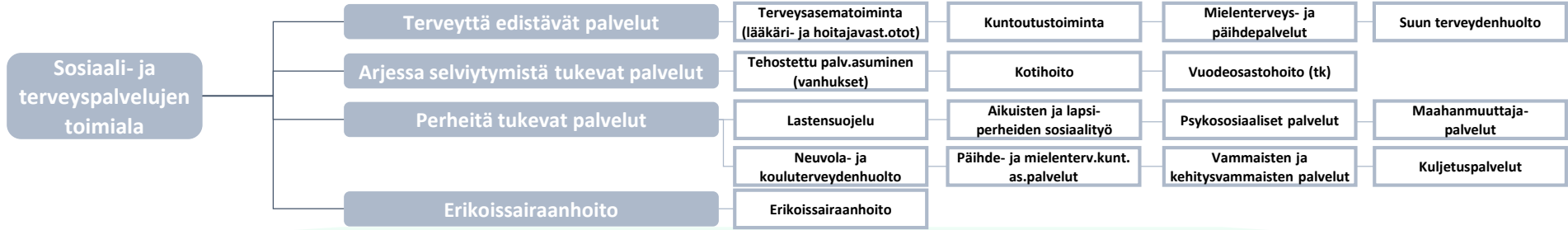
Tarkasteltavat kokonaisuudet

Nykytila-analyysin tarkasteluviitekehys

Keravan tarkastelussa hyödynnetään Vantaalle tehdyn nykytila- ja GAP-analyysin viitekehystä.

Tarkastelun painopisteet organisaatio-tasoisin

Tarkastelun tavoitteet

Toimialatasoinen tarkastelu

- Miten hyvinvointi, asiakastarpeet, palvelut ja resurssit kohtaavat sote-toimialatasolla?
- Miten palvelut järjestetään ja asiakastarpeisiin vastataan koko toimialan näkökulmasta?
- Mitkä ovat keskeiset yhteiset havainnot palveluista toimialatasolla?

Asiakas	Palvelut
<ul style="list-style-type: none"> Väestön erityispiirteet ja -tarpeet Asiakasmäärät nyt ja niiden arvioitu kehittyminen; palvelujen saavutettavuus Päällekkäisyydet palvelurakenteessa; palvelujen yhteensovittaminen; asiakasvalinta; palvelujen käytön päättäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakasmäärät nyt ja niiden arvioitu kehittyminen palveluittain; asiakastyytyväisyys Palvelumäärät/käynnit suhteessa asiakasmääriin ja -tarpeisiin Palvelujen saavutettavuus, mm. jonotusajat Palveluohjaus ja asiakasvalinta palveluun
Kustannukset ja tehokkuus	
<ul style="list-style-type: none"> Palvelujen kustannusten kohdentuminen eri palveluihin Kustannusten kehittyminen suurimpien menoryhmien tasolla ja palvelukokonaisuuksittain Ostopalveluiden ja oman toiminnan suhde Ostopalvelujen ja oman toiminnan tehokkuus (kustannukset / volyymit) 	
Toimintamalli	
<ul style="list-style-type: none"> Organisaatorakenne ja sen toimivuus Henkilöstötyytyväisyys ja -rakenteen yleisesti, henkilöstömäärien kehittyminen ja kohdentuminen eri palveluyksiköihin Kehittämiskohteet ja vahvuudet johtamisessa ja kulttuurissa Tunnistetut kehittämiskohteet ja vahvuudet prosesseissa 	

Tarkastelun ylätasoinen sisältö ja vertailukohtat

Valittujen toimintojen tarkastelu

- Millainen on nykytila ja missä on olennaiset kehittämisen kohteet palvelujen tuotannon tasolla?
- Tarkastelussa sovelletaan alla mainittuja analyysejä tapauskohtaisesti.

Asiakas	Palvelut
<ul style="list-style-type: none"> Väestön erityispiirteet ja -tarpeet Asiakasmäärät nyt ja niiden arvioitu kehittyminen palveluittain; asiakastyytyväisyys Palvelumäärät/käynnit suhteessa asiakasmääriin ja -tarpeisiin Palvelujen saavutettavuus, mm. jonotusajat Palveluohjaus ja asiakasvalinta palveluun 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakasmäärät nyt ja niiden arvioitu kehittyminen palveluittain; asiakastyytyväisyys Palvelumäärät/käynnit suhteessa asiakasmääriin ja -tarpeisiin Palvelujen saavutettavuus, mm. jonotusajat Palveluohjaus ja asiakasvalinta palveluun
Kustannukset ja tehokkuus	
<ul style="list-style-type: none"> Tehokkuus, kustannukset ja suoritteet palveluittain ja tuotantotavoittain (oma & ostettu) 	
Toimintamalli	
<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstö: resurssien kohdentuminen ja henkilöstön saatavuus, henkilöstön rakenne Kulttuuri: henkilöstötyytyväisyys Toimintatavat ja prosessit ylätasolta katsoen: pullonkaulat prosesseissa, tunnistetut haasteet toimintatavoissa, vahvuudet toiminnassa Johtamiseen liittyvät tunnistetut vahvuudet ja haasteet Oma vs. ostettu palvelutuotanto määrät, suhde ja kustannukset palveluittain Syyt ESH:hon ohjautumiseen 	

● Etsimme vertailupohjaa muihin kuntiin
 ● Etsimme vertailupohjaa väestönkehitykseen ja asiakastarpeisiin
 ● Etsimme vertailupohjaa Keravan tavoitteista
 ● Etsimme vertailupohjaa sote-uudistuksen tavoitteisiin

Keravan sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan yhteenveto

GAP-ANALYYSI SEKÄ KUVAAJAT JA HAVAINNOT

1

Nykytila suhteessa väestön palvelutarpeisiin ja erityispiirteisiin

2

Nykytila suhteessa käytössä oleviin resursseihin

3

Toiminta ja organisaatio suhteessa tulevaisuuden tavoitteisiin

Keravan nykytilan analyysi

Keskeiset johtopäätökset ja toimialatasoiset toimenpide-ehdotukset

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUJEN TOIMIALA KOKONAISUUTENA

- Sosiaali- ja terveyspalvelujen toimiala organisoituu neljään vastuualueeseen (jaottelu alla olevissa laatikoissa), ja pääosin organisoituminen tukee toimintaa. Organisaatorakennetta voisi tulevaisuudessa kehittää tukemaan paremmin vastuualueet ylittäviä palvelupolkuja. Myös vastuualueeseen nykyisiä nimiä voi jatkossa tarkastella ja kehittää.
- Palvelujen käyttö ja kustannukset painottuvat erityisesti raskaisiin palveluihin. Palvelujen saatavuus on pääasiallisesti hyvää, ja Keravan palvelut ovat yleisesti katsoen kustannustehokkaasti tuotettuja. Osassa palveluista toimintamalli on erityisen toimiva, mm. neuvolapalveluissa sekä mielenterveyspotilaiden ja kroonisista kivuista kärsivien hoidossa. Ikäihmisten, päihde- ja mielenterveysongelmaisten sekä nuorten palveluketjuissa tulee selvittää tapoja lisätä ennaltaehkäiseviä ja vastuualuerajat ylittäviä yhteistyömuotoja myös kolmas sektori huomioiden.
- Organisaation koko ja henkilöstön määrä tukevat asiakaslähtöisyyttä ja henkilöstön asiantuntijuuden laaja-alaisuutta, mutta tuovat myös haavoittuvuutta palvelutoimintaan. Henkilöstön poissaolot vaikuttavat helposti tuotantokykyyn sekä palvelujen tuotekustannuksiin. Poissaolotilanteisiin varautumiseen tulee organisaation koon takia kehittää tapoja koko toimialalla.
- Palvelutarve kasvaa etenkin ikäihmissä, ja sen myötä henkilöstön työssä jaksamiseen, palkitsemiseen ja työturvallisuuden kehittämiseen on tärkeää kiinnittää huomiota.

TERVEYTTÄ EDISTÄVÄT PALVELUT

- Palvelujen saatavuus on hyvää (ml. erikoissairaanhoidon palvelut terveysasemalla), ja toimintamallia on kehitetty erityisesti päihde- ja mielenterveyspalveluissa ja suun terveydenhuollossa paremmalle tasolle kuin Vantaalla. Henkilöstön rekrytointihaasteita ei ole, ja henkilöstöresursseja on tietoisesti lisätty palvelujen saatavuuden kehittämiseksi.
- Vastuualueen kustannukset ovat kasvaneet henkilöstön lisärekrytointien takia.
- Toimintamallissa tulee kiinnittää huomiota asiakkaan sujuvan palvelupolun moniammatilliseen kehittämiseen yhden luukun periaatteella sekä asiakaslähtöisten digitaalisten ratkaisujen kehittämiseen.

ARJESSA SELVIYTYMISTÄ TUKEVAT PALVELUT

- Keravalla asiakasmäärien kasvu luo painetta kehittää palveluvalikoimaa nykyistä laajemmaksi. Kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen väliin tarvitaan muita palvelumuotoja. Vantaan tavoin Keravan tulee etsiä tapoja tukea ikäihmisten kotona asumista.
- Kotihoidon nettokäyttökustannukset ovat Vantaan kanssa vertailukaupunkien matalinta tasoa, ja sijaisjärjestelmän muutos (Sarastian käyttö) on kasvattanut kustannuksia. Kotihoidon etähoiva nähdään yhtenä mahdollisuutena vastata kasvavaan palvelujen kysyntään.
- Vastuualueen kustannuksia nostavat hieman ostopalvelujen hintojen nousu sekä sijaisjärjestelmän muutos.

PERHEITÄ TUKEVAT PALVELUT

- Keravalla on olennaista kehittää toimintaa yhteistyössä toimialan muiden toimijoiden sekä kaupungin, opetuksen, sosiaalityön ja työllisyyspalvelujen yhteistyössä mm. ilman toisen asteen koulutusta jääneiden nuorten aikuisten tilanteen kehittämiseksi. Nuoret tulisi osallistaa entistä vahvemmin kehittämistyöhön. Vantaalla on vastaava kehittämistarve.
- Kaikkien sosiaalipalvelujen kysynnän kasvu näkyy myös kustannusten kasvussa. On tärkeää edelleen kehittää keinoja ennaltaehkäistä raskaiden palvelujen tarvetta ja sitä myötä kustannusten kasvua. Kerava on jo kohdistanut lastensuojelun sijaan resurssi- ja asiakaspainoa perhesosiaalityöhön Vantaata voimakkaammin.
- Asiakasohjauksen kehittämistä virtauksen tehostamiseksi palveluissa tulisi myös tarkastella keinona hillitä palvelukohtaisten kustannusten tasoa ja kasvua.

ERIKOISSAIRAANHOITO

- Erikoissairaanhoidon vastaa noin 40 %:ia koko toimialan kustannuksista.
- Yhteistyö HUS:n kanssa on toimivaa ja sitä on kehitetty Keravalla viime aikoina. Yhteistyön ylläpito jatkossakin on tärkeää kustannusten kasvun ehkäisemiseksi.

Yhteenvedo: keskeiset havainnot

Sosiaali- ja terveystoimialatason nykytilan analyysin keskeiset havainnot

1 NYKYTILA SUHTEESSA VÄESTÖN PALVELUTARPEISIIN JA ERITYISPIIRTEISIIN

- Keravan väestön erityispiirteitä ovat suhteellisen korkea työttömyystaso sekä kasvava ulkomaalaisten osuus väestöstä. Työttömyystaso on Vantaan tavoin vertailukuntiin nähden korkea. Ulkomaalaistaustaisten osuus väestöstä on Keravalla kasvava, mutta Vantaata pienempi ja keskitasoa vertailukuntiin nähden.
- Väestön lisäys tulee painottumaan työikäisiin sekä yli 75-vuotiaisiin lähitulevaisuudessa. Vantaalla väestön kehityssuunta on vastaava.
- Palvelujen saatavuus on yleisesti hyvällä tasolla ja Keravalla palvelujen käynti- ja asiakasmäärät ovat pääosin hyvässä tilanteessa muihin vertailukuntiin nähden. Keravan sairastavuusindeksi on alle Suomen keskiarvon ja keskitasoa vertailukuntiin nähden. Palvelujen kysynnän odotetaan kasvavan väestöosan kasvun myötä.
- Terveyskeskuksen vastaanottopalveluissa saatavuus on hyvää. Lääkärikäyntimäärät ja käyntien pituudet kasvavat, ja lääkärivastaanotolle pääsyssä ei ole samanlaisia haasteita kuin Vantaalla.
- Keravalla ja Vantaalla tehdään vertailukuntiin nähden keskimääräistä enemmän lastensuojeluilmoituksia, mutta huostaanottojen määrä on pysynyt tasaisena ja perheiden sosiaalityöhön on panostettu. Vaikka palvelujen saatavuus onkin parantunut, on tärkeää etsiä keinoja ehkäistä palvelutarpeen syntymistä etenkin mielenterveys- ja päihdepalveluissa.
- Tehostetun palveluasumisen asiakasmäärien ja palvelutarpeen kasvun ja jonotusaikojen pidentymisen myötä on tulkittavissa, että kysyntää tehostetulle palveluasumiselle on enemmän kuin paikkoja on tarjolla. Ikäihmisten palvelurakenteessa Kerava eroaa Vantaasta siten, että Keravalla ei ole tällä hetkellä tuettua palveluasumisen palvelua palveluvalikoimassa. Kerava on suunnitellut lisäävänsä muita palvelumuotoja (kunnan ja asiakkaan omarahoitteisia) yli 75-vuotiaiden palveluvalikoimaan.

1

2 NYKYTILA SUHTEESSA KÄYTÖSSÄ OLEVIIN RESURSSIEIHIN

- Kustannukset toimialalla ovat kasvaneet keskim. 5,8% vuodessa. Nettomenot kohtaavat pääosin tarveindeksin, ja tarveindeksoidut nettomenot alittavat maan keskiarvon. Väestö on kasvanut n. 1% vuodessa ja inflaatio noin 1,1 % vuodessa (2017-2019).
- Keravan palvelujen kustannukset painottuvat raskaisiin palveluihin.
- Keravan palvelut ovat yleisesti katsoen kustannustehokkaasti tuotettuja muihin kuntiin nähden. Ostopalvelujen käyttö Keravalla on asumispalveluita ja erikoissairaanhoidon ostoa HUS:lta lukuunottamatta vähäistä Vantaaseen verraten.
- Asiakasohjauksen kehittämistä (mm. ”kerralla kuntoon”, oikea palvelumuoto oikeaan aikaan ja moniammatillinen kohtaaminen) tulisi tarkastella keinona hillitä palvelukohtaisten kustannusten tasoa ja kasvua.

2

3 TOIMINTA JA ORGANISAATIO SUHTEESSA TULEVAISUUDEN TAVOITTEISIIN

- Organisaatorakenne on matala. Organisaatiossa vastuualuerakenteet poikkeavat hieman toisistaan mm. päällikkötyönjaossa, ja organisaatorakenne poikkeaa Vantaan rakenteesta mm. suun terveydenhuollon ja neuvola- ja kouluterveydenhuollon osalta.
- Vastuualueiden yhteishenki on hyvä ja kehittämismyönteinen. Tunnistetut kehittämistoimenpiteet koskevat vastuualueyhteistyötä ja vastuualueet ylittäviä asiakasryhmiä- ja palvelupolkuja. Tilanne on vastaava Vantaalla.
- Terveyttä edistäville palveluille on hyvä maine rekrytoinnissa: Keravalla ei ole Vantaaseen verraten vastaavia lääkärin rekrytointihaasteita.
- Resurssimäärä koetaan tarkastelluissa palveluissa pääosin riittäväksi. Rekrytointihaasteet kohdistuvat sairaanhoitajiin ja lähihoitajiin ikäihmisten palveluissa. Väestön ikääntymisen tuoman palvelujen kysynnän kasvun myötä tulee tarkastella resurssimäärien riittävyyttä mm. palveluohjauksessa ja vuodeosastoilla. Myös työturvallisuuden, työssäjaksamisen ja palkitsemisen parantamisen keinoja tulee kehittää.

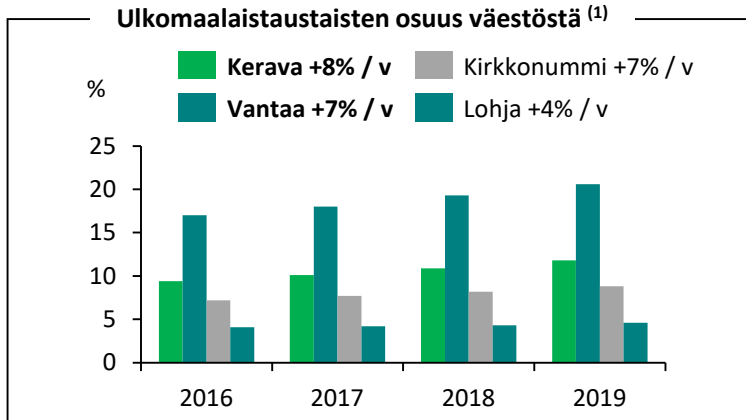
3

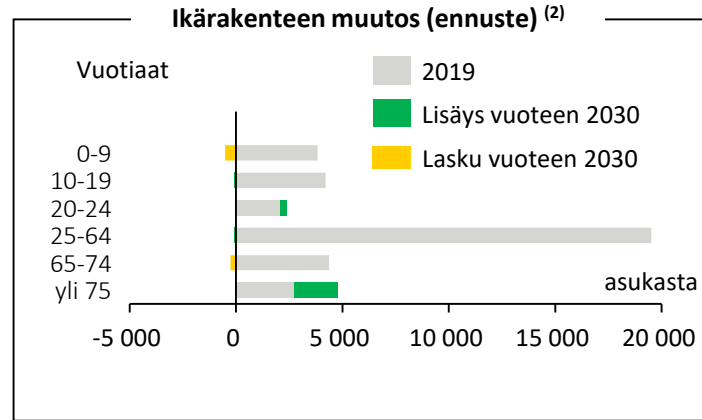
Keravan väestön erityispiirteet ja kehitysnusteet

Keravan väestössä yli 75-vuotiaiden ja ulkomaalaistaustaisten määrä kasvaa. Nuorten ja pitkäaikaistyöttömien osuus työvoimasta laskee mutta on korkealla tasolla vertailukuntiin nähden.

Väestön erityispiirteet

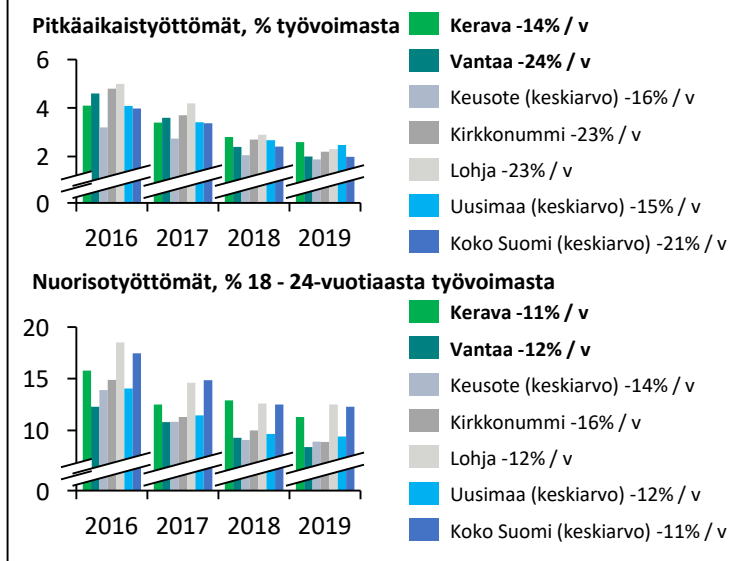
Väestön kehitysnusteet

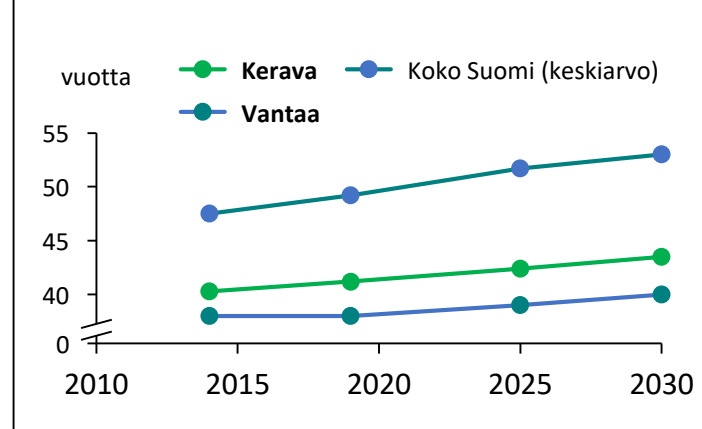
Huomioita Keravan väestöstä

- Keravan ulkomaalaistaustaisen väestön määrä on 11,8 % v. 2019. Määrä on vähemmän kuin Vantaalla (20,6 %) mutta enemmän kuin Kirkkonummella (8,8 %) ja Lohjalla (4,6 %). Kaikissa vertailukunnissa ulkomaalaistaustaisen väestön osuus kasvaa. Keravalla kasvu on voimakkainta. Kasvulla voi yhteys kasvavaan sosiaalipalvelujen tarpeeseen.
- Keravan ikärakenne tulee jatkossa kasvamaan etenkin yli 75-vuotiaissa sekä 20-24-vuotiaissa. Keravalla väestön mediaani-ikä kasvaa muun Suomen ja Vantaan tavoin, ja on hieman korkeampi kuin Vantaalla. Ikärakenteen muutosten on ennakoitu näkyvän etenkin arjessa selviytymistä tukevien ja terveyttä edistävien palvelujen kysynnän kasvuna.
- Keravan pitkäaikaistyöttömyys laskee muiden vertailukuntien tavoin. Keravalla pitkäaikaistyöttömyys (2,6 % työvoimasta) on vuonna 2019 korkeampaa kuin muissa vertailukunnissa. Myös nuorisotyöttömyys laskee Keravalla ja muissa vertailukunnissa. Keravalla (11,3 % työvoimasta), Lohjalla (12,5 %) ja koko Suomessa keskimäärin (12,3 %) nuorisotyöttömyys on vertailukuntien korkeinta.
- Pitkäaikaistyöttömien ja nuorisotyöttömien määrä on vertailukuntia suurempi. Toimenpiteitä voisi hakea moniammatillisesta yhteistyöstä mm. sosiaalipalveluissa ja koulutuksessa.
- Mielenterveys- ja päihdepalvelujen kysynnän ja palvelutarpeen yhteyttä pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyteen voisi tarkastella.

Työttömyysasteen kehitys ⁽³⁾

Mediaani-ikä kehitys (ennuste) ^(2,4)

1. [Tilastokeskus: Maahanmuuttajat kaupungittain](#)
2. [Kuntaliitto: väestöennuste](#)
3. [THL \(Sotkanet\) kuntakohtaiset tilastot palveluista](#)
4. [Laesterä: Vantaan kaupunki 360 \(Tilastokeskuksen ennuste\)](#)

Keravan palvelumäärät valituissa tarkastelukohteissa

Asiakas- ja käyntimäärät ovat kasvaneet etenkin päihde- ja mielenterveysvastaanotoissa sekä ikäihmisten ja perheiden palveluissa.

Terveyttä edistävät palvelut ja erikoissairaanhoito (k.a. muutos vuodessa 2016-2019)

Terveysasematoiminta (lääkäri- ja hoitajavast.otot)

- ↑ +3 % / v (avosairaanhoidon lääkärikäynnit)
- ↑ +1 % / v (avosairaanhoidon muut käynnit)
- ↓ -4 % / v (yksityislääkärikäynnit / asukas)

Kuntoutustoiminta

- ↑ +8 % / v (fysioterapian käynnit)
- ↑ +15 % / v (puheterapian käynnit)
- ↑ +3 % / v (toimintaterapian asiakkaat)

Päihde- ja mielenterveysvastaanotto

- ↑ +34 % / v (päihde- ja mielenterveysvastaanoton käynnit)
- ↑ +8 % / v (päihdehuollon katkaisun ja kuntoutuksen vuorokaudet)

Suun terveydenhuolto

- ↓ -10 % / v (Suun terveydenhuollon käynnit)

Erikoissairaanhoito

- ↑ +3 % / v (Erikoissairaanhoidon potilaat)

Henkilöstö

- ↑ +2 % / v (Suun th henkilöstömäärän kehitys)

Arjessa selviytymistä tukevat palvelut (k.a. muutos vuodessa 2016-2019)

Kotihoito

- ↑ +7 % / v (säännöllisen kotihoidon asiakkaat)

Tehostettu palveluasuminen

- ↑ +4 % / v (Tehostetun palveluasumisen asiakkaat)

Vuodeosasto

- ↓ -1 % / v (akuuttiosaston hoitovuorokausien kehitys)
- ↓ -4 % / v (kuntouttavan osaston hoitovuorokausien kehitys)

Henkilöstö

— Edellisen vuoden vakanssimäärä ei ole tiedossa

Perheitä tukevat palvelut 2016-2019 (k.a. muutos vuodessa 2016-2019)

Lastensuojelu ↑ +4 % / v (Kodin ulkop. sijoitetut) ↓ -6 % / v (Avohuollon asiakkaat)

Aikuisten sosiaalityö ↓ -4 % / v (Täyd. toimeentulotukea saaneet) ↑ +15 % / v (Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet)

Lapsiperheiden sosiaalipalvelut ↑ +17 % / v (Perheitä kodin- ja last.h.palv:issa) ↑ +32 % / v (Perhetyön käynnit)

Psykososiaaliset palvelut ↑ Yli +20 % / v (perhe- ja kasv.neuvoloiden asiakkaat) ↓ Yli -11 % / v (Nuorten kulman ja Nuorten aseman asiakkaat)

Maahanmuutt.-palvelut ↑ Yli +54 % / v (kotouttamisen asiakasmäärä)

Neuvola- ja kouluterv.huolto ↑ Yli 2 % / v (Lasten-neuvolan käynnit) ↑ +6 % / v (Koulut.h. lääkärikäynnit) ↑ +8 % / v (Koulut.h. muut käynnit)

Päihde- ja mielenterv.kunt. asumispalvelut ↑ +42 % / v (Päihdehuoll. as.palv. asiakkaat) ↑ +11 % / v (Päihdehuollon laitoshuollon asiakkaat)

Vammaisten ja kehitysvamm. palvelut ↑ -5 % / v (Autettu asuminen) ↑ +27% / v (Tuettu ja ohjattu) ↑ +7 % / v (Henk.koht. avun asiakk.) ↑ +8 % / v (Vaik.vamm. palv.as.asiakk.)

Kuljetuspalvelut ↑ +24 % / v (Shl-kulj. palvelupäätökset) ↓ -5 % / v (VPL-kulj.asiakkaat)

Henkilöstö

- ↑ +11,2 % / v (Vakanssit)

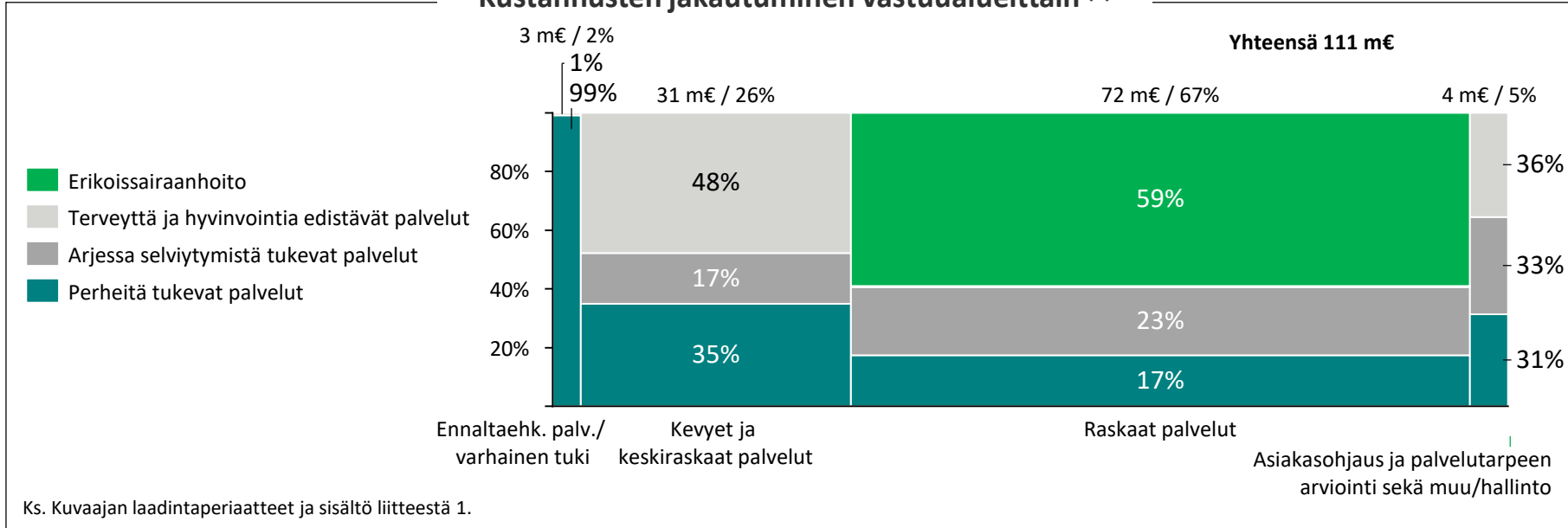
Keravan koko väestö ↑ +1 % / v (Väestömäärän kehitys)

Ikäihmiset ↑ +5 % / v (yli 75-vuotiaiden määrän kehitys)

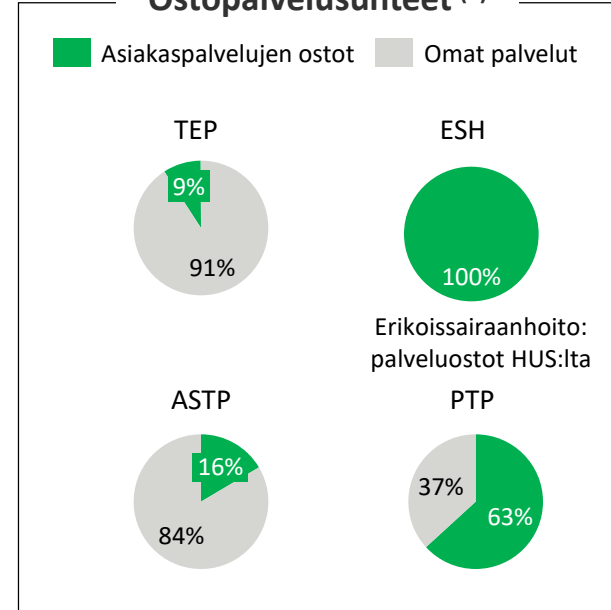
Keravan palvelujen käyttö ja resurssit

Keravan palvelujen kustannukset painottuvat raskaisiin palveluihin. Keravan palvelut ovat yleisesti katsoen kustannustehokkaasti tuotettuja muihin kuntiin nähden. Ostopalvelujen käyttö Keravalla on asumispalveluita lukuunottamatta Vantaaseen verraten vähäistä.

Kustannusten jakautuminen vastuualueittain ⁽¹⁾

Ostopalvelusuhteet ⁽¹⁾

Tarvevakioidut menot, 2018 ⁽²⁾

	Kerava		Koko maa		Vantaa	
	Tarve	Netto€ indeksi	Tarve	Netto€ indeksi	Tarve	Netto€ indeksi
Sosiaali- ja terveydenhuolto	0,88	0,92	1,00	1,00	0,79	1,05
Terveyden ja vanhusten huolto	0,92	0,85	1,00	1,00	0,8	0,94

- Kustannukset kohdistuvat vastuualueilla pääosin raskaisiin palveluihin.
- Kustannukset toimialalla ovat kasvaneet keskim. 5,8% vuodessa. Nettomenot kohtaavat pääosin tarveindeksin, ja tarveindeksoidut nettomenot alittavat maan keskiarvon. Tarvevakiointitarkastelussa Keravan nettomenot ovat melko lähellä indeksoitua tarvetta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että vanhustenhuollon osalta alittaen koko maan keskiarvon. Keravan tarveindeksi on hieman Vantaata korkeampi, mutta nettomenoindexin perusteella palvelut tuotetaan edullisemmin tai tehokkaammin. Väestö on kasvanut n. 1% vuodessa, ja inflaatio⁽⁴⁾ noin 1,1 % vuodessa (2017-2019).
- Kerava-Vantaa-alueen kustannukset ylittävät lasten, nuorten ja perheiden palveluissa 28 %:lla maan keskiarvon³⁾. Myös päihdehuollon erityispalvelut ovat noin 30 % muun maan keskiarvoa korkeammat. Muiden kustannusten taso on THL:n arviointiraportin perusteella alhaisempi kuin muun maan keskiarvo.
- Ostopalvelujen osuus kustannuksista erikoissairaanhoitoa ja perheitä tukevien palvelujen vastuualuetta lukuunottamatta vähäinen. Tehostetun palveluasumisen ostopalvelujen vuorokausihinta on samaa tasoa kuin keskimääräinen oman tuotannon vuorokausihinta, muista vastuualueista täsmällistä hintavertailua ei ole saatavilla. Keravalla pääosa lääkäri- ja hoitajavakansseista on täynnä eikä rekrytointihaasteita ole vastaavasti kuten Vantaalla, joskin sairaanhoitajista lähihoitajista on vanhustaluuissa puutetta. Keravalla ei siten tarvitse tukeutua ostopalveluihin ainakaan lääkäripalveluissa resurssitilanteen takia.

1. Keravan soteaineistopyyntö 2016-2019

2. THL: tarvevakioidut menot sairaanhoitopiireittäin, kunnittain ja maakunnittain 2018

3. THL:n Uusimaa THL:n arviointiraportin silmin, 12.2.2020

4. Tilastokeskus: Kuluttajahintaindeksi 2015=100 (Hyödykeryhmä 06 = Terveys)

Terveyttä edistävien palveluiden yhteenveto

TERVEYTTÄ EDISTÄVÄT PALVELUT KOKONAISUUTENA

- Keravan väestön sairastavuus on keskitasoa vertailukuntiin nähden ja hieman Vantaata korkeampaa. Keravalla terveyttä edistävissä palveluissa on erityisesti kehitetty palvelujen laatua ja vastaanottojen saatavuutta viime vuosina. Kehittäminen näkyy mm. pidempinä käyntiaikoina palveluissa. Samaan aikaan päihde- ja mielenterveyspalvelujen käynti- ja vuorokausimäärät kasvavat. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen kysynnän ja palvelutarpeen yhteyttä pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyteen voisi tarkastella jatkossa tarkemmin.
- Palvelujen saatavuus on hyvää (ml. erikoissairaanhoidon palvelut terveysasemalla), ja toimintamallia on kehitetty erityisesti päihde- ja mielenterveyspalveluissa ja suun terveydenhuollossa paremmalle tasolle kuin Vantaalla. Toimintamallissa tulee edelleen kiinnittää huomiota asiakkaan palvelupolun sujuvuuteen yhden luukun periaatteella sekä asiakaslähtöisten digitaalisten ratkaisujen kehittämiseen, kuten myös Vantaalla.
- Kustannukset ovat kasvaneet tasaisesti kaikissa menoerissä, ja henkilöstöresursointiin vastaanottopalveluissa on tietoisesti panostettu. Vastuualueen kustannusten kasvua tulisi tarkastella suhteessa väestön tarpeeseen.
- Terveyttä edistävien palveluilla on hyvä maine rekrytoinnissa: Keravalla ei ole Vantaaseen verraten vastaavia lääkärin rekrytointihaasteita. Keravalla ei siten tarvitse tukeutua ostopalveluihin lääkäripalveluissa resurssitilanteen takia.

TERVEYSASEMATOIMINTA (LÄÄKÄRI- JA HOITAJAVASTAANOTOT)

- Lääkäri- ja hoitajavastaanotokäyntien määrä on Keravalla kasvanut. Lisäksi käyntejä on tarkoituksellisesti pidennetty yhden luukun toimintaperiaatteen kehittämisen myötä. Päivystyksen jonotusajat ja läpimenoajat ovat pitkiä Keravalla. Prosessien sujuvuuden ja automatisoinnin, digitaalisten ratkaisujen ja Apotin käytön jatkokehittämisen mahdollisuuksia on selvitettävä toiminnan tehostamiseksi asiakkaan näkökulmasta.
- Moniammatillista yhteistyötä tulee jatkaa vastuualueen ja toimialan sisällä vastuualueet ylittävien asiakasryhmien ja palvelupolkujen kehittämisessä.

MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUT ▲

- Mielenterveys- ja päihdepalvelujen käynti- ja kuntoutusvuorokausien määrää on tietoisesti Keravalla kasvatettu viime vuosina. Osa selittyy palvelujen kysynnän kasvulla.
- Prosesseja ja toimintaa on kehitetty merkittävästi viime vuosina. Hoitoonpääsy on nopeaa ja asiakas pääsee hoidontarpeen arviointiin saman päivän aikana. Hoitomuodot on valittu näyttöön perustuvista malleista.
- Mielenterveyspalvelut ovat osa terveysasematoimintaa. Mielenterveys- ja päihdeongelmien hoitoa ja ennaltaehkäisyä tulee yhteistyössä jatkokehittää muiden toimialan palvelujen kanssa.

KUNTOUTUSTOIMINTA

- Kuntoutustoiminnan työnjakoa tulisi kehittää terveydenhuollon avopalvelujen sekä arjessa selviytymistä tukevien palvelujen kanssa yhteistyössä.
- Moniammatillisen horisontaalisen toimintamallin kehittämistä tulee jatkaa myös muiden toimialan palvelujen kanssa.
- Asiakkaan ohjautumista suoraan fysioterapeutin vastaanotolle tulisi kehittää nykyistä paremmaksi.

SUUN TERVEYDENHUOLTO

- Suun terveydenhuollon peittävyys on erityisen hyvää Keravalla. Palveluihin pääsee kiireettömällä ajalla noin 15 vuorokaudessa.
- Henkilöstörakennetta tulee jatkossa tarkastella suhteessa kehitettyihin toimintamalleihin, asiakasmääriin ja kustannuksiin. Yhteistyömuotojen jatkokehittämistarvetta toimialan muihin toimijoihin tulee selvittää.

Arvio nykytilanteesta suhteessa vertailukuntiin sekä kehittämistarpeiden määrään:

Hyvin heikko tilanne, vaatii paljon akutteja toimenpiteitä

Heikko tilanne, vaatii toimenpiteitä

Kohtalainen tilanne, vaatii toimenpiteitä

Hyvä tilanne, vaatii hieman toimenpiteitä

Erinomainen tilanne, ei vaadi toimenpiteitä

▲ = Analyysissä ei ole ollut vertailuaineistoa muihin kuntiin saatavilla.

Erikoissairaanhoidon yhteenveto

ERIKOISSAIRAANHOITO KOKONAISUUTENA

- Erikoissairaanhoidon avohoitokäyntien määrät ovat Keravalla sairastavuusindeksiä vastaten alhaisella tasolla vertailukuntiin nähden. Keravalaisten tarve psykiatrian laitoshoidolle on kasvanut.
- Erikoissairaanhoido vastaa noin 40 %:ia koko toimialan kustannuksista.
- Yhteistyö HUS:n kanssa on toimivaa ja sitä on kehitetty viime aikoina.
- Keravan tavoitteena on lisäksi pyrkiä vaikuttamaan kuntien yhteistyöllä omistajaohjauksen keinoin HUS:n toimintaan.

Arvio nykytilanteesta suhteessa vertailukuntiin sekä kehittämistarpeiden määrään:

Hyvin heikko tilanne, vaatii paljon akuutteja toimenpiteitä

Heikko tilanne, vaatii toimenpiteitä

Kohtalainen tilanne, vaatii toimenpiteitä

Hyvä tilanne, vaatii hieman toimenpiteitä

Erinomainen tilanne, ei vaadi toimenpiteitä

Arjessa selviytymistä tukevien palveluiden yhteenveto

ARJESSA SELVIYTYMISTÄ TUKEVAT PALVELUT KOKONAISUUTENA

- Keravan yli 75-vuotiaiden määrä on kasvanut ja on ennakoitu lähes tuplaantuvan vuoteen 2030 mennessä. Tilanne on sama Vantaalla sekä vertailukunnissa. Ikäihmisten määrän kasvu kasvattaa palvelujen kysyntää. Tällä hetkellä Keravalla 93,6 % yli 75-vuotiaista asuu kotona, Vantaalla taso on hieman tämän alle.
- Tehostetun palveluasumisen asiakasmäärät, palvelutarve ja pääsyn jonotusajat kasvavat. Sen myötä on tulkittavissa, että kysyntää tehostetulle palveluasumiselle on enemmän kuin paikkoja on tarjolla. Tilanne on vastaava Vantaalla. Vantaan tavoin Keravan tulee etsiä tapoja tukea ikäihmisten kotona asumista. Kerava on lisäksi suunnitellut lisäävänsä muita palvelumuotoja (kunnan ja asiakkaan omarahoitteisia) yli 75-vuotiaiden palveluvalikoimaan.
- Vastuualueen kustannusten kasvu ylittää väestön kasvun. Taustalla on mm. tehostetun palveluasumisen kysyntäpiikki vuodelta 2019 sekä ostopalvelujen hintojen nousu. Kustannusten kasvun odotetaan jatkuvan niin Keravalla kuin Vantaallakin. Keravalla on selvitettävä keinoja ratkaista resurssien (henkilöstö ja kustannukset) riittävyttä mm. palvelumuotojen monimuotoistamisen kautta ja 3. sektorin kanssa tehtävän yhteistyön kehittämisen kautta.
- Organisaatorakenne on erilainen kuin muilla vastuualueilla, ja rakennetta tullaan kehittämään.

KOTIHOITO

- Kerava on ottanut käyttöön kotihoidon etähoivan palveluvalikoimaan, ja etäkäynneistä odotetaan mahdollisuutta vastata kasvavaan palvelujen kysyntään.
- Keravan kaupungin sisällä lyhyet välimatkat ja etäisyydet tuovat tehoa toimintaan; samassa ajassa on toteutettavissa enemmän käyntejä kuin suurempien etäisyyksien paikkakunnilla. Toiminnan tehokkuutta tulee ylläpitää ja kehittää jatkossakin, jotta käyntien kustannukset eivät kasva.

TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN ▲

- Keravalla ei ole tällä hetkellä palvelumuotoja ikäihmisten kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen välimaastossa, kuten tuettua palveluasumista, mikä voi osaltaan tuoda kasvupainetta tehostetun palveluasumisen kysyntään. Kerava on suunnitellut lisäävänsä muita palvelumuotoja (kunnan ja asiakkaan omarahoitteisia) yli 75-vuotiaiden palveluvalikoimaan.
- Oman tuotannon ja ostopalvelujen yhtenäinen palvelukuvaus on otettu käyttöön vuonna 2020. Tämän vaikutus on ollut henkilöstömäärien lisääminen vastaamaan toisiaan molemmissa tuotantotavoissa (oma ja osto). Henkilöstömäärien nousu sekä sijaisjärjestelmän muutos ovat nostaneet myös vuorokausikohtaisia kustannuksia. Toimintatapoja ja prosesseja tulisi tarkastella tehostetun palveluasumisen eri yksiköiden välisten kustannuserojen selvittämiseksi.

VUODEOSASTOHOITO (TK)

- Osastojen paikkamääriä on vähennetty riittävän henkilöstömitoituksen varmistamiseksi ja paremmin käytössä olevia tiloja vastaaviksi. Haasteina ovat henkilöstön saatavuus sekä olemassa olevan/ nykyisen henkilöstön työssä jaksamisen tukeminen.

Arvio nykytilanteesta suhteessa vertailukuntiin sekä kehittämistarpeiden määrään:

Hyvin heikko tilanne, vaatii paljon akuutteja toimenpiteitä

Heikko tilanne, vaatii toimenpiteitä

Kohtalainen tilanne, vaatii toimenpiteitä

Hyvä tilanne, vaatii hieman toimenpiteitä

Erinomainen tilanne, ei vaadi toimenpiteitä

▲ = Analyysissä ei ole ollut vertailuaineistoa muihin kuntiin saatavilla.

Perheitä tukevien palvelujen yhteenveto (1/2)

Jatkuu seuraavalla sivulla

▲ = Analyysissä ei ole ollut vertailuaineistoa muihin kuntiin saatavilla.

PERHEITÄ TUKEVAT PALVELUT KOKONAISUUTENA

- Keravan sekä Vantaan väestön erityispiirteitä ovat suhteellisen korkea työttömyystaso sekä ulkomaalaisten osuus väestöstä. Lastensuojeluilmoituksia tehdään Keravalla väestösuhteutetusti tarkastellen lähes yhtä paljon kuin Vantaalla. Kaikkien sosiaalipalvelujen kysyntä kasvaa. Keravalla myös paljon palveluita tarvitsevien asiakkaiden määrä kasvaa. On olennaista kehittää toimintaa yhteistyössä toimialan muiden toimijoiden sekä kaupungin kasvatuksen, opetuksen, sosiaalityön ja työllisyyspalvelujen yhteistyössä mm. ilman toisen asteen koulutusta jääneiden nuorten aikuisten tilanteen kehittämiseksi. Vantaalla on vastaava kehittämistarve.
- Vastuualueen kustannusten kasvu ylittää väestön kasvun. Suurimmat kustannuserät kohdistuvat raskaisiin palveluihin, kuten lasten sijaishuollon laitoshoitoon, kehitysvammaisten palveluasumiseen, vammaisten palveluasumiseen ja lasten sijaishuollon perhehoitoon. On tärkeää edelleen kehittää keinoja ennaltaehkäistä raskaiden palvelujen tarvetta ja sitä myötä kustannusten kasvua.
- Kerava on jo kohdistanut lastensuojelun sijaan resurssi- ja asiakaspainoa ennaltaehkäisevään perhesosiaalityöhön Vantaata voimakkaammin.
- Henkilöstön poissaolojen vähentämistä sekä asiakasohjauksen kehittämistä tulisi tarkastella keinona hillitä palvelukohtaisten kustannusten tasoa ja kasvua. Henkilöstömäärä eri palveluissa on rajallinen ja poissaolojen myötä toiminta on haavoittuvaista.

LASTENSUOJELU

- Keravan lastensuojelussa huostaanottojen määrä on pysynyt tasaisena. Avohuollon sijoitusten ja perhesosiaalityön palveluilla pyritään ehkäisemään huostaanottoja. Myös muita keinoja ehkäistä lastensuojelutarvetta tulisi etsiä moniammatillisesti.
- Kustannusten noston hillitsemiseksi on selvitettävä keinoja vaikuttaa asiakasmääriin ja tutkittava eri tuotantovaihtoehtoja.

LAPSIPERHEIDEN SOSIAALIPALVELUT ▲

- Palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat Keravalla määräajassa. Palvelujen saatavuus on hyvää.
- Perhetyössä johtaminen on vuoden 2019 aikana keskitetty yhden esimiehen alle.
- Asiakasohjauksen kehittämällä on haettu virtaavuutta matalan kynnyksen palveluun aiempaan nähden. Virtaavuuden kehittäminen on jatkossakin tärkeää.

AIKUISTEN SOSIAALITYÖ

- Aikuisten sosiaalityön roolia tulee edelleen kehittää yhteistyössä kasvatuksen, opetuksen, työllisyyspalvelujen kanssa etenkin paljon palveluita tarvitsevien ja monikulttuuristen asiakkaiden tarpeiden mukaisesti sekä ilman toisen asteen koulutusta jääneiden määrän kasvun ehkäisemiseksi.
- Ohjauksessa ja asiakasneuvonnassa on aloitettu uusi prosessi ajanvarauksettoman matalan kynnyksen palvelujen saatavuuden parantamiseksi.
- Aikuisten sosiaalityössä on tapahtunut murros toimeentulotuen siirryttyä Kelaan ja toiminta hakee vielä muotoaan ja uudenlaista toimintatapaa osana sosiaalipalveluja.

PSYKOSOSIAALISET PALVELUT ▲

- Nuorten asemalla ja perheneuvolassa jonoja on ollut ja erityisesti perheneuvolan kasvanut kysyntä edellyttää asiakasprosessien merkittävää kehittämistä mutta myös lisäresursseja.
- Toimintaa on edistetty vuonna 2019 aloitetuilla vahvoilla kehittämistoimenpiteillä, joiden tavoitteena on asiakasohjauksen kehittäminen ja palvelujen saatavuuden parantaminen.
- Organisoitumismallin tarkoituksenmukaisuutta tulee tarkastella ja tarvittaessa jatkokehittää tulevaisuudessa.

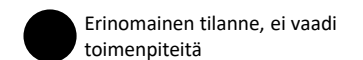
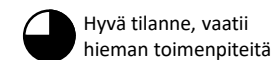
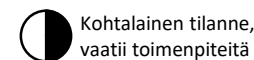
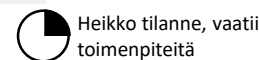
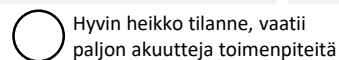

NEUVOLA- JA KOULUTERVEYDENHUOLTO

- Kouluikäisten asiakastarpeiden vastaamiseen tarttuminen on olennaista nuorten aikuisten sosiaalipalvelujen tarpeen kasvun ehkäisemisessä. Neuvolan perhetyötä (mm. YEP-vastaanotot ja seksuaalineuvojan vastaanotot) on kehitetty asiakaslähtöisesti ja se toimii hyvin.

Arvio nykytilanteesta suhteessa vertailukuntiin sekä kehittämistarpeiden määrään:

Perheitä tukevien palvelujen yhteenveto (2/2)

Jatkoa edelliseltä sivulta

▲ = Analyysissä ei ole ollut vertailuaineistoa muihin kuntiin saatavilla.

MAAHANMUUTTAJAPALVELUT ▲

- Maahanmuuttajapalveluissa aloitti lähiesimies vuonna 2019. Lähiesimiehen aloittaessa vuonna 2019 toimintaa on alettu kehittämään entistä tehokkaammin.
- Pakolaisten asiakaskunta on Keravalla rajallinen ja työntekijät tuntevat asiakaskunnan hyvin. Tämä eroaa Vantaan tilanteesta Vantaan korkeammista asiakasmääristä johtuen.

PÄIHDE- JA MIELENTERVEYSKUNTOUTUJIIEN ASUMISPALVELUT ▲

- Päihdeongelmaisten asumisen asiakasmäärien kasvun hillitsemiseksi on kehitettävä yhteistyötä muiden sote- ja kunnallisten palvelujen kanssa.
- Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien asumisen palvelujen vuorokausikustannus on kasvanut viime vuosina. Kasvua on pyritty hillitsemään asiakasohjauksen kehittämisen keinoin.

VAMMAISTEN JA KEHITYSVAMMAISTEN PALVELUT

- Autetun asumisen (ympäri vuorokautinen hoivan asumismuoto) sijaan Keravan tavoitteena on pitää paino tuetun asumisen (kotiin vietävä palvelu) muodoissa ja että ne toteutettaisiin ensisijaisesti asukkaan omassa asunnossa.
- Henkilökohtaisessa avussa työnantajamallin painotus hillitsee kustannuksia.
- Hankintojen hallinnoinnin prosessissa ja organisoitumisessa on yhä kehitettävää, vaikka niitä on jo viimeisen 2 vuoden aikana kehitetty eteenpäin.

KULJETUSPALVELUT

- Kuljetuspalvelut siirtyivät vuonna 2019 perheitä tukevien palvelujen vastuualueen järjestettäväksi. Kuljetuspalvelujen myöntämisen kriteereitä ja prosessin toimivuutta tulee tarkastella v. 2019 toteutetun vastuualuemuutoksen myötä.
- Vammaispalvelulain (VPL) perusteella myönnettyjen kuljetuspalvelujen kustannukset laskevat asiakasmäärän laskiessa. Sosiaalihoitolain (SHL) perusteella myönnettyjen kuljetuspalvelujen kustannukset asiakaspäätöstä kohden eivät ole kasvaneet päätösmäärien kasvusta huolimatta.

Arvio nykytilanteesta suhteessa vertailukuntiin sekä kehittämistarpeiden määrään:

Hyvin heikko tilanne, vaatii paljon akutteja toimenpiteitä

Heikko tilanne, vaatii toimenpiteitä

Kohtalainen tilanne, vaatii toimenpiteitä

Hyvä tilanne, vaatii hieman toimenpiteitä

Erinomainen tilanne, ei vaadi toimenpiteitä

Terveyttä edistävät palvelut

GAP-ANALYYSI SEKÄ KUVAAJAT JA HAVAINNOT

1

Nykytila suhteessa
väestön
palvelutarpeisiin ja
erityispiirteisiin

2

Nykytila suhteessa
käytössä oleviin
resursseihin

3

Toiminta ja organisaatio
suhteessa tulevaisuuden
tavoitteisiin

Terveyttä edistävien palveluiden gap-analyysin yhteenveto

Nykytila suhteessa väestön palvelutarpeisiin ja erityispiirteisiin

TERVEYTTÄ EDISTÄVÄT PALVELUT KOKONAISUUTENA

- Keravan väestön sairastavuus sekä avosairaanhoidon käyntimäärät ovat keskitasoa vertailukuntiin nähden ja hieman Vantaata korkeampia. Keravalla terveyttä edistävissä palveluissa on erityisesti kehitetty palvelujen laatua ja vastaanottojen saatavuutta viime vuosina yhden luukun periaatteen suuntaan. Vastaanottoaikojen määrää ja pituutta on lisätty.
- Keravan työttömyysaste laskee muiden vertailukuntien tavoin, vaikka pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys kasvavat. Samaan aikaan päihde- ja mielenterveyspalvelujen käynti- ja vuorokausimäärät kasvavat. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen kysynnän ja palvelutarpeen yhteyttä pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyteen voisi tarkastella jatkossa tarkemmin.
- Palveluihin pääsy ja palvelujen käyntimäärät ovat Keravalla hyvää tasoa vertailukuntiin nähden. On tärkeää etsiä keinoja ehkäistä palvelutarpeen syntymistä etenkin mielenterveys- ja päihdepalveluissa, vaikka palvelujen saatavuus onkin parantunut.

TERVEYSASEMATOIMINTA (LÄÄKÄRI- JA HOITAJAVASTAANOTOT)

- Lääkäri- ja hoitajavastaanottokäyntien määrä on Keravalla kasvanut. Lisäksi käyntejä on tarkoituksellisesti pidennetty yhden luukun toimintaperiaatteen kehittämisen myötä. Väestösuhteutetut käyntimäärät ovat keskimääräistä tasoa muihin kuntiin nähden, ja yksityislääkärikäyntimäärät korkeinta tasoa. Kerava on lisäksi lisännyt etävastaanottokäyntejä.
- Jonotusajat kiireettömälle lääkärin vastaanotolle ovat keskimäärin samaa tasoa Keravalla ja Vantaalla.
- Keravan näkemyksen perusteella lääkärikäyntien väestöpeittävyys on Vantaata parempaa. Vantaan käyntimääriin vaikuttavat mm. lääkärin rekrytointihaasteet, joita Keravalla ei koeta.

MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUT ▲

- Mielenterveys- ja päihdepalvelujen vastaanottokäyntien ja kuntoutusvuorokausien määrää on tietoisesti Keravalla kasvatettu viime vuosina. Osa selittyy palvelujen kysynnän kasvulla. Vertailua muihin kuntiin ei ole käytössä olevan aineiston perusteella luotettavasti tehdä.
- Keravan näkemyksen mukaan mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuus on Keravalla Vantaata parempaa.

SUUN TERVEYDENHUOLTO

- Suun terveydenhuollon peittävyys on erityisen hyvää Keravalla. Palveluihin pääsee kiireettömällä asialla noin 15 vuorokaudessa. Keravalla suun terveydenhuollon terveyskeskuskäynnit laskevat ”kerralla kuntoon” – toimintatavan myötä. Käyntimäärät Keravalla ovat olleet vertailukuntiin nähden väestösuhteutetussa tarkastelussa korkeinta tasoa v. 2018 saakka. Vantaalla käyntimäärät ovat olleet alhaisinta tasoa.
- Suun terveydenhuollon toimenpidetyypit painottuvat samoihin toimenpideryhmiin Keravalla ja Vantaalla. Käyntikohtaiset toimenpidemäärät ovat Keravalla isommat kuin Vantaalla.

KUNTOUTUSTOIMINTA

- Keravalla kuntoutustoiminnan käyntimäärien kasvu on ylittänyt väestönkasvun vastaavalla aikavälillä fysio- ja puheterapiassa. Näissä palveluissa Keravan käyntimäärät ovat väestösuhteutettuna tarkastellen vertailukuntiin nähden korkeita.
- Toimintaterapian käyntimäärät laskevat ja ovat Keravalla vertailukuntiin nähden keskitasolla väestösuhteutetussa tarkastelussa.

Arvio nykytilanteesta suhteessa vertailukuntiin sekä kehittämistarpeiden määrään:

Hyvin heikko tilanne, vaatii paljon akutteja toimenpiteitä

Heikko tilanne, vaatii toimenpiteitä

Kohtalainen tilanne, vaatii toimenpiteitä

Hyvä tilanne, vaatii hieman toimenpiteitä

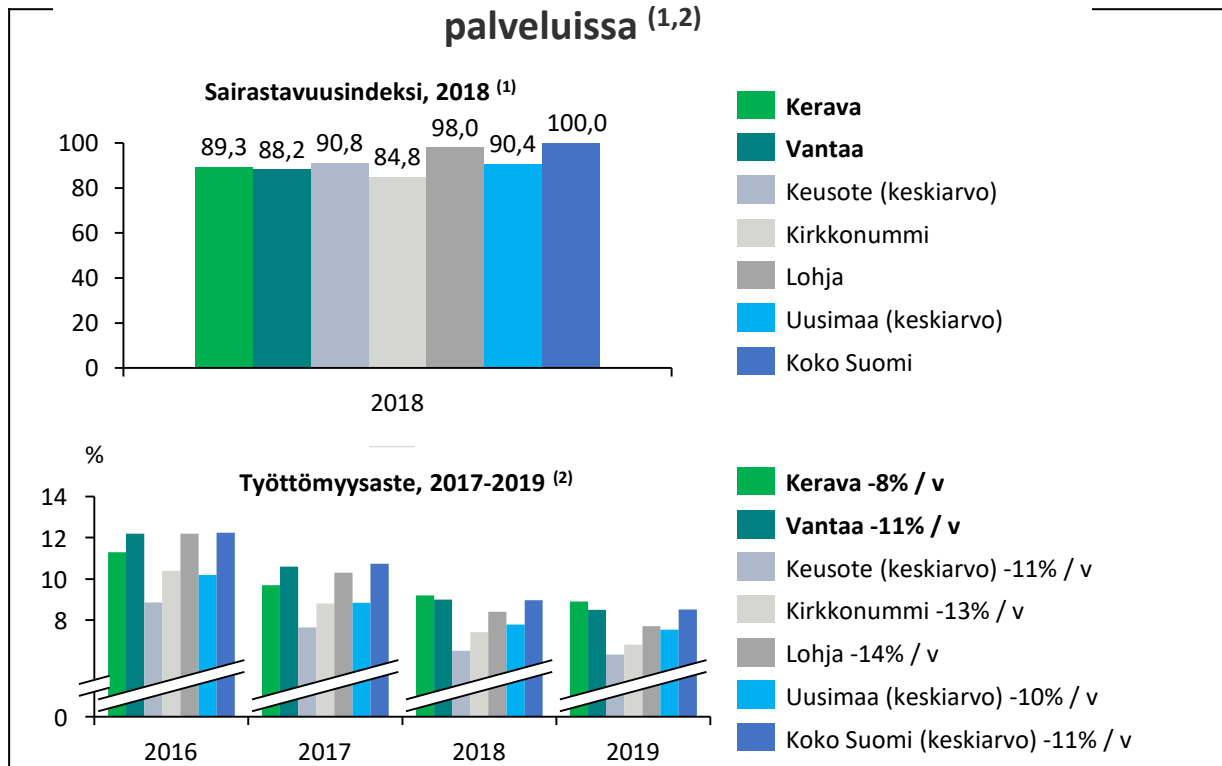
Erinomainen tilanne, ei vaadi toimenpiteitä

▲ = Analyysissä ei ole ollut vertailuaineistoa muihin kuntiin saatavilla.

Terveyttä edistävien palveluiden väestön erityispiirteet ja palvelujen saatavuus

Palvelujen asiakasmäärien kasvu kohdistuu lähes kaikkiin palveluihin.

Keravan väestön erikoispiirteet terveyttä edistävissä palveluissa (1,2)

Palvelujen asiakasmäärien vuotuiset k.a. muutokset (2016-2019) (2)

Väestö	↑ +1 % / v (Väestömäärän kehitys)
Henkilöstö	↑ +2 % / v (Suun th henkilöstömäärän kehitys)
Terveysasematoiminta (lääkäri- ja hoitajavastaanotot)	↑ +3 %* / v (avosairaanhoidon lääkärikäynnit) ↑ +1 % / v (avosairaanhoidon muut käynnit) ↓ -4 % / v (yksityislääkärikäynnit / asukas)
Kuntoutustoiminta	↑ +8 % / v (fysioterapian käynnit) ↑ +15 % / v (puheterapian käynnit) ↑ +3 % / v (toimintaterapian asiakkaat)
Päihde- ja mielenterveysvastaanotto	↑ +34 % / v (päihde- ja mielenterveysvastaanoton käynnit) ↑ +8 % / v (päihdehuollon katkaisun ja kuntoutuksen vuorokaudet)
Suun terveydenhuolto	↓ -10 % / v (Suun terveydenhuollon käynnit)

Palveluihin pääsyn odotusajat 2019(2)

	Kerava	Vantaa
Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärin kiireettömän käynnin odotusaika yli 7 pv hoidon tarpeen arvioinnista, % toteutuneista käynneistä (maaliskuun – lokakuun tilanne)	62,8 – 60,8 %	58,5 – 69,6 %

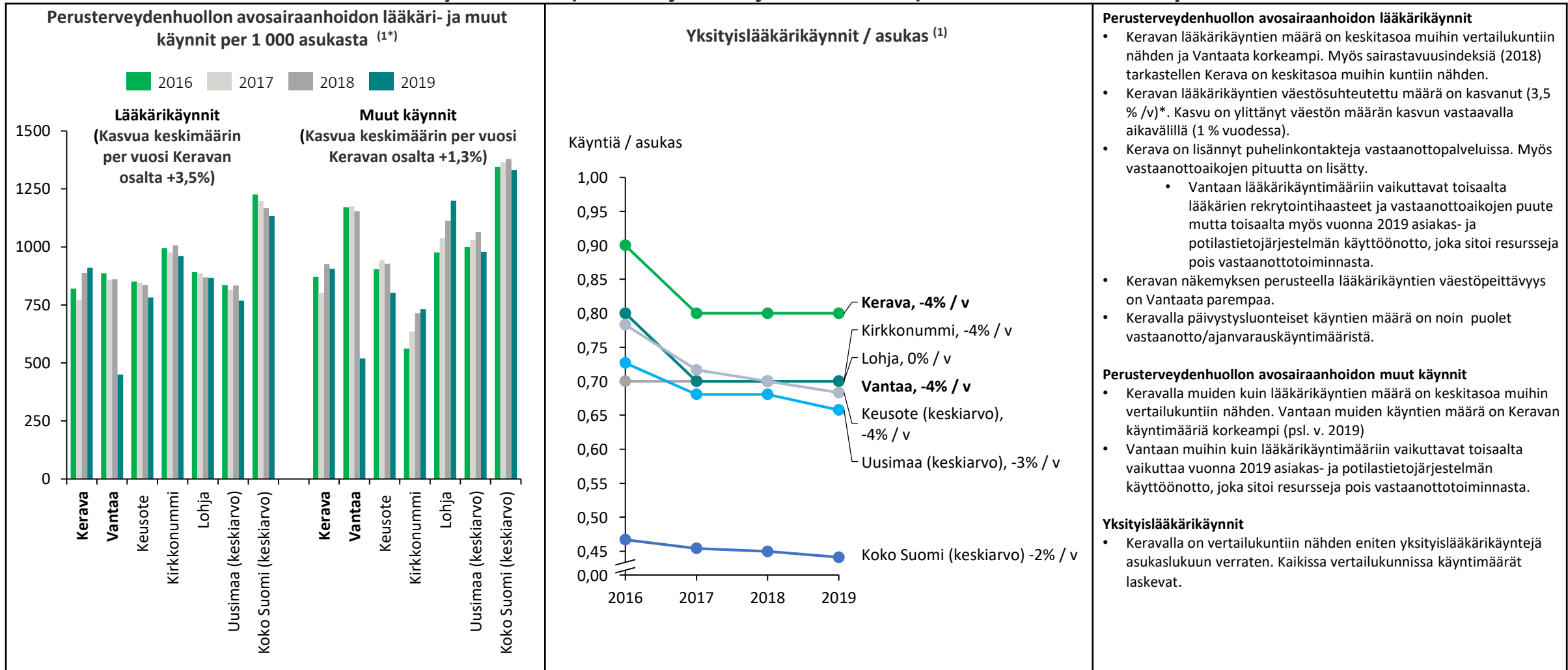
- Keravalla terveyttä edistävien palvelujen vastuualueen tarkastelluissa palveluissa asiakas- ja käyntimäärät ovat pääosin kasvaneet. Lääkärikäyntien kiireettömien vastaanottojen jonotusajat ovat olleet lähes vastaavalla tasolla Keravalla ja Vantaalla.
- Keravan sairastavuus sekä avosairaanhoidon käyntimäärät ovat keskitasoa vertailukuntiin nähden ja hieman Vantaata korkeampia. Keravan työttömyysaste laskee muiden vertailukuntien tavoin, vaikka pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys kasvavat, mikä näkyy mm. päihde- ja mielenterveyspalvelujen käynti- ja vuorokausimäärien kasvussa.

1. [KELA: Terveyspuntarin sairastavuusindeksi, vakioidut tiedot \(viimeisin saatavilla oleva tilasto\)](#)
 2. [THL \(Sotkanet\) kuntakohtaiset tilastot palveluista](#)

Palvelujen käyttö suhteessa muihin kuntiin

Lääkäri- ja hoitajavastaanottokäyntien määrä on kasvanut Keravalla. Väestösuhteutetut käyntimäärät ovat keskimääräistä tasoa muihin kuntiin nähden, ja yksityislääkärikäyntimäärät korkeinta tasoa.

Terveysasemien (lääkäri- ja hoitajavastaanotot) asiakasmäärien kehitys

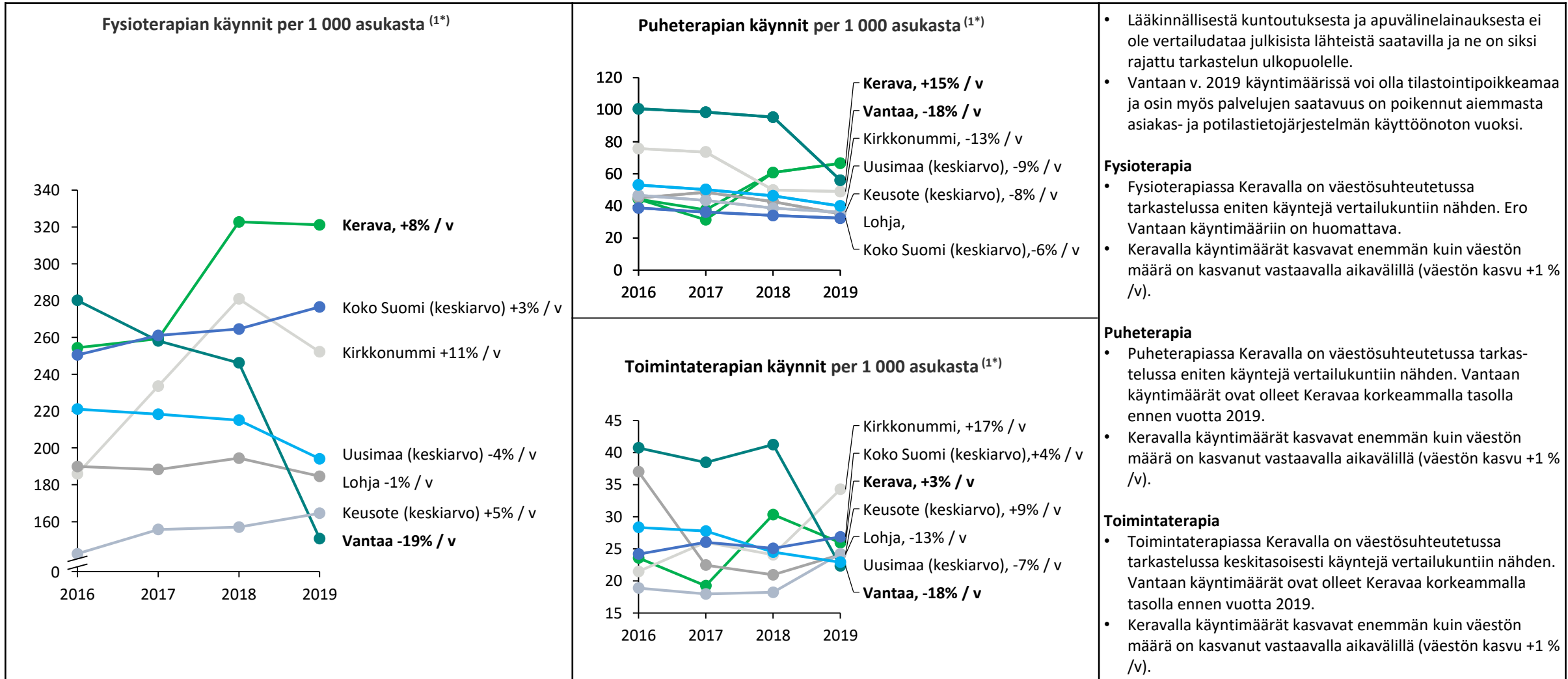
1. [THL \(Sotkanet\) kuntakohtaiset tilastot palveluista](#) (Huom. osalla kunnista v. 2019 tiedot ovat puutteellisia)

* Keravan Sotkanettiin ilmoitettuja lukuja on korjattu vuosilta 2016-2017 jakamalla Sotkanetin tieto luvulla 1,2 (luvut ovat n. 20% liian korkeita)

Palvelujen käyttö suhteessa muihin kuntiin

Kuntoutustoiminnan käyntimäärien kasvu on ylittänyt väestönkasvun vastaavalla aikavälillä fysio- ja puhe- ja toimintaterapiassa.

Kuntoutustoiminnan asiakasmäärien kehitys

- Lääkinnällisestä kuntoutuksesta ja apuvälinelainauksesta ei ole vertailudataa julkisista lähteistä saatavilla ja ne on siksi rajattu tarkastelun ulkopuolelle.
- Vantaan v. 2019 käyntimäärissä voi olla tilastointipikkeamaa ja osin myös palvelujen saatavuus on poikennut aiemmasta asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton vuoksi.

Fysioterapia

- Fysioterapiassa Keravalla on väestösuhteutetussa tarkastelussa eniten käyntejä vertailukuntiin nähden. Ero Vantaan käyntimääriin on huomattava.
- Keravalla käyntimäärät kasvavat enemmän kuin väestön määrä on kasvanut vastaavalla aikavälillä (väestön kasvu +1 % /v).

Puheterapia

- Puheterapiassa Keravalla on väestösuhteutetussa tarkastelussa eniten käyntejä vertailukuntiin nähden. Vantaan käyntimäärät ovat olleet Keravaa korkeammalla tasolla ennen vuotta 2019.
- Keravalla käyntimäärät kasvavat enemmän kuin väestön määrä on kasvanut vastaavalla aikavälillä (väestön kasvu +1 % /v).

Toimintaterapia

- Toimintaterapiassa Keravalla on väestösuhteutetussa tarkastelussa keskitasoisesti käyntejä vertailukuntiin nähden. Vantaan käyntimäärät ovat olleet Keravaa korkeammalla tasolla ennen vuotta 2019.
- Keravalla käyntimäärät kasvavat enemmän kuin väestön määrä on kasvanut vastaavalla aikavälillä (väestön kasvu +1 % /v).

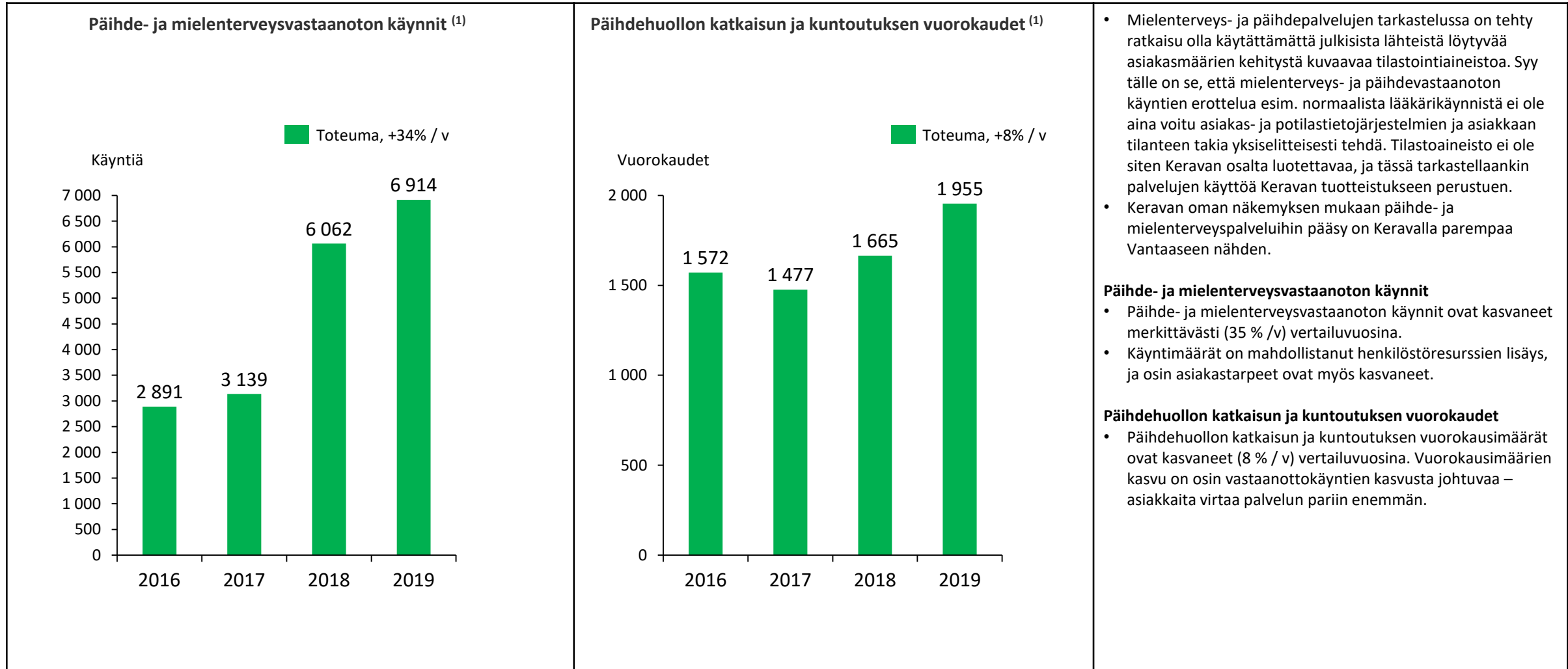
1. Avohilmo (Perusterveydenhuollon asiakkaat) kuntakohtaiset tilastot palveluista

* Keravan Avohilmoon ilmoitettuja lukuja on korjattu vuosilta 2016-2017 jakamalla Avohilmon tieto luvulla 1,2 (luvut ovat n. 20% liian korkeita)

Palvelujen käyttö suhteessa muihin kuntiin

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen käynti- ja kuntoutusvuorokausien määrää on tietoisesti Keravalla kasvatettu viime vuosina.

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen asiakasmäärien kehitys

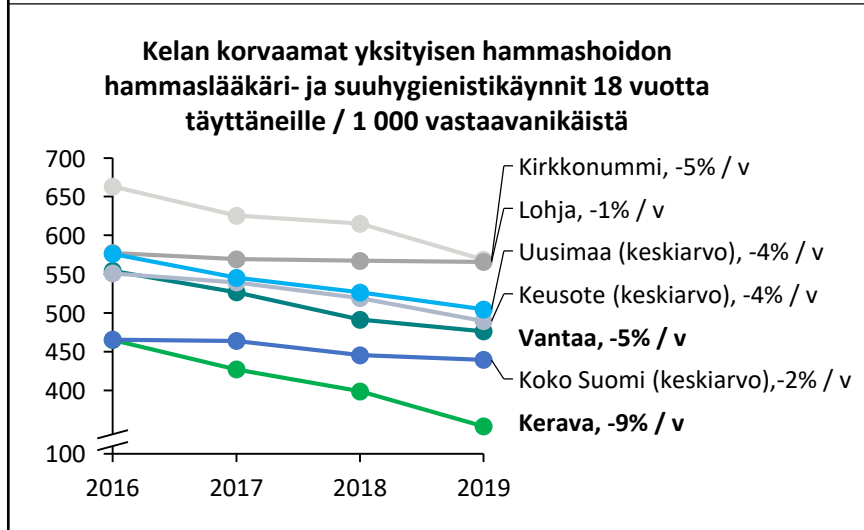
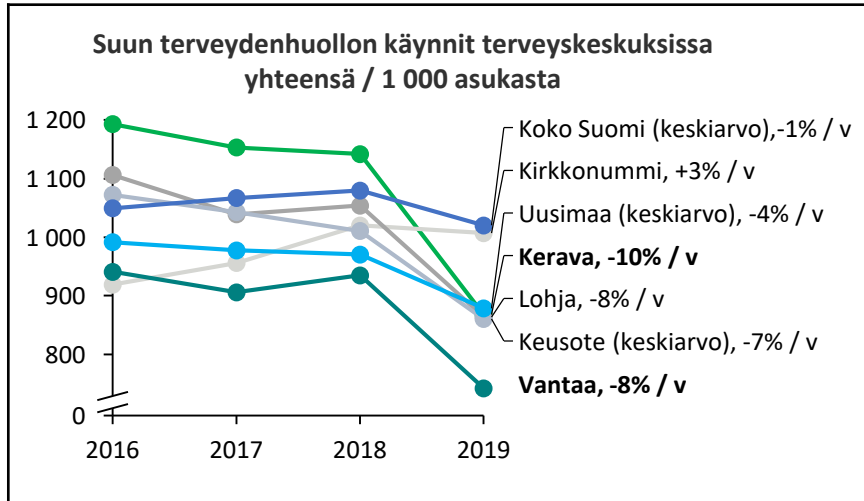
1. Keravan toimittamat THEP Tuotetaulut Q2 2020 ja THEP 2018

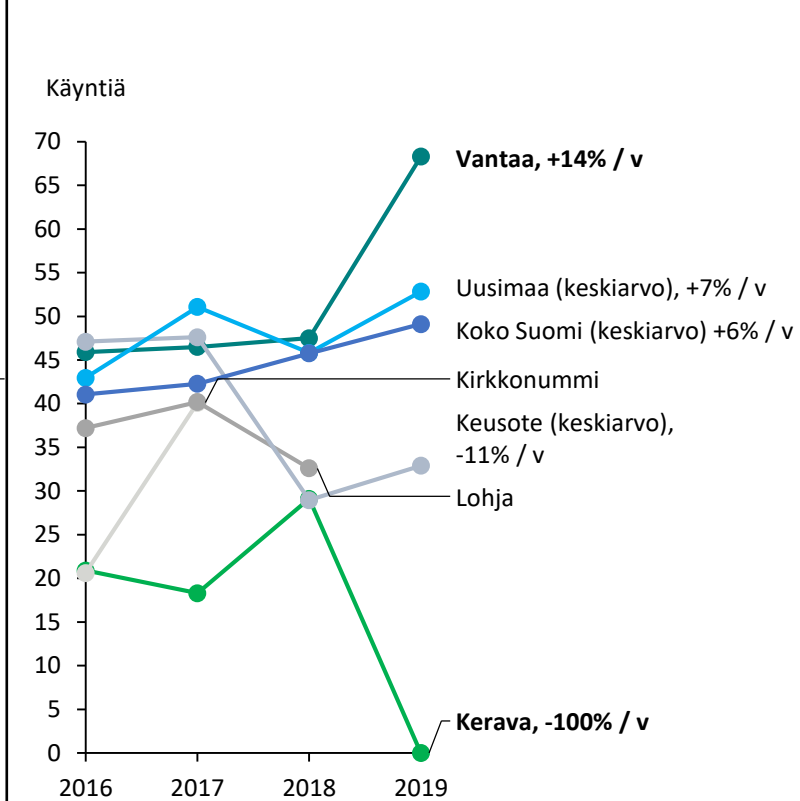
Palvelujen käyttö suhteessa muihin kuntiin

Suun terveydenhuollon peittävyys on erityisen hyvää Keravalla. Palveluihin pääsee kiireettömällä ajalla alle 21 vuorokaudessa. Terveyskeskuskäyntimäärät laskevat ”kerralla kuntoon” –toimintatavan myötä.

Suun terveydenhuollon asiakasmäärien kehitys

Perusterveydenhuollon suun terveydenhuollon hammaslääkäriin kiireettömän käynnin odotusaika yli 21 pv hoidon tarpeen arvioinnista, % toteutuneista käynneistä (lokakuun tilanne)

Suun terveydenhuollon käynnit terveystieteiden keskuksissa

- Keravalla suun terveydenhuollon käyntimäärät ovat väestösuhteutetussa tarkastelussa olleet viime vuosina vertailukuntiin nähden korkeinta tasoa, ja vuonna 2019 ne ovat keskitasoa.
- Kehitystä selittää palveluissa tehty panostus hyvään hoitoon vähillä käynneillä, minkä vuoksi sekä palvelutarve että ”kerralla kuntoon” –käyntien optimointi vähentävät Keravan käyntimääriä.

Kelan korvaamat yksityisen hammashoidon hammaslääkäri- ja suuhygienistikäynnit 18 vuotta täyttäneille

- Keravalla on muihin vertailukuntiin nähden väestösuhteutetun tarkastelun perusteella vähiten käyntejä kelan korvaamilla suun terveydenhuollon käynneillä. Keravan sekä muiden vertailukuntien käyntimäärät laskevat.
- Keravan näkemyksen mukaan terveystieteiden keskuksessa pääsee hyvin hoitoon, että yksityisten palvelujen kysyntää ei Keravan suun terveydenhuollon asiakkaissa ole yhtä paljon kuin muissa vertailukunnissa. Terveystieteiden keskuksessa toteutetun palvelun peittävyys myös kasvaa koko ajan (yli 40 % väestöstä).

Hammaslääkäriin kiireettömän käynnin odotusaika (yli 21 pv)

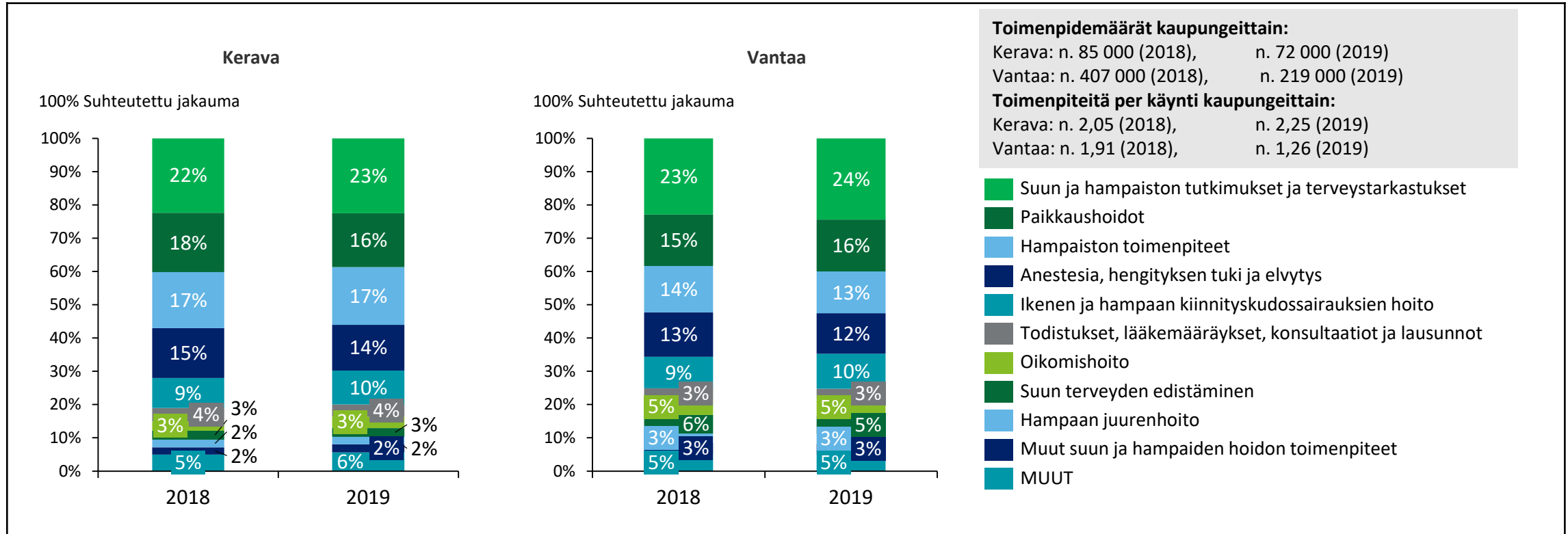
- Keravalla ei tarvitse odottaa suun terveydenhuollon käynnille pääsyä yli 21 vuorokautta palvelutarpeen arvioinnista. Odotusajan lasku mukaillee myös terveystieteiden keskuksien käyntien määrän vähentymistä väestösuhteutetussa tarkastelussa.
- Vantaan tilanne on päinvastainen, ja useassa muussa vertailukunnassa odotusaika kasvaa.

Suun terveydenhuollon toimenpideanalyysi seuraavalla sivulla.

Palvelujen käyttö suhteessa muihin kuntiin

Suun terveydenhuollon toimenpidetyypit painottuvat samoihin toimenpideryhmiin Keravalla ja Vantaalla. Käyntikohtaiset toimenpidemäärät ovat Keravalla isommat kuin Vantaalla.

Suun terveydenhuollon toimenpiteet ⁽¹⁾

Toimenpidemäärät kaupungeittain:	
Kerava: n. 85 000 (2018),	n. 72 000 (2019)
Vantaa: n. 407 000 (2018),	n. 219 000 (2019)
Toimenpiteitä per käynti kaupungeittain:	
Kerava: n. 2,05 (2018),	n. 2,25 (2019)
Vantaa: n. 1,91 (2018),	n. 1,26 (2019)

- Keravan suun terveydenhuollon toimenpidemäärät olivat vuonna 2018 n. 85 000 ja vuonna 2019 n. 72 000 kappaletta, kun Vantaan vastaavat luvut olivat vuonna 2018 n. 407 000 ja vuonna 2019 n. 219 000 kappaletta. Molemmissa kaupungeissa suun terveydenhuollon käyntimäärät laskivat vuodesta 2018 vuoteen 2019, mikä selittää toimenpidemäärien laskua.
- Keravalla käyntikohtaiset toimenpidemäärät olivat vuonna 2018 n. 2,05 kasvaen n. 2,25 vuoteen 2019 mennessä. Vantaalla vastaavat luvut olivat n. 1,91 (2018) ja 1,26 (2019).
- Keravalla ja Vantaalla samat toimenpidetyypit edustavat suurimpia toimenpideryhmiä. Keravalla tehdään hieman Vantaata enemmän ”hampaiston toimenpiteet”, ”anestesia, hengityksen tuki ja elvytys” sekä ”todistukset, lääkemääräykset, konsultaatiot ja lausunnot” sekä ”muut” –toimenpideryhmien toimenpiteitä.

1. [Avohilmo: Suun Terveysterveystarkastukset 2018-2019](#)

Terveyttä edistävien palveluiden gap-analyysin yhteenveto

Nykytila suhteessa käytössä oleviin resursseihin

TERVEYTTÄ EDISTÄVÄT PALVELUT KOKONAISUUTENA

- Keravan terveyttä edistävien palvelujen kustannukset ovat kasvaneet vertailuvuosina 2017-2019 yhteensä (+6,2 % /v) väestön kasvaessa vastaavalla aikavälillä (1,7 % /v). Vastuualueen kustannusten kasvua tulisi tarkastella suhteessa väestön tarpeeseen.
- Merkittävimmät kustannuserät ovat lääkäri- ja hoitajavastaanotot ja suun terveydenhuollon vastaanottopalvelut.
- Ostopalveluja on vastuualueella 9 % kaikista kustannuksista. Ostopalvelut kohdistuvat päihde- ja mielenterveyspalvelujen vieroitus- ja kuntoutushoitoon, apuvälineisiin ja fysioterapiaan sekä seulontoihin. Kilpailutus- ja hankintaprosessit toimivat vastuualueella hyvin ja suunnitellusti.
- Kerava on yleisesti katsoen keskitasoa tai muita vertailukuntia edullisempi palvelujen tuottaja. Osassa palveluista suoritekohtaiset kustannukset kasvavat, koska asiakasmäärät laskevat. On tärkeää tarkastella kustannustasoa suhteessa käynti- ja henkilöstömääriin sekä palvelujen saavutettavuuteen ja prosesseihin etenkin niissä palveluissa, joissa suoritekohtaiset kustannukset ovat kasvaneet. Esimerkiksi hoitajavastaanottajakäyntien lisäämisellä voidaan hakea edullisempia tapoja vastata palvelutarpeisiin.

TERVEYSASEMATOIMINTA (LÄÄKÄRI- JA HOITAJAVASTAANOTOT)

- Lääkäri- ja hoitajavastaanottojen kuntalaskutushinnat ovat keskitasoa tai sen alle Vantaaseen ja Helsinkiin verraten. Kuntalaskutushinnat perustuvat pääsääntöisesti hintaan, joka kattaa hoidosta aiheutuneet kustannukset asiakasmaksuilla vähennettynä. Kuntien laskentaperiaatteissa voi olla eroja.
- Käyntien määrät vaikuttavat käyntikohtaisiin kustannuksiin. Lääkärikäynneissä etenkin henkilöstökustannukset vaikuttavat kustannustasoon; lääkäreitä on erittäin riittävästi ja lääkäreiden määrän lisääminen on kasvattanut kustannustasoa. Hoitajavastaanotokustannukset laskevat, vaikka etävastaanoton hoitajakäynnin kustannukset nousevat.
- Henkilöstöä on lisätty, ja muutokset väestösuhteutetuissa käyntimäärissä eivät näy henkilöstökustannusten laskuna.

MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUT ▲

- Mielenterveys- ja päihdepalvelujen vastaanottokäynnin kustannus on laskenut asiakasmäärien kasvun myötä.
- Päihdehuollon katkaisun ja kuntoutuksen vuorokausikohtaiset kustannukset ovat nousseet ja ylittävät talousarvion. Tässä tarkasteltu palvelu on ostopalvelua.

KUNTOUTUSTOIMINTA

- Kuntoutustoiminnassa kustannukset ovat kuntalaskutushintavertailuun perustuen alhaista tai keskitasoa Vantaaseen ja Helsinkiin nähden.
- Käyntikohtaiset kustannukset kasvavat ja ylittävät talousarvion. Etenkin henkilöstökustannukset ovat kasvaneet selittäen osin kasvua. Toimintaterapiassa käyntikohtaisia kustannuksia nostaa käyntimäärien lasku.

SUUN TERVEYDENHUOLTO

- Keravan suunterveydenhuollon nettokäyttökustannukset potilasta kohden ovat nousseet vertailuajavälillä 8 % /v. Keravan, Vantaan ja Lohjan suun terveydenhuollon nettokäyttökustannukset potilasta kohden ovat vertailukuntien korkeinta tasoa. Potilaskohtaisten kustannusten nousua selittävät käyntimäärien lasku ja kustannusten taso, mm. erikoishammaslääkäreiden määrän ja tilavuokrien sekä virka-ajan ulkopuolisen päivystyksen ulkoistamisen vuoksi.
- Keravalla on usean vuoden ajan peritty asiakasmaksuasetuksen maksimitasoa alhaisempaa asiakasmaksua. Vantaan asiakasmaksut ovat Keravan näkemyksen mukaan samaa tasoa tai Keravaa alhaisemmat.

Arvio nykytilanteesta suhteessa vertailukuntiin sekä kehittämistarpeiden määrään:

Hyvin heikko tilanne, vaatii paljon akuutteja toimenpiteitä

Heikko tilanne, vaatii toimenpiteitä

Kohtalainen tilanne, vaatii toimenpiteitä

Hyvä tilanne, vaatii hieman toimenpiteitä

Erinomainen tilanne, ei vaadi toimenpiteitä

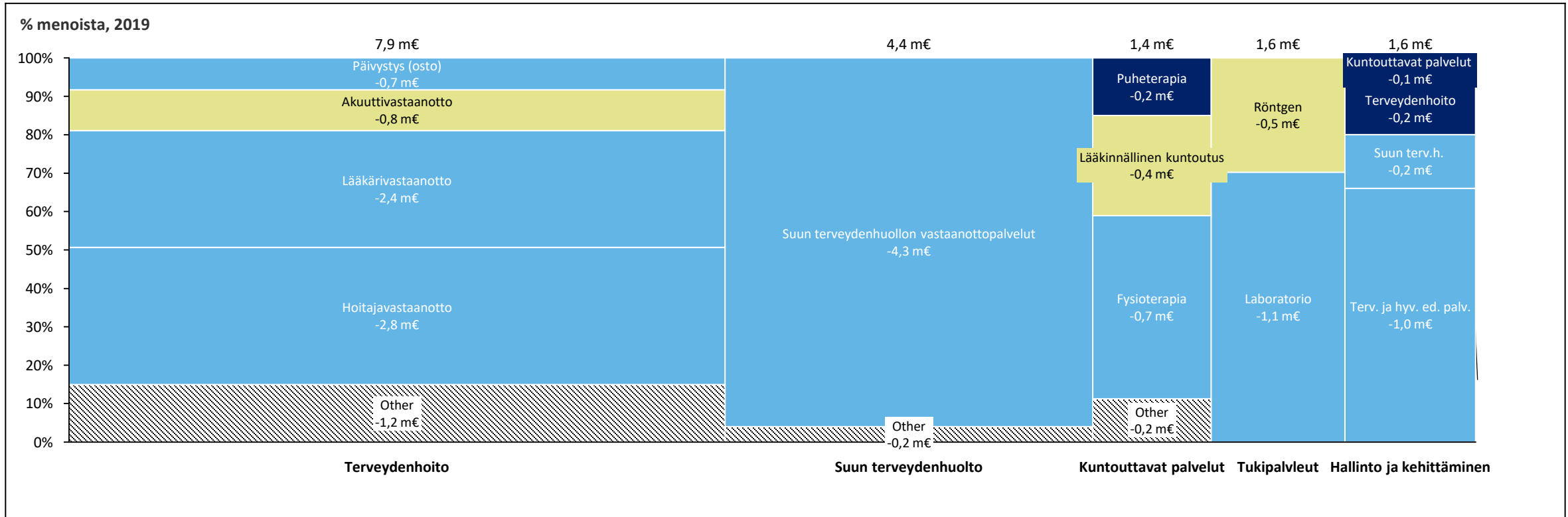
▲ = Analyysissä ei ole ollut vertailuaineistoa muihin kuntiin saatavilla.

Vastuualueen kustannusten jakauma ja kehitys

Terveyttä edistävien palvelujen kustannukset ovat kasvaneet 6,2 %. Kasvun takana on kaikkien menoerien tasainen kasvu (mm. henkilöstökustannukset sekä asiakaspalvelujen ja muut palveluostot).

Terveyttä edistävien palveluiden kustannusten jakauma 2019 ja k.a. kasvu 2017-2019 ⁽¹⁾

Yhteensä 17 m€

Olellaiset havainnot

- Kustannukset ovat kasvaneet vertailuvuosina 2017-2019 yhteensä (+6,2 % /v) väestön kasvaessa vastaavalla aikavälillä (1,7 % /v). Kasvun takana on kaikkien menoerien tasainen kasvu (mm. henkilöstökustannukset, asiakaspalvelujen ostot ja muiden palvelujen ostot palvelut).
- Merkittävimmät kustannuserät ovat lääkäri- ja hoitajavastaanotot ja suun terveydenhuollon vastaanottopalvelut.
- Ostopalveluja on vastuualueella 9 % kaikista kustannuksista. Ostopalvelut kohdistuvat päihde- ja mielenterveyspalvelujen vieroitus- ja kuntoutushoittoon, apuvälineisiin ja fysioterapiaan sekä seulontoihin.
- Kilpailutus- ja hankintaprosessit toimivat vastuualueella hyvin ja suunnitellusti.

1. Kerava sote aineistopyyntö, toimintatuotot- ja kulut 2016-2019

Värikoodaus (vuotuinen muutos %, CAGR 2017-2019):

Yli + 15 %

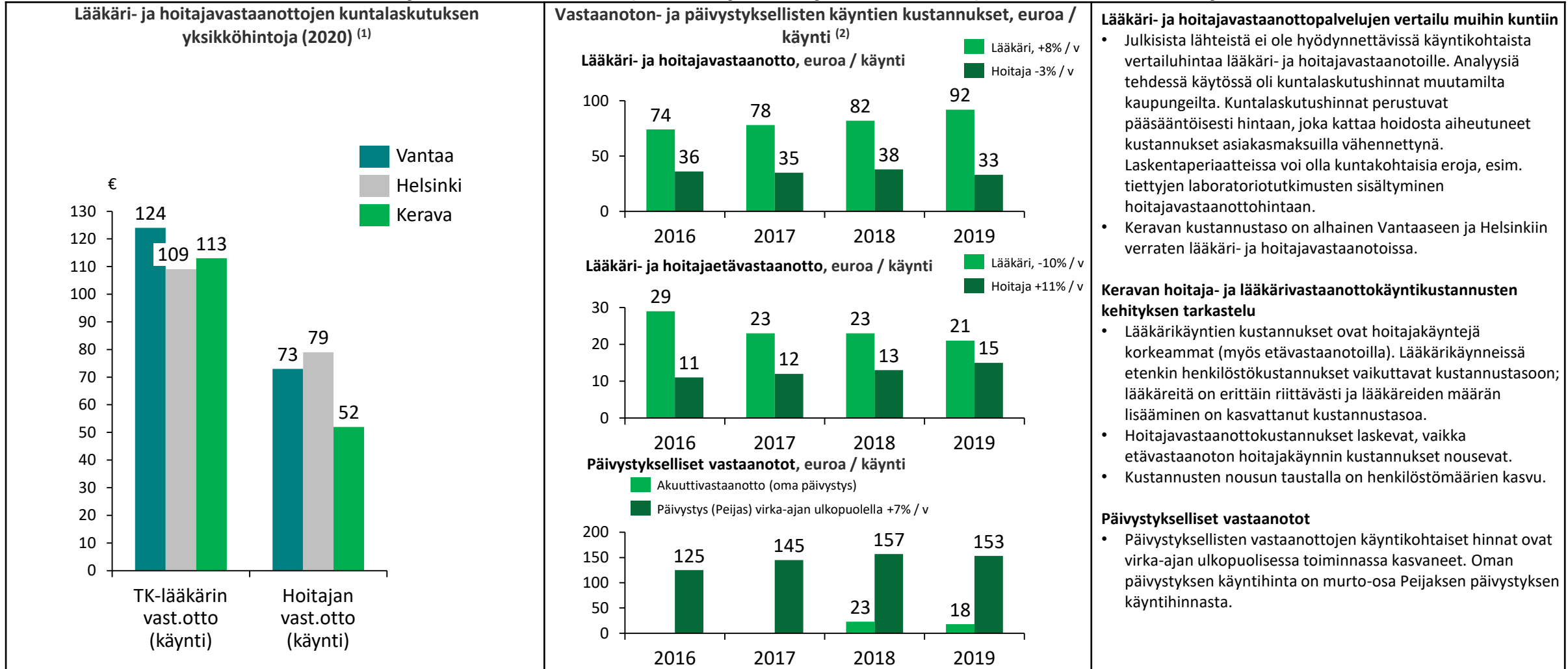
+ 0-15 %

< 0 % (kustannukset laskeneet)

Palvelujen kustannusten kehittyminen verrattuna muihin kuntiin

Lääkäri- ja hoitajavastaanottojen kuntalaskutushinnat ovat keskitasoa tai sen alle Vantaaseen ja Helsinkiin verraten. Käyntien määrät vaikuttavat käyntikohtaisiin kustannuksiin.

Terveysasematoiminnan (lääkäri- ja hoitajavastaanotot) kustannusten kehitys

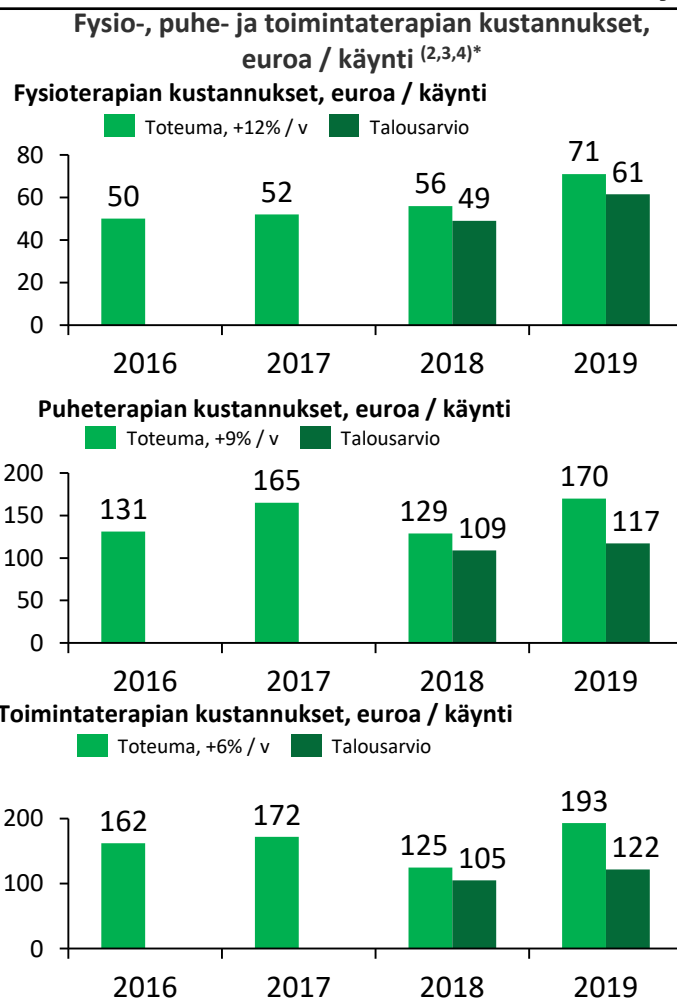
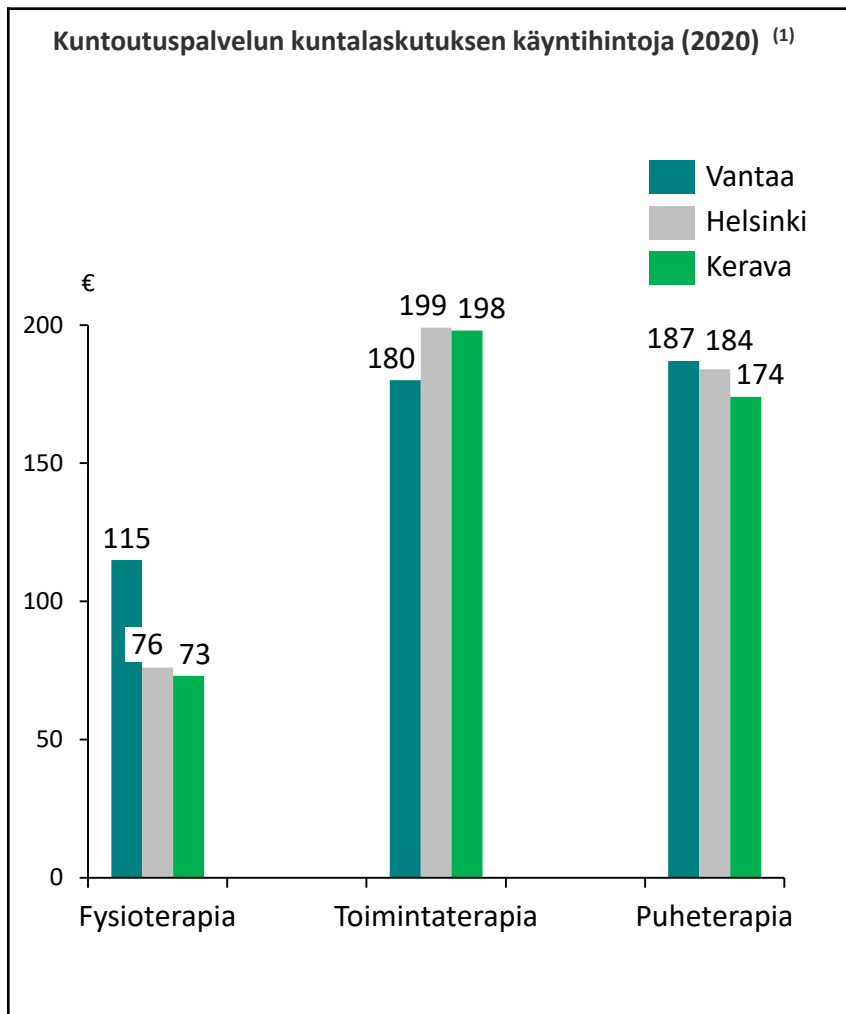

1. Helsingin, Keravan ja Vantaan kuntalaskutushinnastot (2020)
 2. Keravan toimittamat THEP Tuotetaulut Q2 2020 ja THEP 2018

Palvelujen kustannusten kehittyminen verrattuna muihin kuntiin

Kuntoutustoiminnassa kustannukset ovat kuntalaskutushintavertailuun perustuen alhaista tai keskitasoa Vantaaseen ja Helsinkiin nähden. Käyntikohtaiset kustannukset kasvavat.

Kuntoutustoiminnan kustannusten kehitys

Kuntoutuspalvelujen kustannusten vertailu muihin kuntiin

- Julkisista lähteistä ei ole hyödynnettävissä käyntikohtaista vertailuhintaa kuntoutuspalvelujen käyntivertailuun. Analyysiä tehdessä käytössä oli kuntalaskutushinnat muutamilta kaupungeilta. Kuntalaskutushinnat perustuvat pääsääntöisesti hintaan, joka kattaa hoidosta aiheutuneet kustannukset asiakasmaksuilla vähennettynä. Laskentaperiaatteissa voi olla kuntakohtaisia eroja.
- Keravan kustannustaso on Vantaaseen ja Helsinkiin verraten alhainen fysio- ja puheterapiassa ja keskitasoa toimintaterapiassa.

Fysioterapia

- Käyntikohtaiset kustannukset ovat kasvaneet vuoteen 2019 ja ylittäneet viime vuosina talousarvion.
- Sekä henkilöstö- että muut kulut ovat kasvaneet fysioterapiassa. Asiakasmäärät ovat kasvaneet vastaavalla aikavälillä 8 % / v väestösuhteutetussa tarkastelussa, eli kustannukset ovat kasvaneet enemmän.

Puheterapia

- Käyntikohtaiset kustannukset ovat kasvaneet vuoteen 2019 ja ylittäneet viime vuosina talousarvion. Kasvu perustuu henkilöstökustannusten kasvuun. Asiakasmäärät ovat kasvaneet väestösuhteutetussa tarkastelussa 15 % / v vastaavalla aikavälillä.

Toimintaterapia

- Käyntikohtaiset kustannukset ovat kasvaneet vuoteen 2019 ja ylittäneet viime vuosina talousarvion. Asiakasmäärän lasku nostaa käyntikohtaista kustannusta.

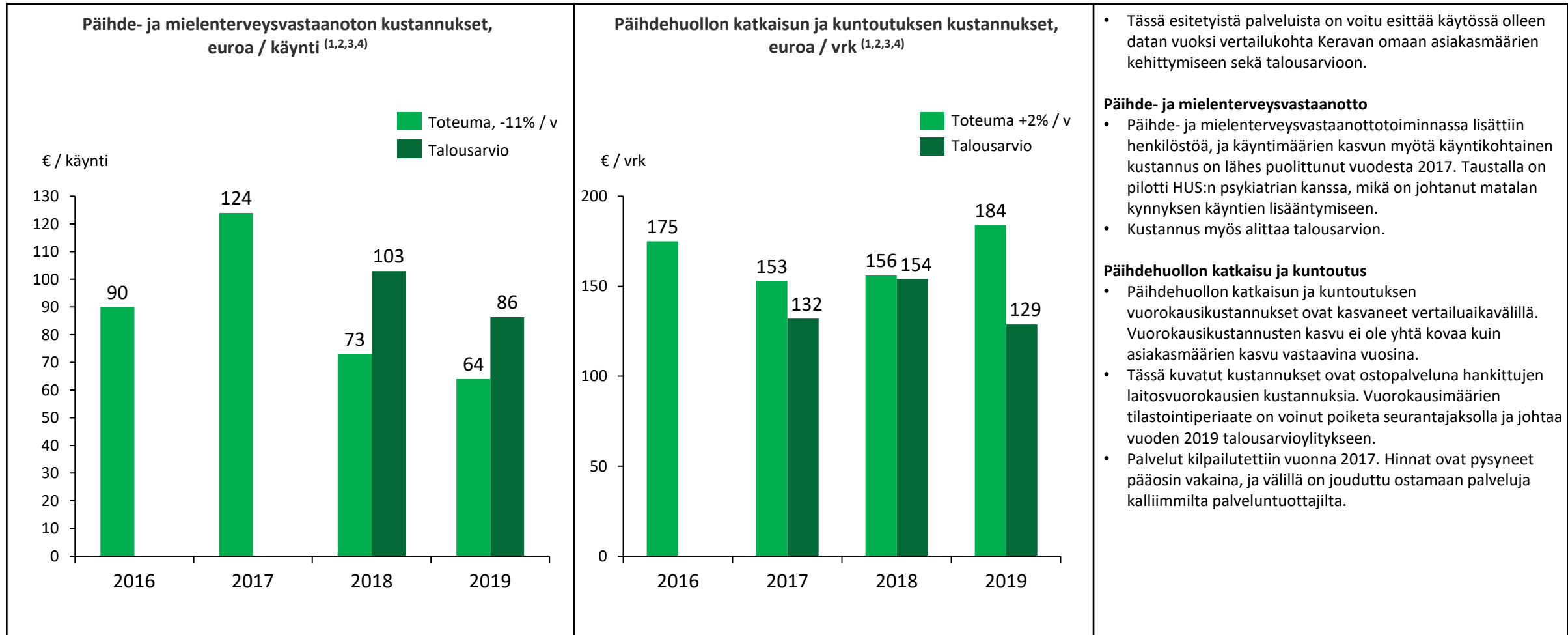
1. Helsingin, Keravan ja Vantaan kuntalaskutushinnastot (2020)
 2. [Keravan talousarviosuunnitelma 2020-2022](#)
 3. [Keravan talousarvio 2018](#)
 4. Keravan toimittamat THEP Tuotetaulut Q2 2020 ja THEP 2018

*Kuntouttavat palvelut ovat olleet ennen vuotta 2018 Keravan tuoteseurannassa yhtenä tuotteena ja vasta vuodesta 2018 erillisinä tuoteseuranta-kohteina. Tämän vuoksi talousarviovertailua ei voida tehdä vuosilta 2016-2017.

Palvelujen kustannusten kehittyminen verrattuna muihin kuntiin

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen vastaanottokäynnin kustannus on laskenut asiakasmäärien kasvun myötä. Päihdehuollon katkaisun ja kuntoutuksen vuorokausikohtaiset kustannukset ovat nousseet.

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen kustannusten kehitys

1. [Keravan talousarviosuunnitelma 2020-2022](#)

2. [Keravan talousarvio 2018](#)

3. Keravan toimittamat THEP Tuotetaulut Q2 2020 ja THEP 2018

4. Arvio (laskettu toimintakulujen laskun suhteessa edellisestä vuodesta)

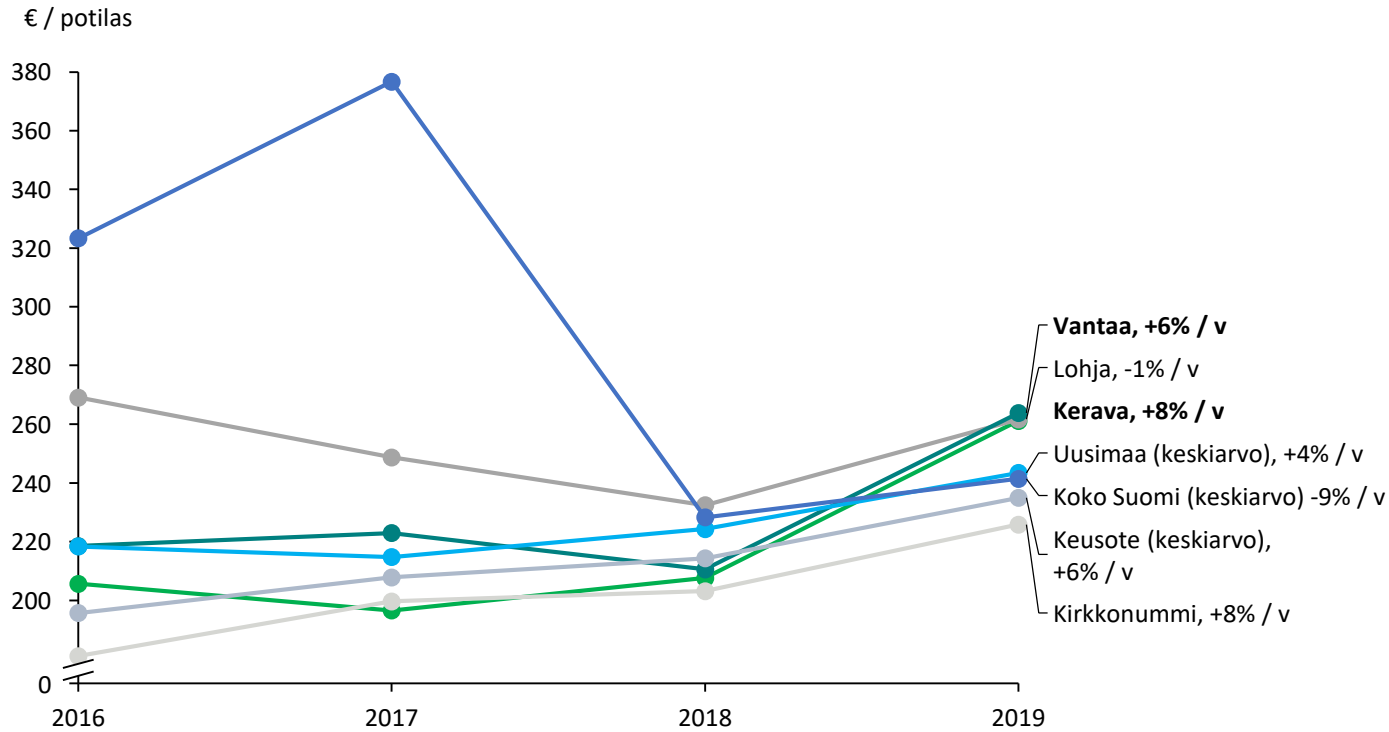

Palvelujen kustannusten kehittyminen verrattuna muihin kuntiin

Suun terveydenhuollon potilaskohtaiset kustannukset ovat kasvaneet käyntimäärien vähentyessä ja palvelujen järjestämisen kustannusten kasvaessa.

Suun terveydenhuollon kustannusten kehitys

Suun terveydenhuollon nettokäyttökustannukset, euroa / suun terveydenhuollon potilas ⁽¹⁾

- Keravan terveydenhuollon nettokäyttökustannukset potilasta kohden ovat nousseet vertailuajavälillä 8 % /v. Keravan, Vantaan ja Lohjan nettokäyttökustannukset potilasta kohden ovat vertailukuntien korkeinta tasoa. Näissä kunnissa ovat myös terveyskeskuskäyntimäärät vastaavasti laskeneet, mikä osin selittää potilaskohtaisen kustannuksen kasvua.
- Keravan hammaslääkäriyövoimasta noin 24 % on erikoishammaslääkäreitä, mikä nostaa henkilöstökuluja muihin kaupunkeihin nähden. Keravan käsityksen mukaan prosentti on alhaisempi muissa vertailukunnissa.
- Keravan suun terveydenhuollon tilakustannukset ovat merkittävät ollen noin 10 % kaikesta toimintakuluista. Pelkästään Sampolan hoitolan vuokra on yli 300 000 € vuodessa. Sampolan uudet hoitokoneet ja kalusteet hankki kiinteistöyhtiö ja ne ovat käytännössä leasing-periaatteella.
- Lisäksi koko terveyskeskuksen välinehuolto on suun terveydenhuollon alla, ja suun terveydenhuolto on suurin välinehuollon käyttäjä.
- Keravalla ei ole korotettu asiakasmaksuja asiakasmaksuasetuksen mahdollistamalle tasolle. Keravalla on ollut usean vuoden ajan 30 % alemmat asiakasmaksut kuin monessa muussa naapurikunnassa (esim. Tuusula, Järvenpää, Hyvinkää, Nurmijärvi). Vuoden 2019 Kerava korotti asiakasmaksuja jonkin verran eli noin 15 %. Keravan arvion mukaan asiakasmaksuja olisi v. 2019 asiakasmaksuasetuksen kattotason mukaisesti laskutettaessa kertynyt noin 240 000 € enemmän kuin perityillä asiakasmaksuilla. Vuosina 2016 -2018 erotus olisi ollut vielä suurempi eli noin 480 000 euroa. Vantaan asiakasmaksut ovat Keravan näkemyksen mukaan Keravaa alhaisemmat, joskin Vantaalla ei ole asiakasmaksuja nostettu.
- Keravan toimintamalli näkyy myös asiakasmaksutuotoissa: ”Enemmän kerralla” –toimintamallissa potilas saa hoidon vähemmällä hoitokäynneillä ja hän maksaa myös vähemmän hoidosta, koska jokaiselta käyntikerralta tulee toimenpidelaskutuksen lisäksi käyntimaksu. Tämäkin osaltaan laskee asiakasmaksukertymää Keravalla.
- Keravan kustannuksia kasvattavat myös virka-ajan ulkopuolisen päivystyksen siirtyminen HUS:n tuottamaksi.

Terveyttä edistävien palveluiden gap-analyysin yhteenveto

Toiminta ja organisaatio suhteessa tulevaisuuden tavoitteisiin

TERVEYTTÄ EDISTÄVÄT PALVELUT KOKONAISUUTENA

- Organisaatorakenne on matala. Toimipisterakenne perustuu yhden keskusterveysaseman toimintaan (psl. mm. virka-ajan ulkopuolinen päivystys ja suun terveydenhuolto). Vantaalla organisaatio jakautuu toimipisteiden tavoin alueellisesti.
- Terveyttä edistävien palvelujen hyvä maine näkyy rekrytoinnissa; Keravalla ei ole Vantaaseen verraten vastaavia lääkärin rekrytointihaasteita. Resurssimäärä koetaan tarkastelluissa palveluissa riittäväksi. Henkilöstömäärät eivät ole kuitenkaan laskeneet palvelujen asiakas- tai käyntimäärien laskiessa.
- Vastuualueella on kehittämispotentiaalia mm. eri vastuuyksiköt, vastuualueet ja toimialat ylittävässä yhteistyössä. Esimerkiksi ikäihmisten ja päihde- ja mielenterveysasiakkaiden asiakasryhmät ovat erityisen yhteistyöpotentiaalin kohteita.

TERVEYSASEMATOIMINTA (LÄÄKÄRI- JA HOITAJAVASTAANOTOT)

- Yhteishenki on positiivinen ja kehittämismyönteinen. Kerava on nuorten lääkärin keskuudessa suosittu työpaikka ja palkittu koulutuspaikka. Vantaa sen sijaan kokee lääkäreiden rekrytointihaasteita.
- Keravalla on panostettu myönteisen julkisuuskuvan rakentamiseen viestinnän keinoin. Vantaalla julkisuuskuva on ollut vastaavissa palveluissa kielteisempi.
- Päivystyksen jonotusajat ja läpimenoajat ovat pitkiä Keravalla.
- Keravalla on omalääkäri- ja hoitajajärjestelmä, Vantaalla vastaava toimii valituille asiakasryhmille. Keravalla lääkäri- ja hoitajavastaanotto-toiminnassa tulisi edelleen kehittää läpimeno-, jonotus- ja palvelujen aukioloaikoja.

MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUT

- Prosesseja ja toimintaa on kehitetty merkittävästi viime vuosina. Yhteistyötä HUS:n erikoissairaanhoidon kanssa on kehitetty, esim. mielenterveyspotilaiden ja kroonisista kivuista kärsivien hoidossa. Mm. Vantaa on hakenut vertailukohtaa toiminnalleen Keravasta.
- Hoitopääsy on nopeaa ja asiakas pääsee hoidontarpeen arviointiin saman päivän aikana. Hoitomuodot on valittu näyttöön perustuvista malleista.
- Psykiatrisia sairaanhoitajia tarvitaan lisää, vaikka Vantaaseen nähden psykiatrisia sairaanhoitajia on Keravalla terveysasemilla paremmin käytettävissä (Keravan käsitykseen perustuen).

KUNTOUTUSTOIMINTA

- Kuntoutustoiminnan henkilöstö on ollut pysyvää. Esimiesmalli poikkeaa muista vastuualueen yksiköistä.
- Kuntoutustoiminnan työnjakoa tulisi kehittää terveydenhuollon avopalvelujen sekä arjessa selviytymistä tukevien palvelujen kanssa yhteistyössä. Moniammatillisen horisontaalisen toimintamallin kehittämistä tulee jatkaa myös muiden toimialan palvelujen kanssa. Asiakkaan ohjautumista suoraan fysioterapeutin vastaanotolle tulisi kehittää nykyistä paremmaksi.

SUUN TERVEYDENHUOLTO

- Keravalla suun terveydenhuollon vakanssimäärät ovat vuotta 2019 kohden kasvaneet. Kasvu poikkeaa käyntimäärien muutoksesta; käyntimäärät ovat vastaavalla aikavälillä laskeneet.
- Toimintaa kehitetään jatkuvasti, ja toimintamallit poikkeavat Keravan käsityksen mukaan Vantaasta mm. asiakkaan ensimmäisen vastaanottoajan, hoitosuunnitelmatyön kattavuuden ja käytännön prosessien resurssoinnin osalta.

Arvio nykytilanteesta suhteessa vertailukuntiin sekä kehittämistarpeiden määrään:

 Hyvin heikko tilanne, vaatii paljon akutteja toimenpiteitä

 Heikko tilanne, vaatii toimenpiteitä

 Kohtalainen tilanne, vaatii toimenpiteitä

 Hyvä tilanne, vaatii hieman toimenpiteitä

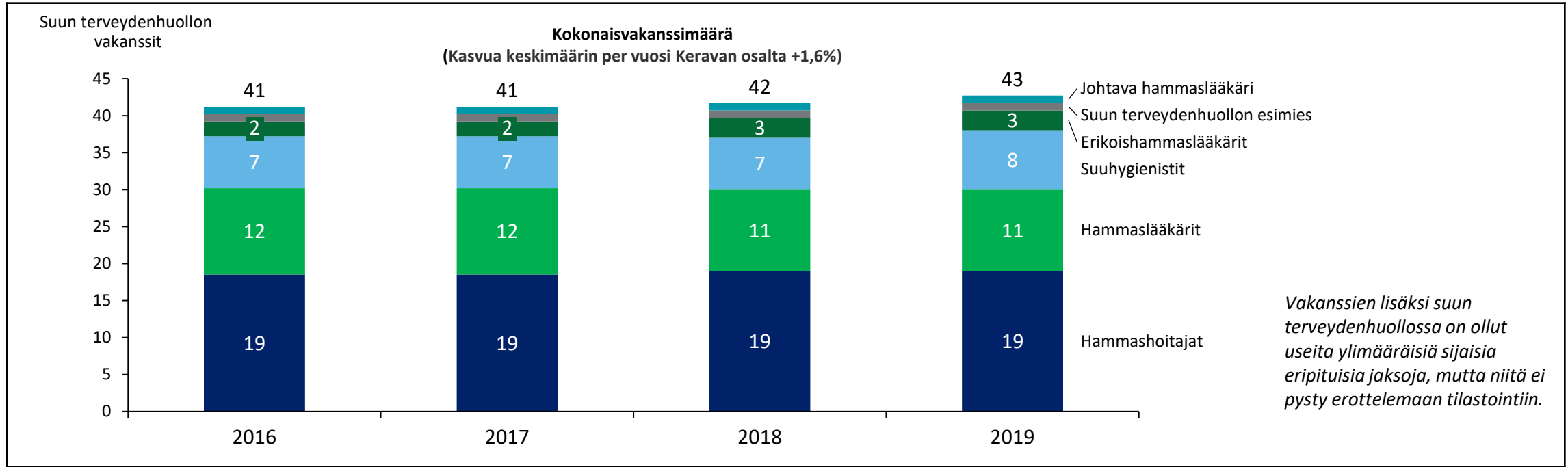
 Erinomainen tilanne, ei vaadi toimenpiteitä

▲ = Analyysissä ei ole ollut vertailuaineistoa muihin kuntiin saatavilla.

Vakanssimäärien kehitys suun terveydenhuollossa

Keravalla suun terveydenhuollon vakanssimäärät ovat vuotta 2019 kohden kasvaneet. Kasvu poikkeaa käyntimäärien muutoksesta; käyntimäärät ovat vastaavalla aikavälillä laskeneet.

Suun terveydenhuollon vakanssimäärät ammattiryhmittäin ⁽¹⁾

- Terveyttä edistävien palvelujen osalta tarkastelu kohdistuu vain suun terveydenhuoltoon, koska muiden vastuuyksiköiden tietoja ei ole saatavilla järjestelmäteknisistä syistä analyysiä varten.
  - Muissa vastuuyksiköissä kuin suun terveydenhuollossa vakanssimäärät ovat lisääntyneet noin 4 vakanssin verran, ja lääkäreihin ei kohdistu rekrytointihaasteita. Vastaanotto toimintaan on saatu yhteensä 5 työvuotta lisää ja tuottavuus on lisääntynyt noin 25 %.
  - Keravalla on tarjolla erikoissairaanhoitopalveluita, mm. geriatri, ortopedi, kaksi psykiatria ja työterveyslääkäri ovat keravalaisien käytettävissä.
- Keravalla suun terveydenhuollon vakanssimäärät ovat vuotta 2019 kohden kasvaneet. Kasvu kohdistuu suuhygienistien ja erikoishammaslääkärien ammattiryhmiin. Kasvu poikkeaa käyntimäärien muutoksesta; käyntimäärät ovat vastaavalla aikavälillä laskeneet.
- Keravan näkemyksen mukaan henkilöstön riittävyys on nykyisellään hyvällä tasolla ja henkilöresurssit kaikkiaan Vantaaseen nähden korkeammat. Suuhygienistien määrän kasvattamista harkitaan, koska kaikki mahdollinen lääkäreiltä siirrettävissä oleva työ on prosessimielessä jo siirretty suuhygienisteille.
- Ammattiryhmissä painottuu erikoistuminen mm. lapsiin sekä ylipäättään erikoistason hoito. Tämä näkyy myös palveluissa: potilaat saavat erikoishoitoa.

1. Keravan toimittama data suun terveydenhuollon vakansseista 2016-2019

Toimintamalli ja organisaatio terveyttä edistävissä palveluissa (1/2)

Toimintamallin ja organisaation eroja Vantaaseen on tuotu esiin kuvauksessa siltä osin kuin haastatteluissa eroja on tunnistettu.

Organisaatorakenne

Terveysasema-toiminta (lääkäri- ja hoitaja-vastaanotot)

- Terveysaseman lääkäri- ja hoitajavastaanotot ovat virka-ajan ulkopuolista päivystystä lukuunottamatta järjestetty yhdessä toimipisteessä, kun Vantaalla toimipisteitä ja –yksiköitä on useita.
- Organisaatorakenne on matala ja henkilöstön ja johdon keskusteluyhteys suhteellisen suora. Vantaalla organisaatorakenne on korkeampi koosta johtuen.

Kuntoutus-toiminta

- Lähiesimiesmalli poikkeaa kuntoutuspalveluissa muista terveyspalveluista.
- Kuntoutustoiminta toimii osana terveysasemia.

Kulttuuri ja johtaminen

- Yhteishenki on positiivinen ja kehittämismyönteinen. Kerava on nuorten lääkäreiden keskuudessa suosittu työpaikka ja palkittu koulutuspaikka; nuorista ja uusista työntekijöistä pidetään huolta. Vantaan sijaan kokee lääkäreiden rekrytointihaasteita.
- Keravalla on panostettu myönteisen julkisuuskuvaan rakentamiseen viestinnän keinoin. Vantaalla julkisuuskuva on ollut vastaavissa palveluissa kielteisempi viime aikoina.

- Moniammatillista horisontaalista toimintaa sote-toimialalla kehitetty viime vuosina, esim. puheterapian ja neuvolatoiminnan yhteistyö. Tätä tulisi jatkossakin kehittää eteenpäin.

Prosessit

- Prosessit Keravalla tukeutuvat moniammatilliseen yhteistyöhön ja ovat Keravan näkemyksen mukaan Vantaata pidemmälle kehitettyjä mielenterveyspotilaiden hoidossa.
- Päivystyksen jonotusajat ja läpimenoajat ovat pitkiä Keravalla.
- Keravalla on omalääkäri- ja hoitajajärjestelmä, Vantaalla vastaava toimii valituille asiakasryhmille.
- Keravalla lääkäri- ja hoitajavastaanotto-toiminnassa tulisi edelleen kehittää läpimeno-, jonotus- ja palvelujen aukioloaikoja.

- Kuntoutuspalveluiden osaamista tulisi levittää pienten asiakastarpeiden osalta myös vuodeosastotoimintaan, joilla ei ole moniammatillista osaamista paikalla.
- Asiakasohjausta tulisi kehittää siihen suuntaan, että asiakkaan olisi mahdollista hakeutua suoraan fysioterapeuteille.

Resursointi ja henkilöstö

- Lääkäri- ja hoitajavakanssit ovat täynnä eikä rekrytointihaasteita ole vastaavasti kuten Vantaalla. Keravalla ei siten tarvitse tukeutua ostopalveluihin lääkäripalveluissa resurssitilanteen takia.

- Henkilöstön osalta ei ole rekrytointihaasteita eikä henkilöstövaihtoksia juuri ole.

Toimintamalli ja organisaatio terveyttä edistävissä palveluissa (2/2)

Toimintamallin ja organisaation eroja Vantaaseen on tuotu esiin kuvauksessa siltä osin kuin haastatteluissa eroja on tunnistettu.

Organisaatorakenne

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

- Mielenterveys- ja päihdepalvelut ovat osa terveysasematoimintaa.
- Toiminnassa on vahva yhteys HUS:n erikoissairaanhoidon. Vastaanotoilla toimii pari HUS:n sairaanhoitajaa.

Kulttuuri ja johtaminen

- Toimintakulttuurissa nähdään päihde- ja mielenterveyspalvelut osana muuta terveydenhuoltoa – toiminnassa pyritään välttämään päihde- ja mielenterveysongelmien stigmatisointia.
- Kulttuuri on vahvasti toimintaa kehittävää.

Prosessit

- Prosesseja ja toimintaa on kehitetty merkittävästi viime vuosina. Yhteistyötä HUS:n erikois-sairaanhoidon kanssa on kehitetty. Keravan kiireettömän hoidon malli on saatu valtakunnallisiin suosituksiin.
- Ajanvaraus toimii nopeasti ja hoitomuodot on valittu näyttöön perustuvista malleista.
- Mm. Vantaa on hakenut vertailukohtaa toiminnalleen Keravasta.

Resursointi ja henkilöstö

- Keravalla toimii psykiatrinen sairaanhoitaja terveysasemalla. Keravan käsityksen mukaan Vantaalla joka terveysasemalla ei toimi psykiatrisia sairaanhoitajia.
- Psykiatrisia sairaanhoitajia tarvitaan lisää, vaikka niitä on jo Keravalla Vantaata enemmän (perustuen Keravan näkemukseen).

Suun terveydenhuolto

- Suun terveydenhuolto on Keravalla osa terveyttä edistävien palvelujen vastuualueita, kun taas Vantaalla se on organisoitu erilliseen liikelaitokseen.
- Muihin sote-palveluihin ei suun terveydenhuollolla ole luontaista fyysistä yhteyspintaa, koska ne toimivat Keravalla eri toimitiloissa. Apotista odotetaan uusia yhteisiä toimintamuotoja muiden sote-palvelujen kanssa.

- Toimintaprosesseja on kehitetty (mm. oikomishoidon tiimimalli ja –prosessi) ja kehitetään jatkuvasti eteenpäin.
- Keravan strukturoitu päivittäinen toimintamalli poikkeaa Vantaan toimintamallista Keravan näkemyksen mukaan: esimiehet saapuvat töihin ennen muuta henkilöstöä ja antavat ohjeet päivän toimintaan ja mahdollisiin poikkeustilanteisiin.
- Henkilöstö osallistuu palvelujen laadun kehittämiseen ja tarkkailuun.

- Keravalla mitataan palvelujen todellista kysyntää viikkotasolla (ulkoisen kysyntä ja jatkokäynnit) ja tarkastellaan vastaanottoaikojen allokointia tämän perusteella ajantasaisesti. Piilokysyntää ei ole päässyt palveluissa muodostumaan.
- Keravalla asiakkaille laaditaan hoitosuunnitelmat ja ensimmäinen käynti on aina lääkärikäynti, kun taas Keravan käsityksen mukaan Vantaalla ensimmäinen käynti on hammashoitajakäynti.
- Prosessit ovat henkilöstölle selkeät ja toimintatavat henkilöstön yhteisesti kehittämät.

- Henkilöstössä on vähän vaihtuvuutta ja henkilöstömäärä yleisesti ottaen hyvä asiakastarpeisiin ja Vantaaseen verraten.

Erikoissairaanhoido

GAP-ANALYYSI SEKÄ KUVAAJAT JA HAVAINNOT

1

Nykytila suhteessa
väestön
palvelutarpeisiin ja
erityispiirteisiin

2

Nykytila suhteessa
käytössä oleviin
resursseihin

3

Toiminta ja organisaatio
suhteessa tulevaisuuden
tavoitteisiin

Erikoissairaanhoidon gap-analyysin yhteenveto

1 NYKYTILA SUHTEESSA VÄESTÖN PALVELUTARPEISIIN JA ERITYISPIIRTEISIIN

- Erikoissairaanhoidon potilaiden määrät ovat kasvaneet vertailuajavälillä (+3 % /v) sekä Keravan että Vantaan osalta. Molemmissa kaupungeissa erikoissairaanhoidon potilasmäärien kasvu on ylittänyt väestönkasvun (Keravalla väestönkasvu +3 % /v ja Vantaalla +2,1% / v vuosina 2016-2019). Muiden kuntien vuoden 2016-2019 tietoja ei ole ollut saatavilla analyysiä laadittaessa.
- Erikoissairaanhoidon avohoitokäyntien määrät ovat Keravalla sairastavuusindeksiä vastaten alhaisella tasolla vertailukuntiin nähden. Avohoidon käyntien asukassuhteutetut määrät ovat kasvaneet lähes kaikissa vertailukunnissa.
- Keravan psykiatrian laitoshoidon hoitopäivät asukasta kohden ovat hieman kasvaneet vertailuajavälillä 2016-2018 (v. 2019 tietoja ei ole ollut saatavilla analyysiä tehtäessä). Vain koko Suomen keskiarvo ja Lohjan hoitopäivät ylittävät Keravan hoitopäivien määrän asukasta kohden. Ero Vantaaseen sekä Uudenmaan keskiarvoon on myös kasvanut vertailuajavälillä.
- Terveyskeskukset vastaavat suurimmasta osasta erikoissairaanhoidon läheteistä Keravalla ja Vantaalla. Myös yksityislääkärit/sairaalat ovat myös merkittäviä erikoissairaanhoidon lähettäviä tahoja. Läheteiden määrä lääkärikäyntiä kohden on kasvanut Keravalla ja Vantaalla.
- Erikoissairaanhoidon läheteet painottuvat elektiivisiin läheteisiin. Keravalla päivystyksellisten läheteiden osuus kaikista läheteistä on hieman suurempi kuin Vantaalla. Tämä voi johtua Vantaan poikkeavista läheteikäytännöistä Peijaksen sairaalan kanssa, joissa yhteispäivystyksestä erikoissairaanhoidon siirroissa ei tarvita lähetettä.
- Läheteiden vastaanottajat painottuvat suhteellisen tasaisesti eri puolille erikoissairaanhoidon suurimpien erikoisalojen ollessa akuutti, pää- ja kaulakeskus, sisätaudit ja kuntoutus sekä vatsakeskus.

2 NYKYTILA SUHTEESSA KÄYTÖSSÄ OLEVIIN RESURSSIIN

- Erikoissairaanhoidon asukaskohtaiset nettokäyttökustannukset ovat kasvaneet kaikissa vertailukunnissa. Kasvuun vaikuttavat toisaalta potilasmäärien kasvu (Keravalla potilasmäärät kasvaneet 3 % /v) sekä erikoissairaanhoidon tuottajan (HUS:n) kustannusten kasvu.
- Keravan erikoissairaanhoidon euromääräiset nettokäyttökustannukset asukasta kohden kuuluvat verrokkijoukon matalimpiin ollen noin 1 160 e/asukas vuonna 2019.

3 TOIMINTA JA ORGANISAATIO SUHTEESSA TULEVAISUUDEN TAVOITTEISIIN

- Yhteistyö erikoissairaanhoidon kanssa toimii hyvin etenkin mielenterveys- ja päihdepalveluissa.
- Jatkossakin on tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että miltä osin lääkärin määrän lisääminen on parantanut perusterveydenhuollon tehokkuutta ja missä määrin erikoissairaanhoidon kohdistuvien läheteiden mukaiset toimet olisi voitu toteuttaa perusterveydenhuollossa.

Arvio nykytilanteesta suhteessa vertailukuntiin sekä kehittämistarpeiden määrään:

Hyvin heikko tilanne, vaatii paljon akuutteja toimenpiteitä

Heikko tilanne, vaatii toimenpiteitä

Kohtalainen tilanne, vaatii toimenpiteitä

Hyvä tilanne, vaatii hieman toimenpiteitä

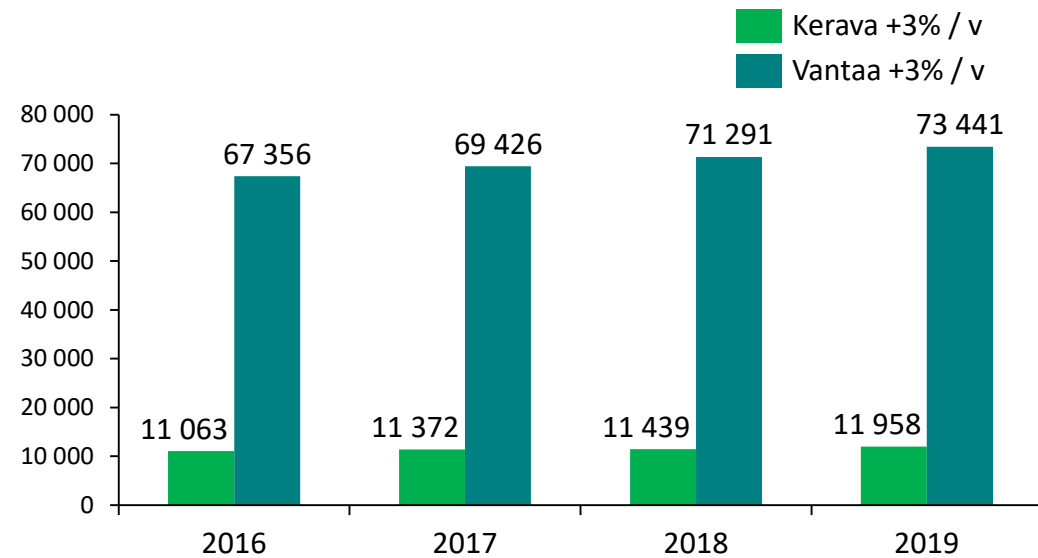

Erinomainen tilanne, ei vaadi toimenpiteitä

Palvelujen käyttö suhteessa muihin kuntiin

Erikoissairaanhoidossa Keravan ja Vantaan potilasmäärät ovat kasvaneet.

Erikoissairaanhoidon potilaat⁽¹⁾

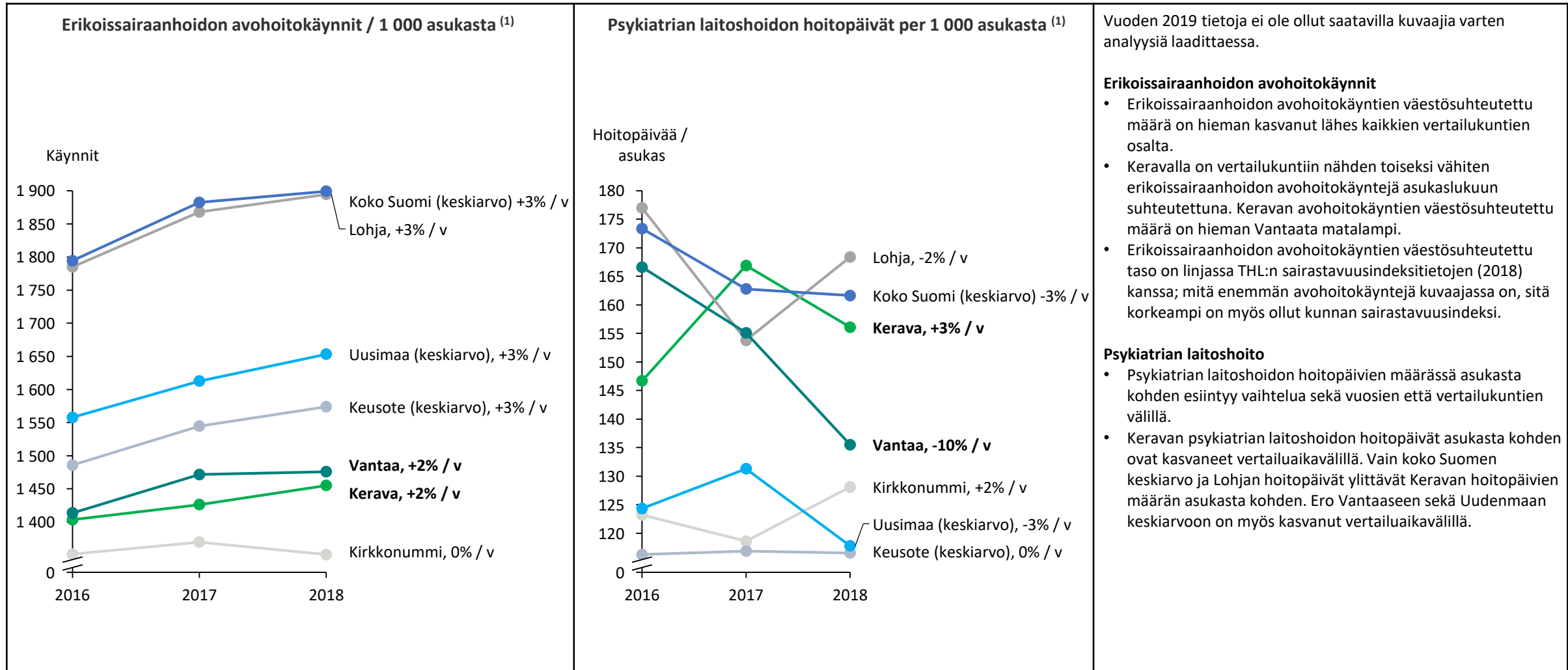

- HUS:n erikoissairaanhoidon potilaiden määrät ovat kasvaneet vertailuajavälillä (+3 % /v) sekä Keravan että Vantaan osalta. Molemmissa kaupungeissa erikoissairaanhoidon potilasmäärien kasvu on ylittänyt väestönkasvun (Keravalla väestönkasvu +3 % /v ja Vantaalla +2,1% / v vuosina 2016-2019).
  - Kerava tarjoaa erikoissairaanhoidon myös osana terveyskeskustoimintaa, mm. geriatrian, ortopedin, psykiatrian ja työterveyslääkärin vastaanottoina.
  - Vantaan tilinpäätöstietojen perusteella v. 2019 Vantaa on sen sijaan ostanut lähes kaiken erikoissairaanhoidon HUS:ilta.
- Muiden kuntien vuoden 2016-2019 tietoja ei ole ollut saatavilla analyysiä laadittaessa.

Palvelujen käyttö suhteessa muihin kuntiin

Erikoissairaanhoidon avohoitokäyntien määrät ovat Keravalla sairastavuusindeksiä vastaten alhaisella tasolla vertailukuntiin nähden. Keravalaisten tarve psykiatrian laitoshoidolle on kasvanut.

Erikoissairaanhoidon asiakasmäärien kehitys

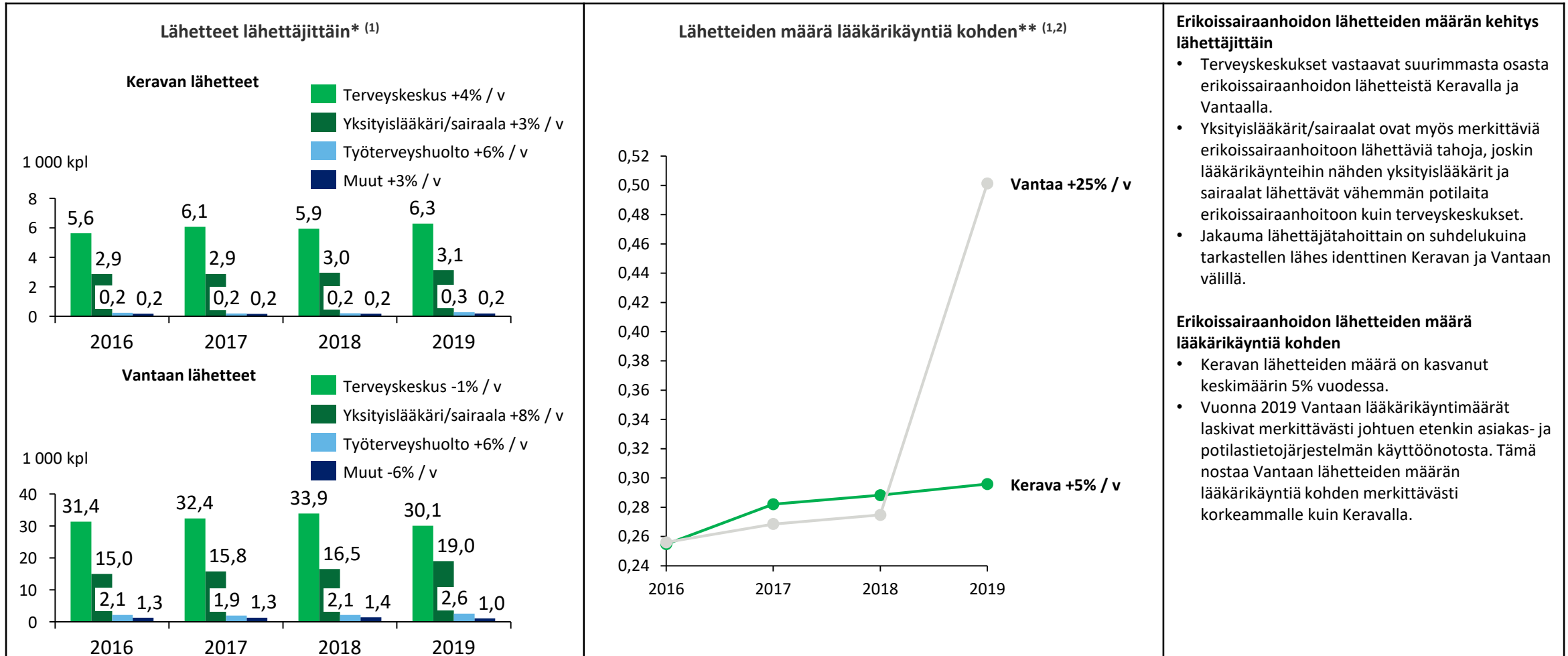
1. [THL \(Sotkanet\) kuntakohtaiset tilastot palveluista](#)

Palvelujen käyttö suhteessa muihin kuntiin

Keravalla ja Vantaalla potilaat ohjataan erikoissairaanhoidon pääosin terveyskeskuksista. Lähetteiden määrä lääkärikäyntiä kohden on kasvanut Keravalla ja Vantaalla.

Erikoissairaanhoidon lähetteiden tarkastelu

1. HUS / Keravan ja Vantaan lähetetiedot 2016-2019

2. [THL \(Sotkanet\) kuntakohtaiset tilastot palveluista: Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärikäynnit / 1 000 asukasta](#)

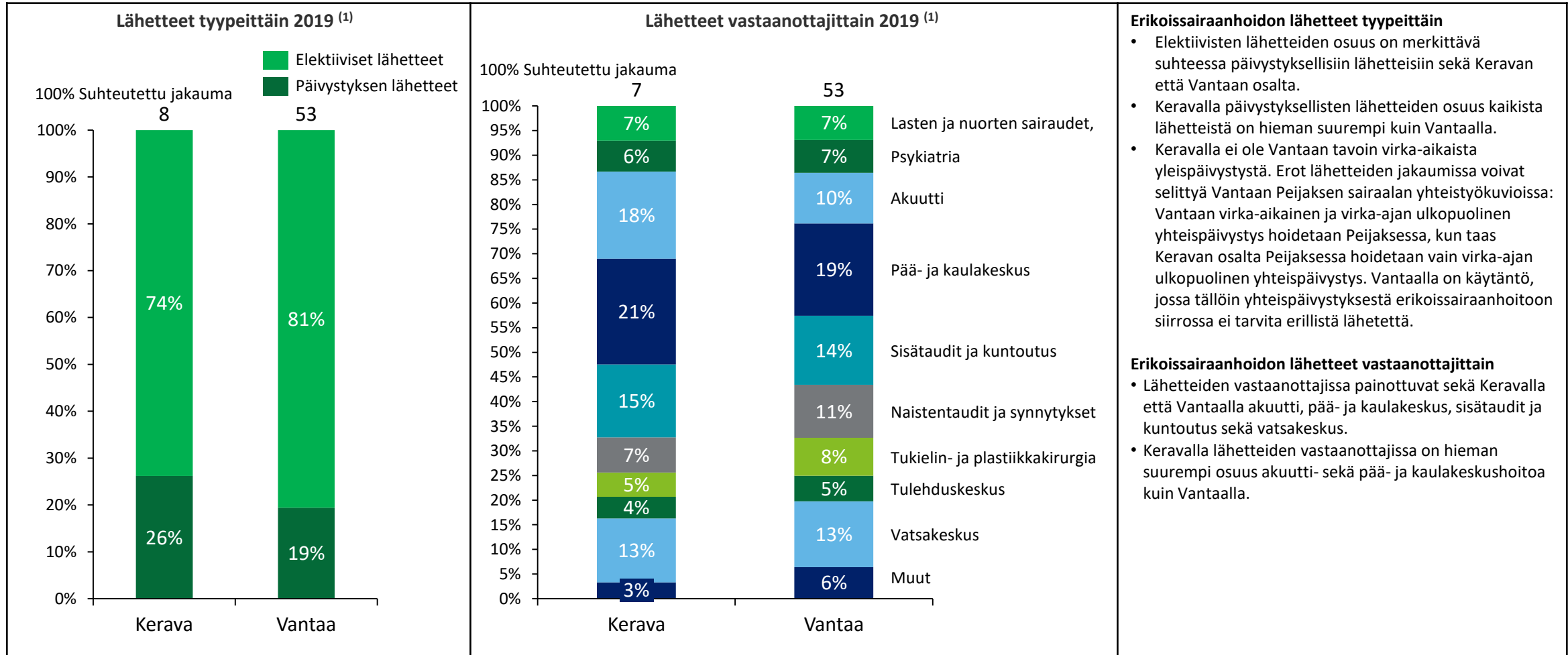
* Sis. Elektiiviset ja päivystykselliset asiantuntijakonsultaatiot sekä lähetteet.

** Laskettu jakamalla lähteen 1. tiedot lähteen 2. tiedoilla ja huomioimalla 2. lähteen 1 000 asukkaaseen suhteutus jakamalla lopputulos 1 000 ja kertomalla vuotuisella väestömäärällä

Palvelujen käyttö suhteessa muihin kuntiin

Erikoissairaanhoidon lähetteet painottuvat elektiivisiin lähetteisiin. Keravalla päivystyksellisten läheteiden osuus kaikista läheteistä on hieman suurempi kuin Vantaalla.

Erikoissairaanhoidon läheteiden tarkastelu

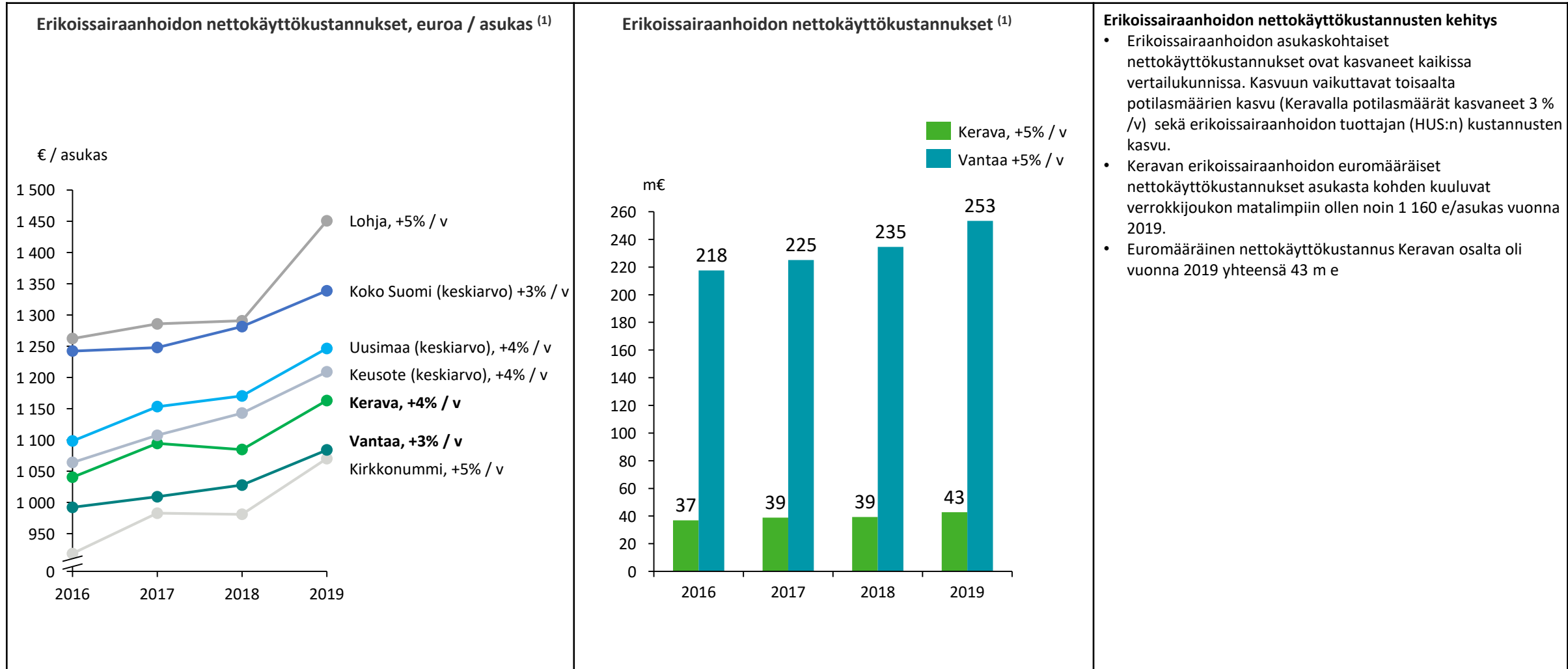
1. HUS / Keravan ja Vantaan lähetetiedot 2016-2019

* Sis. Elektiiviset ja päivystykselliset asiantuntijakonsultaatiot sekä läheteet.

Palvelujen kustannusten kehittyminen verrattuna muihin kuntiin

Erikoissairaanhoidon asukaskohtaiset ja kokonaisnettokäyttökustannukset ovat kasvaneet Keravalla ja Vantaalla. Kustannukset kasvavat enemmän kuin kuntien potilasmäärät.

Erikoissairaanhoidon kustannusten kehitys

1. [THL \(Sotkanet\) kuntakohtaiset tilastot palveluista](#)

Arjessa selviytymistä tukevat palvelut

GAP-ANALYYSI SEKÄ KUVAAJAT JA HAVAINNOT

1

Nykytila suhteessa
väestön
palvelutarpeisiin ja
erityispiirteisiin

2

Nykytila suhteessa
käytössä oleviin
resursseihin

3

Toiminta ja organisaatio
suhteessa tulevaisuuden
tavoitteisiin

Arjessa selviytymistä tukevien palveluiden gap-analyysin yhteenveto

Nykytila suhteessa väestön palvelutarpeisiin ja erityispiirteisiin

ARJESSA SELVIYTYMISTÄ TUKEVAT PALVELUT KOKONAISSUUTENA

- Keravan yli 75-vuotiaiden määrä on kasvanut ja on ennakoitu lähes tuplaantuvan vuosina 2019-2030 (7 %:sta 13 %:iin). Keravalla yli 93 % yli 75-vuotiaista asuu kotona, ja osuus on hieman Vantaata korkeampi.
- Palvelujen kysynnän odotetaan kasvavan väestönosan kasvun myötä. Säännöllisen kotihoidon piirissä olevien määrä on kasvanut Keravalla.
- Kasvu mukaillee väestönkasvua kyseisessä ikäryhmässä (+6 %/v 2016-2019). Määrä on vertailukuntiin nähden v. 2018 tilanteessa lähellä Suomen kuntien keskitasoa ja alhaisempi kuin väestöltään suuremmalla Vantaalla.
- Palveluihin pääsy ja jonotusajat ovat Keravalla lähes samalla tasolla kuin Vantaalla. Tehostetun palveluasumisen asiakasmäärät, palvelutarve ja pääsyn jonotusajat kasvavat. Sen myötä on tulkittavissa, että kysyntää tehostetulle palveluasumiselle on enemmän kuin paikkoja on tarjolla. Tilanne on vastaava Vantaalla.
- Ikäihmisten palvelurakenteessa Kerava eroaa Vantaasta siten, että Keravalla ei ole tällä hetkellä tuettua palveluasumisen palvelua palveluvalikoimassa. Kerava on suunnitellut lisäävänsä muita palvelumuotoja (kunnan ja asiakkaan omarahoitteisia) yli 75-vuotiaiden palveluvalikoimaan.

KOTIHOITO

- Kotihoidon asiakasmäärät ovat kasvaneet Keravalla vastaavanikäisen väestön kasvun suuntaisesti.
- Asiakasmäärät ovat vertailukuntiin nähden keskitasoa. Vantaan kanssa asiakasmäärät (kotihoitoon peittävyys) ovat väestösuhteutetussa tarkastelussa samaa tasoa.
- Kerava tarjoaa etähoiva palveluita asiakkailla kotihoidossa; Vantaalla vastaavaa palvelua ei tietyvästi ole vielä käytössä.

TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN

- Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen asiakkaiden väestösuhteutettu määrä on kasvanut Keravalla ja on Vantaaseen nähden hieman matalammalla tasolla. Vuonna 2019 tehostetun palvelujen kysyntään tuli merkittävä kysynnän kasvu, ja ikääntyvän väestönosan kasvaessa kysynnän odotetaan kasvavan entisestään.
- Keravalla ei ole tällä hetkellä palvelumuotoja ikäihmisten kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen välimaastossa, kuten tuettua palveluasumista, mikä voi osaltaan tuoda kasvupainetta tehostetun palveluasumisen kysyntään. Kerava on suunnitellut lisäävänsä muita palvelumuotoja (kunnan ja asiakkaan omarahoitteisia) yli 75-vuotiaiden palveluvalikoimaan.

VUODEOSASTOHOITO (TK)

- Vuodeosastohoidon potilasmäärät ovat Keravalla väestöön suhteutettuna matalat muihin kuntiin nähden. Vantaan vuodeosastojen potilasmäärät ovat Keravan kanssa samaa tasoa väestösuhteutettuna tarkastellen.
- Osastohoidon hoitovuorokaudet ovat laskeneet toimintamallin muutoksen myötä. Kuntouttavan hoidon osaston luonne on muuttunut vuodesta 2016 ja kokonaispaikkamääriä on vähennetty.

Arvio nykytilanteesta suhteessa vertailukuntiin sekä kehittämistarpeiden määrään:

Hyvin heikko tilanne, vaatii paljon akuutteja toimenpiteitä

Heikko tilanne, vaatii toimenpiteitä

Kohtalainen tilanne, vaatii toimenpiteitä

Hyvä tilanne, vaatii hieman toimenpiteitä

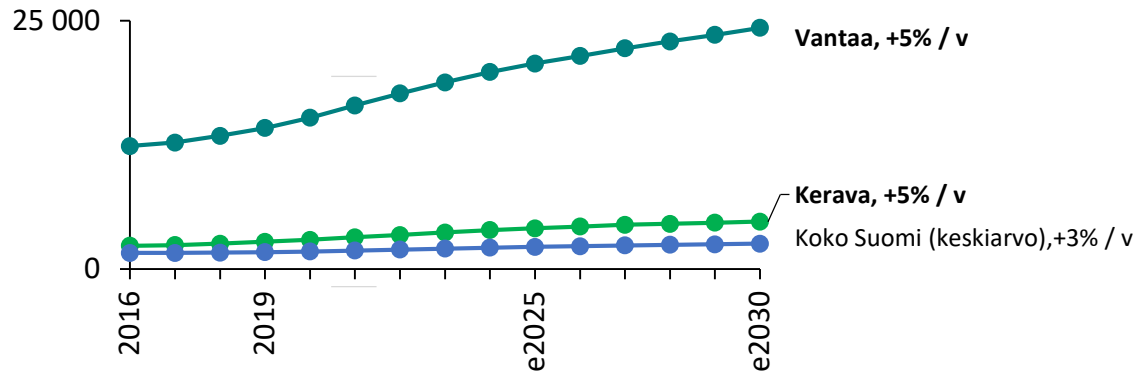
Erinomainen tilanne, ei vaadi toimenpiteitä

Arjessa selviytymistä tukevien palveluiden väestön erityispiirteet

Keravan väestössä yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa lähitulevaisuudessa. Palvelujen kysyntä ylittää tarjonnan tehostetussa palveluasumisessa.

Keravan väestön erikoispiirteet arjessa selviytymistä tukevissa palveluissa (2,3)

Yli 75-vuotiaiden määrän kehitys 2016-2019 (tilanne 31.12.) ja väestöennuste

Palvelujen asiakasmäärien vuotuiset k.a. muutokset (2016-2019) (1)

Väestö	↑ +1 % / v (Väestömäärän kehitys)
Ikäihmiset	↑ +5 % / v (yli 75-vuotiaiden määrän kehitys)
Henkilöstö	— Edellisen vuoden vakanssimäärä ei ole tiedossa
Kotihoito	↑ +7 % / v (säännöllisen kotihoidon asiakkaat)
Tehostettu palveluasuminen	↑ +4 % / v (Tehostetun palveluasumisen asiakkaat)
Vuodeosasto	↓ -1 % / v (akuuttiosaston hoitovuorokausien kehitys)
	↓ -4 % / v (kuntouttavan osaston hoitovuorokausien kehitys)

- Asiakasmäärät ovat kasvaneet kotihoidossa ja tehostetussa palveluasumisessa, mutta laskeneet vuodeosastohoidossa. Keravalla yli 93 % yli 75-vuotiaista asuu kotona. Kuitenkin tehostetun palveluasumisen peittävyys kasvaa lähes vastaavasti (kasvua +4 % / v) kuin yli 75-vuotiaiden ikäryhmä (kasvua +5 % / v). Palveluasumiseen jonotetaan Keravalla keskimäärin 2,5 kk (Vantaalla noin 3 kk). Kotihoitoon pääsyn jonotusaika on Keravalla noin 7 vrk. Tehostetun palveluasumisen asiakasmäärien kasvun ja jonotusaikojen pidentymisen myötä on tulkittavissa, että kysyntää palveluasumiselle on enemmän kuin paikkoja on tarjolla.
- Vuodeosaston hoitovuorokausimäärät ovat laskevaan suuntaan. Yli 75-vuotiaiden määrän kasvu näkyy muissa tarkastelluissa palveluissa kuin vuodeosastohoidossa.
- Keravan yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa ja yli 75-vuotiaiden osuuden väestöstä on ennakoitu kasvavan 7 %:sta (2019) 13 %:iin (2030). Vantaalla vastaava ennuste on 6 %:sta (2019) 11 %:iin (2030).

Palveluihin pääsyn odotusajat Keravalla 31.12.2019(4)

Palvelutarpeen arviointi (kiireettömät)	3-5 vrk
Palvelutarpeen arviointi (kiireelliset)	0-2 vrk
Kotihoito	n. 7 vrk
Omaishoidon tuki	n. 14 vrk
Palveluasumispaikka (tehostettu palveluasuminen)	ka. 77 vrk
Pitkäaikainen laitoshoitopaikka	ka. 0-2 vrk

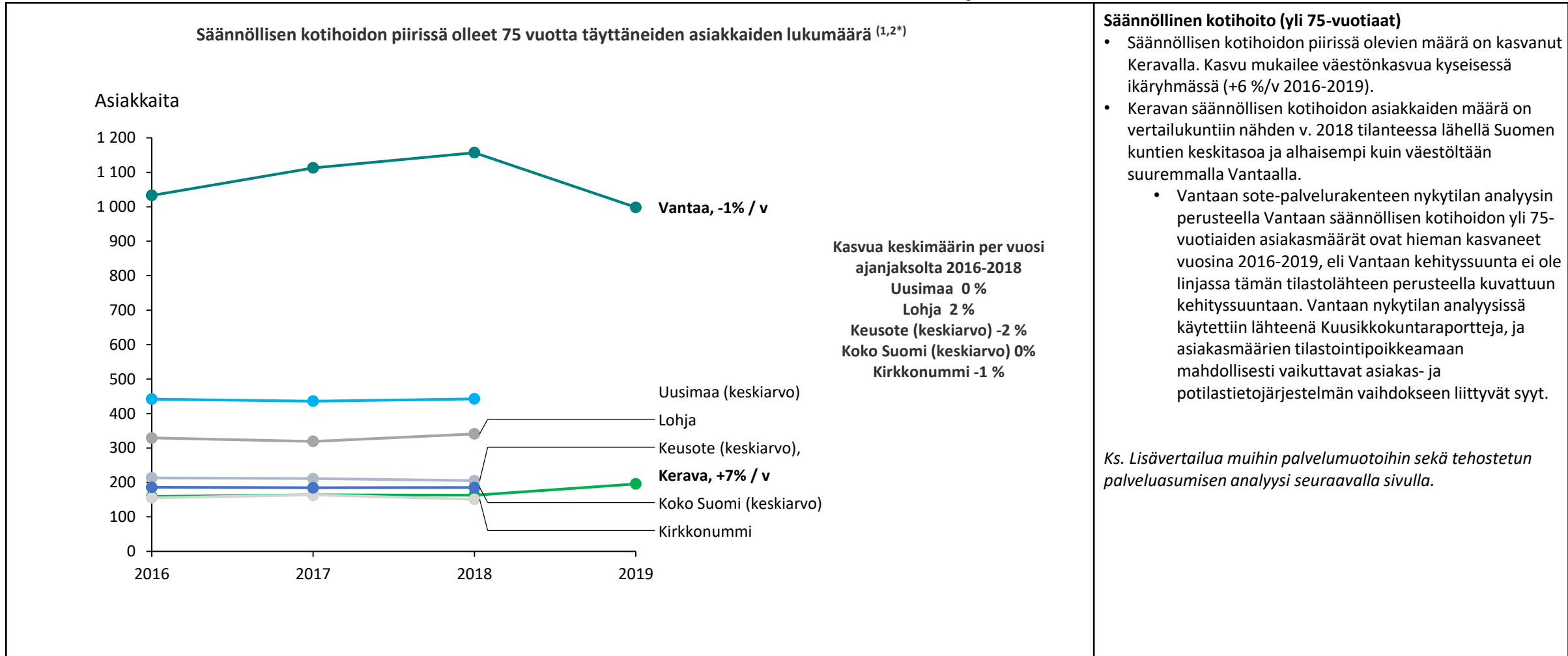
1. [THL \(Sotkanet\) kuntakohtaiset tilastot palveluista](#)
 2. [Tilastokeskus: väestö iän mukaan](#)

3. [Tilastokeskus: väestöennuste](#)
 4. Keravan oma tilastointi
 5. Erityisasumisen ikääntyneiden tehostettu palveluasuminen –selvitystyö (Vantaan sisäinen aineisto, 12.5.2020)

Palvelujen käyttö suhteessa muihin kuntiin

Kotihoidon yli 75-vuotiaiden asiakasmäärät ovat kasvaneet Keravalla vastaavanikäisen väestön kasvun suuntaisesti. Asiakasmäärät ovat vertailukuntiin nähden keskitasoa.

Kotihoidon asiakasmäärien kehitys

1. [THL \(Sotkanet\) kuntakohtaiset tilastot palveluista](#)

2. Vanhuspalvelujen kuusikkoraportit 2019

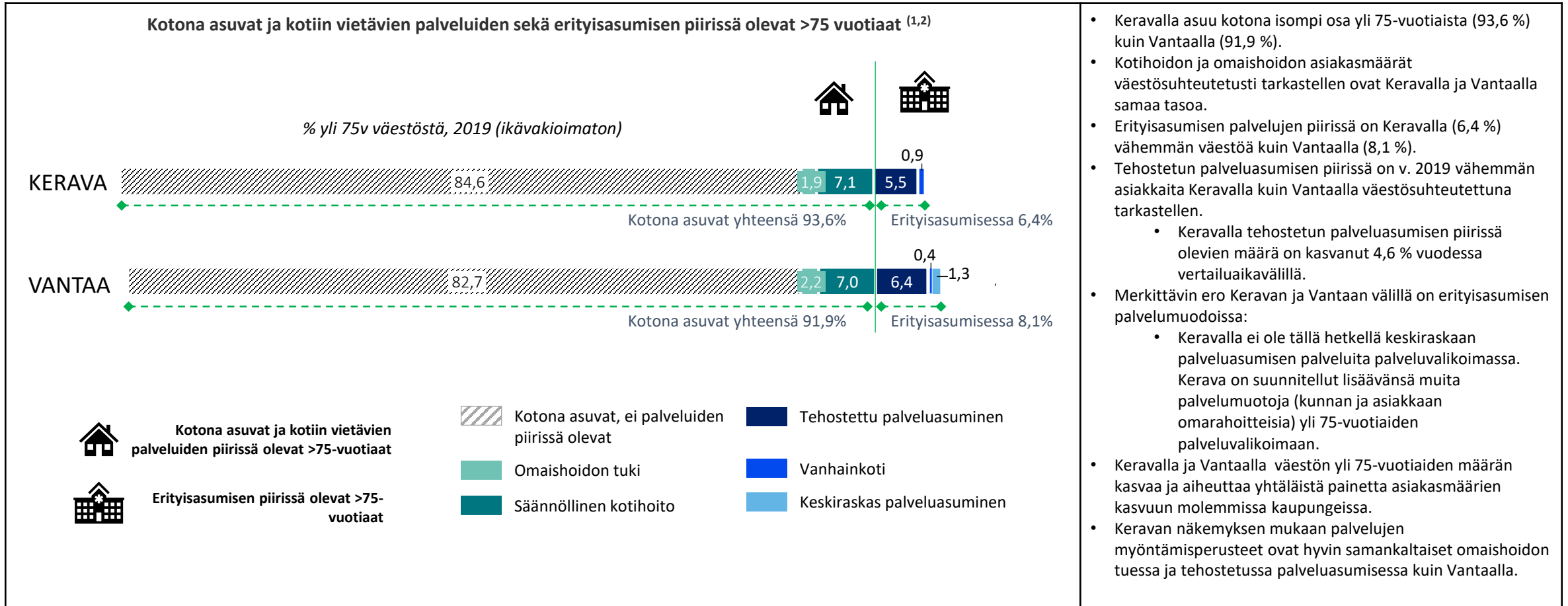
* Vantaan 2019 luku laskettu kertomalla väkiluku v. 2019 (233 775) Vantaan tiedolla 75 v täyttäneiden osuus väestöstä (6,1%) ja kertomalla saatu luku säännöllisen kotihoidon piirissä olevien asukkaiden määrällä (7,0%) *47

* Keravan 2019 luku laskettu kertomalla väkiluku v. 2019 (36 756) Keravan tiedolla 75 v täyttäneiden osuus väestöstä (7,5%) ja kertomalla saatu luku säännöllisen kotihoidon piirissä olevien asukkaiden määrällä (7,1%)

Palvelujen käyttö suhteessa muihin kuntiin

Keravalla asuu Vantaata suurempi osuus yli 75-vuotiaasta väestöstä kotona, mutta erityisasumisen palvelurakenne on Vantaata suppeampi.

Palvelumuotojen ja asumismuotojen painottuminen yli 75-vuotiailla Keravalla ja Vantaalla*

*Ei vertailukelpoista tietoa käytössä muiden vertailukuntien osalta.

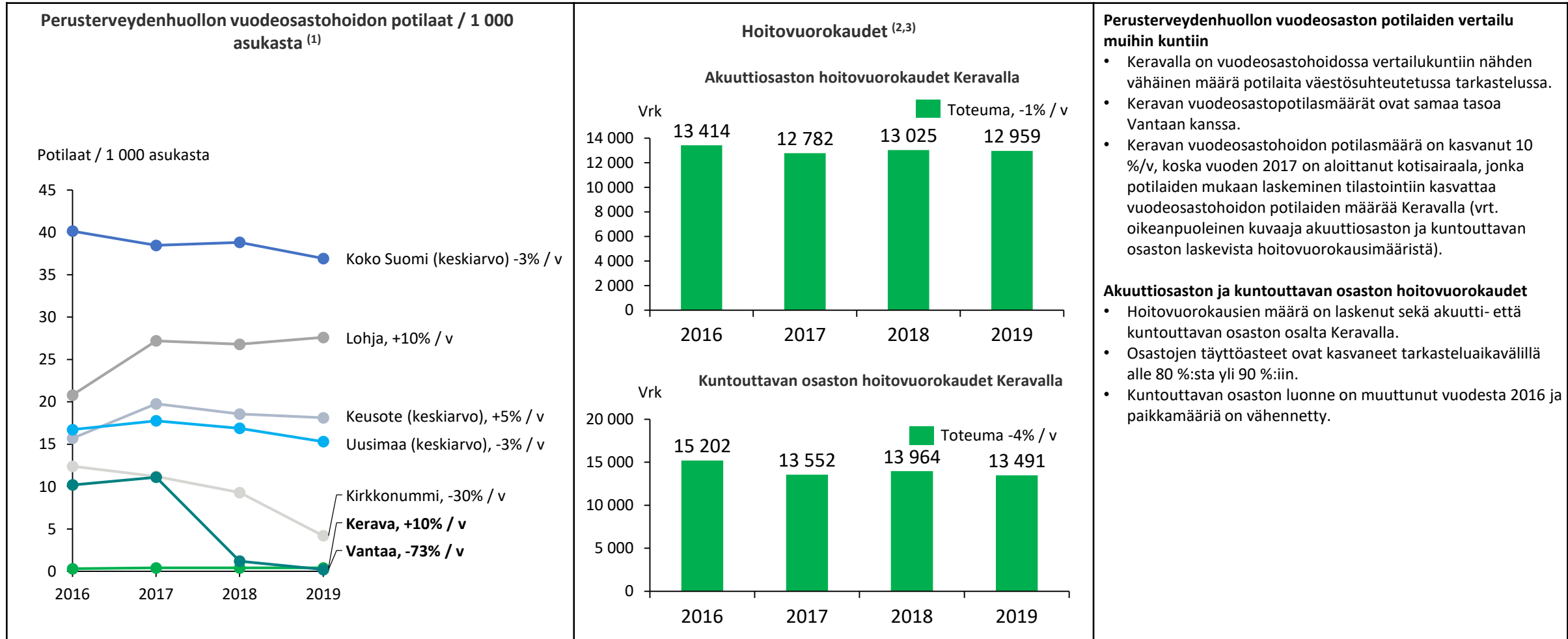
1. Vanhuspalvelujen kuusikkoraportti 2019 (psl. erikoissairaanhoido; sis. pitkäaikaisen palvelujen käytön)
2. Keravan tilastointi yli 75-vuotiaiden palvelujen peittävytydestä

Palvelujen käyttö suhteessa muihin kuntiin

Vuodeosastohoidon potilasmäärät ovat Keravalla väestöön suhteutettuna matalat muihin kuntiin nähden. Osastohoidon hoitovuorokaudet ovat laskeneet toimintamallin muutoksen myötä.

Vuodeosastohoidon asiakasmäärien kehitys

1. [THL \(Sotkanet\) kuntakohtaiset tilastot palveluista](#)

2. [Keravan talousarviosuunnitelma 2020-2022](#)

3. Keravan toimittamat ASTP Tuotetaulut Q2 2020 ja TP 2018

Arjessa selviytymistä tukevien palveluiden gap-analyysin yhteenveto

Nykytila suhteessa käytössä oleviin resursseihin

ARJESSA SELVIYTYMISTÄ TUKEVAT PALVELUT KOKONAISUUTENA

- Kustannukset ovat ajanjaksolla 2017-2019 yhteensä (+6,8 % /v). Väestö on kasvanut vastaavalla aikavälillä (1,7 % /v) ja yli 75-vuotiaiden määrä +5 % vuodessa.
- Suurimmat kustannuserät painottuvat asumispalveluihin sekä ympärivuorokautiseen hoitoon. Kustannukset ovat kasvaneet eniten hoivakoti Vommassa, vanhus- ja veteraanipalvelujen ostopalveluissa sekä kotihoidossa ja varahenkilöstön osalta. Kustannukset ovat laskeneet hoivaosasto Helmiinassa, keskitetyssä asiakasohjauksen ja valvontayksikössä sekä hallinnon ja kehittämisen palveluissa.
- Vastuualueen ostopalvelujen osuus on 16,5 % kaikista toimintakuluista (v. 2019). Merkittävin määrä ostopalveluista kohdistuu asumispalveluihin (Ostetut vanhus- ja veteraanipalvelut, palveluasuminen). Myös Kotihoidossa ostetaan pieni osa palveluista. Ostopalvelujen käyttö on kasvanut vuonna 2019 palvelujen kysynnän kasvaessa. Ostopalvelujen prosessi ja hankintojen palvelukuvausten sisältö nähdään toimivaksi ja ajantasaiseksi vastuualueella.

KOTIHOITO

- Kotihoidon asukaskohtaiset nettokäyttökustannukset ovat kasvaneet Keravalla (+6 % /v) vastaten yli 75-vuotiaiden asiakkaiden määrän kasvua.
- Nettokäyttökustannukset ovat Vantaan kanssa vertailukaupunkien matalinta tasoa. Keravan kustannukset ovat hieman Vantaata korkeammat.
- Keravan säännöllisen kotihoidon käyntikohtaiset kustannukset ovat kasvaneet 12 % vertailuajavälillä ja ylittäneet talousarvion viime vuosina.
- Vuoden 2019 käyntikohtaisten kustannusten nousun taustalla on sijaisjärjestelmän muutos (enemmän kustannuksia kyseiselle vuodelle).

TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN ▲

- Keravalla tehostettua palveluasumista järjestetään omassa tuotannossa 2 yksikössä. Molemmissa vrk-kohtaiset kustannukset ovat hieman kasvaneet ja ylittäneet viime vuosina talousarvion. Ylitystä ovat selittäneet henkilöstökustannusten kasvu sekä sijaisjärjestelmän muutos (enemmän kustannuksia kyseiselle vuodelle).
- Ostopalvelujen osuus Keravan hoitovuorokausista v. 2019 on noin 46 % (Vantaalla noin 72 %). Tehostetun palveluasumisen ostopalvelujen vuorokausihinta on samaa tasoa kuin keskimääräinen oman tuotannon vuorokausihinta. Ostopalvelujen vuorokausihinnat ovat hieman nousseet vuoteen 2019 ja ylittäneet silloin myös talousarvion.

VUODEOSASTOHOITO (TK)

- Keravan perusterveydenhuollon vuodeosastohoidon asukaskohtaiset nettokäyttökustannukset ovat alle koko Suomen keskiarvon mutta korkeammat kuin muissa vertailukunnissa. Keravan kustannukset kasvavat samoin kuin Vantaan, ja ylittävät hieman Vantaan asukaskohtaisen kustannuksen.
- Keravan akuutti- ja kuntouttavan osaston vuorokausikohtaiset hinnat ovat vertailuajavälillä nousseet ja ylittäneet talousarvion samalla kun asiakasmäärät ovat hieman laskeneet. Samalla Keravan vuodeosastojen käyttöasteet ovat lähestyneet 100 %:ia vuotta 2019 kohden. Taustalla on mm. lääke- ja henkilöstökustannusten kasvu sekä toiminnan luonteen muutos. Hoitopaikkoja on vähennetty kuntouttavalla osastolla, mutta henkilöstömäärä on kasvanut.

Arvio nykytilanteesta suhteessa vertailukuntiin sekä kehittämistarpeiden määrään:

Hyvin heikko tilanne, vaatii paljon akutteja toimenpiteitä

Heikko tilanne, vaatii toimenpiteitä

Kohtalainen tilanne, vaatii toimenpiteitä

Hyvä tilanne, vaatii hieman toimenpiteitä

Erinomainen tilanne, ei vaadi toimenpiteitä

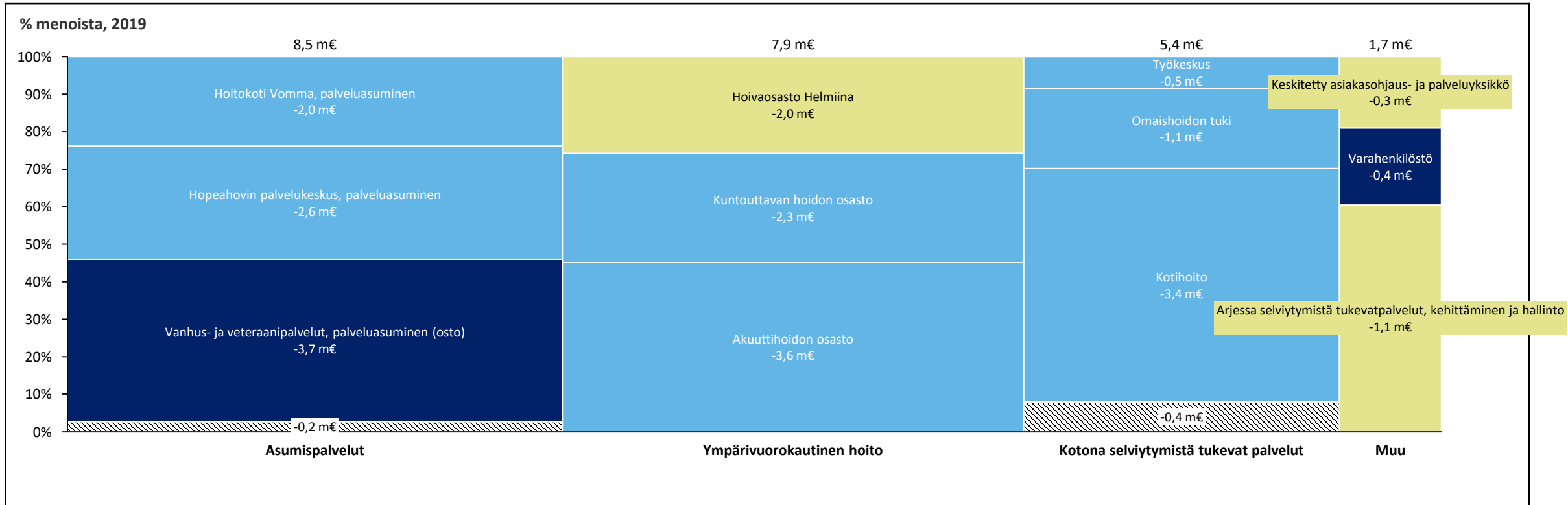
▲ = Analyysissä ei ole ollut vertailuaineistoa muihin kuntiin saatavilla.

Vastuualueen kustannusten jakauma ja kehitys

Arjessa selviytymistä tukevien palvelujen kustannukset ovat kasvaneet vertailuvuosina ja painottuvat asumisen ja ympärivuorokautisen hoidon palveluihin. Ostopalvelujen osuus on matala.

Arjessa selviytymistä tukevien palveluiden kustannusten jakauma 2019 ja k.a. kasvu 2017-2019 ⁽¹⁾

Yhteensä 23,5 m€

Olennaiset havainnot

- Kustannukset ovat ajanjaksolla 2017-2019 yhteensä (+6,8 % /v). Väestö on kasvanut vastaavalla aikavälillä (1,7 % /v) ja yli 75-vuotiaiden määrä +5 % vuodessa.
- Suurimmat kustannuserät painottuvat asumispalveluihin sekä ympärivuorokautiseen hoitoon. Kustannukset ovat kasvaneet eniten hoitokoti Vommassa, vanhus- ja veteraanipalvelujen ostopalveluissa sekä kotihoidossa ja varahenkilöstön osalta. Kustannukset ovat laskeneet hoivaosasto Helmiinassa, keskitetyssä asiakasohjaus- ja palveluyksikössä sekä hallinnon ja kehittämisen palveluissa.
- Vastuualueen ostopalvelujen osuus on 16,5 % kaikista toimintakuluista (v. 2019). Merkittävin määrä ostopalveluista kohdistuu asumispalveluihin (Ostetut vanhus- ja veteraanipalvelut, palveluasuminen). Myös Kotihoidossa ostetaan pieni osa palveluista. Ostopalvelujen käyttö on kasvanut vuonna 2019 palvelujen kysynnän kasvaessa. Ostopalvelujen prosessi ja hankintojen palvelukuvausten sisältö nähdään toimivaksi ja ajantasaiseksi vastuualueella.

1. Kerava sote aineistopyyntö, toimintatuotot- ja kulut 2017-2019

Värikoodaus (vuotuinen muutos %, CAGR 2017-2019):

Yli + 15 %

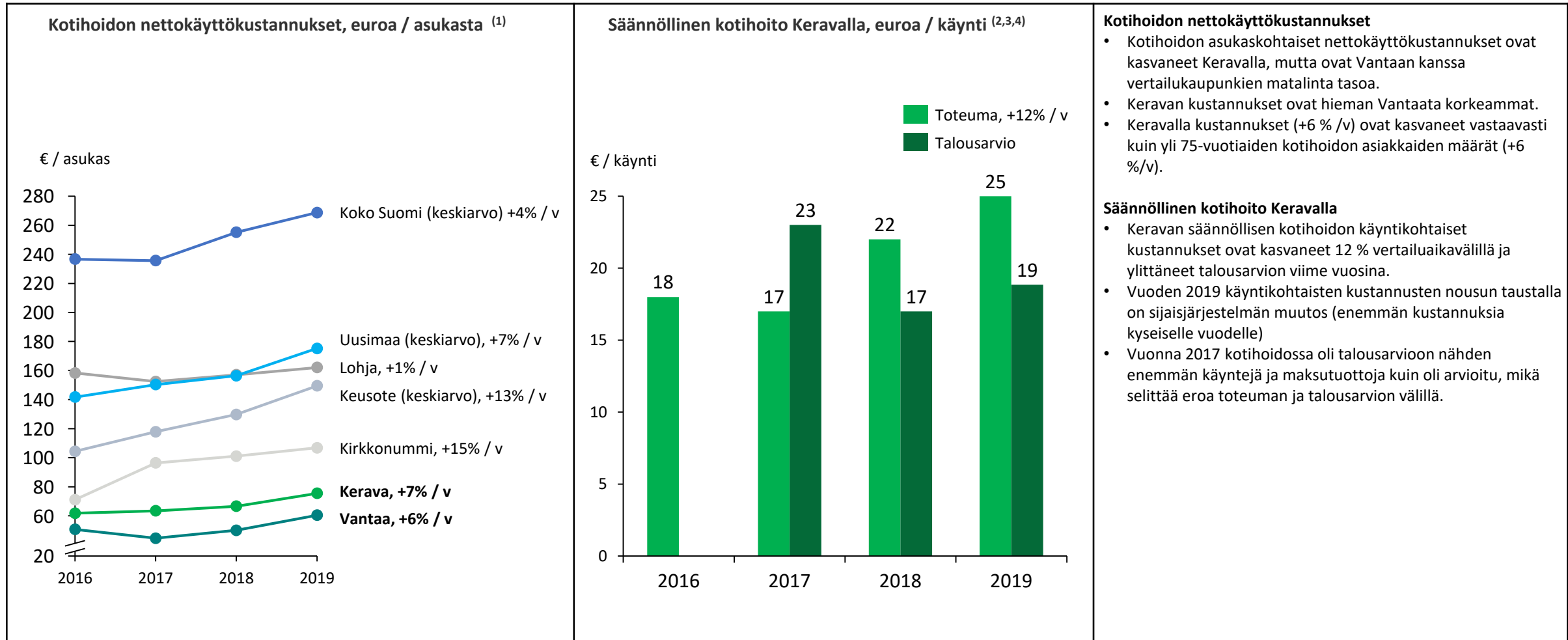
+ 0-15 %

< 0 % (kustannukset laskeneet)

Palvelujen kustannusten kehittyminen verrattuna muihin kuntiin

Kotihoidon asiakasmäärien lisäksi myös kustannukset asukasta ja käyntiä kohden ovat kasvaneet. Sijaisjärjestelmän muutos on lisännyt sijaisten käyttöön liittyviä kustannuksia.

Kotihoidon kustannusten kehitys

1. [THL \(Sotkanet\) kuntakohtaiset tilastot palveluista](#)

2. [Keravan talousarviosuunnitelma 2020-2022](#)

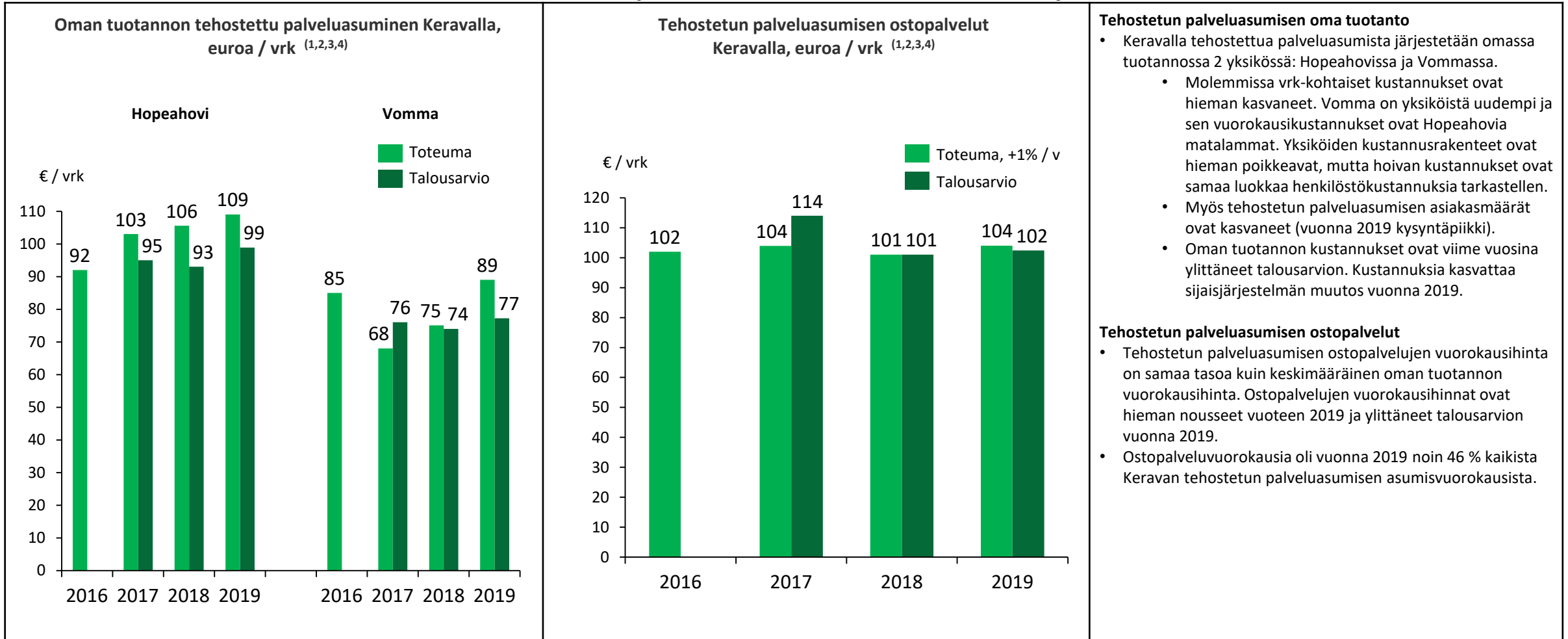
3. Keravan toimittamat ASTP Tuotetaulut Q2 2020 ja TP 2018

4. Arvio (laskettu toimintakulujen laskun suhteessa edellisestä vuodesta)

Palvelujen kustannusten kehittyminen verrattuna muihin kuntiin

Tehostettu palveluasumisen vuorokausikustannukset kasvavat. Ostopalvelujen vuorokausihinta on samaa tasoa kuin keskimääräinen oman tuotannon vuorokausihinta.

Tehostetun palveluasumisen kustannusten kehitys

1. [Keravan talousarviosuunnitelma 2020-2022](#)

2. [Keravan talousarvio 2018](#)

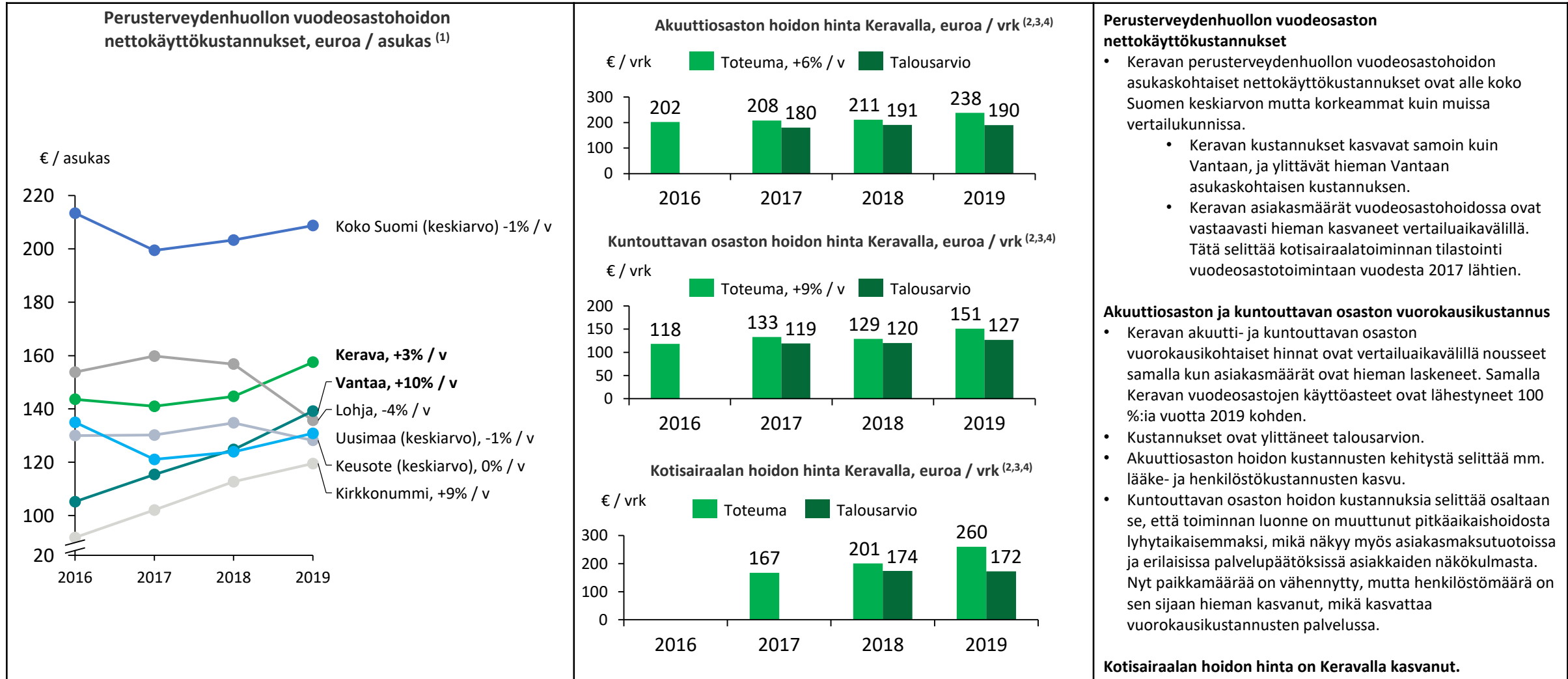
3. Keravan toimittamat ASTP Tuotetaulut Q2 2020 ja TP 2018

4. Arvio (laskettu toimintakulujen laskun suhteessa edellisestä vuodesta)

Palvelujen kustannusten kehittyminen verrattuna muihin kuntiin

Vuodeosastohoidon kustannukset kasvavat Keravalla. Vuodeosaston asukaskohtainen kustannus on vertailukuntiin verraten korkealla tasolla, mutta alle koko Suomen keskiarvotason.

Vuodeosastohoidon kustannusten kehitys

1. THL (Sotkanet) kuntakohtaiset tilastot palveluista

2. Keravan talousarviosuunnitelma 2020-2022

3. Keravan toimittamat ASTP Tuotetaulut Q2 2020 ja TP 2018

4. Arvio (laskettu toimintakulujen laskun suhteessa edellisestä vuodesta)

Arjessa selviytymistä tukevien palveluiden gap-analyysin yhteenveto

Toiminta ja organisaatio suhteessa tulevaisuuden tavoitteisiin

ARJESSA SELVIYTYMISTÄ TUKEVAT PALVELUT KOKONAISUUTENA

- Organisaatorakennetta kehitetään tulevaisuudessa palvelukysyntää tukevampaan suuntaan. Johtamisen ja kulttuurin tavoitteena on henkilöstöä kuunteleva ja myönteinen toimintailmapiiri.
- Eniten henkilöstöä vakanssien määrällä mitattuna on kotihoidossa, palvelukeskus Hopeahovissa, kuntouttavan hoidon osastolla sekä akuuttihoiton osastolla. Palvelujen tuottamisessa resurssit ovat niukat mm. omaishoidossa (maksetut tuet) ja vuodeosastoilla (henkilöstömäärä). Henkilöstön saatavuudessa on haasteita vanhuspalveluissa sairaanhoitajien ja lähihoitajien ammattiryhmissä.
- Organisaatorakenteessa ja toimintaprosesseissa on tärkeää jatkossakin selvittää mahdollisuuksia kehittää yli vastuuyksiköiden ylittäviä, asiakkaan kannalta optimaalisia palvelupolkuja. Ikäihmisten palveluissa tulee varmistaa, että asiakas on mahdollisimman oikean palvelun piirissä oikeaan aikaan ja miten eri ilmiöitä kuten yksinäisyyttä käsitellään koko toimialalla.

KOTIHOITO ▲

- Kerava on ottanut käyttöön kotihoidon etähoivan palveluvalikoimaan, ja etäkynneistä odotetaan mahdollisuutta vastata kasvavaan palvelujen kysyntään.
- Organisaatio on kokonsa takia ketterä ja mahdollistaa yhtenäisen johtamisen. Keravan kaupungin sisällä lyhyet välimatkat ja etäisyydet tuovat tehoa toimintaan; samassa ajassa on toteutettavissa enemmän käyntejä kuin suurempien etäisyyksien paikkakunnilla.

TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN

- Oman tuotannon ja ostopalvelujen yhtenäinen palvelukuvaus on otettu käyttöön vuonna 2020. Tämän vaikutus on ollut henkilöstömäärien lisääminen vastaamaan toisiaan molemmissa tuotantotavoissa (oma ja osto). Palvelujen kilpailutuksen toiminta sekä palvelukuvausten laatu on koettu hyväksi Keravalla.
- Prosessit palveluihin ohjautumisessa ja sijoituksessa ovat toimivat. Palvelutuottajien valvontakäytännöt koetaan toimiviksi Keravalla.
- Asiaksmäärien kasvaessa palveluohjaajien henkilöstömäärä ei ole vastaavasti kasvanut. Henkilöstön vaihtuvuus on suurta vanhuspalveluissa yleisesti. Resurssien lisäämisen tarpeellisuuden tarkastelun rinnalla on tärkeää tarkastella palveluohjauksen toimintamallia ja verrata sitä ostopalveluissa toimivaan palveluohjaajamalliin, jossa palveluohjaaja valvoo asiakkaan etua.

VUODEOSASTOHOITO (TK) ▲

- Pitkäaikainen laitoshoidon terveyskeskus osastoilla on lopetettu ja se on keskitetty hoiva-osastolle.
- Osastojen paikkamääriä on vähennetty riittävän henkilöstömitoituksen varmistamiseksi ja paremmin käytössä olevia tiloja vastaaviksi.
- Henkilöstön saatavuuden haaste ilmenee erityisesti akuuttihoiton osastoilla.

Arvio nykytilanteesta suhteessa vertailukuntiin sekä kehittämistarpeiden määrään:

Hyvin heikko tilanne, vaatii paljon akuutteja toimenpiteitä

Heikko tilanne, vaatii toimenpiteitä

Kohtalainen tilanne, vaatii toimenpiteitä

Hyvä tilanne, vaatii hieman toimenpiteitä

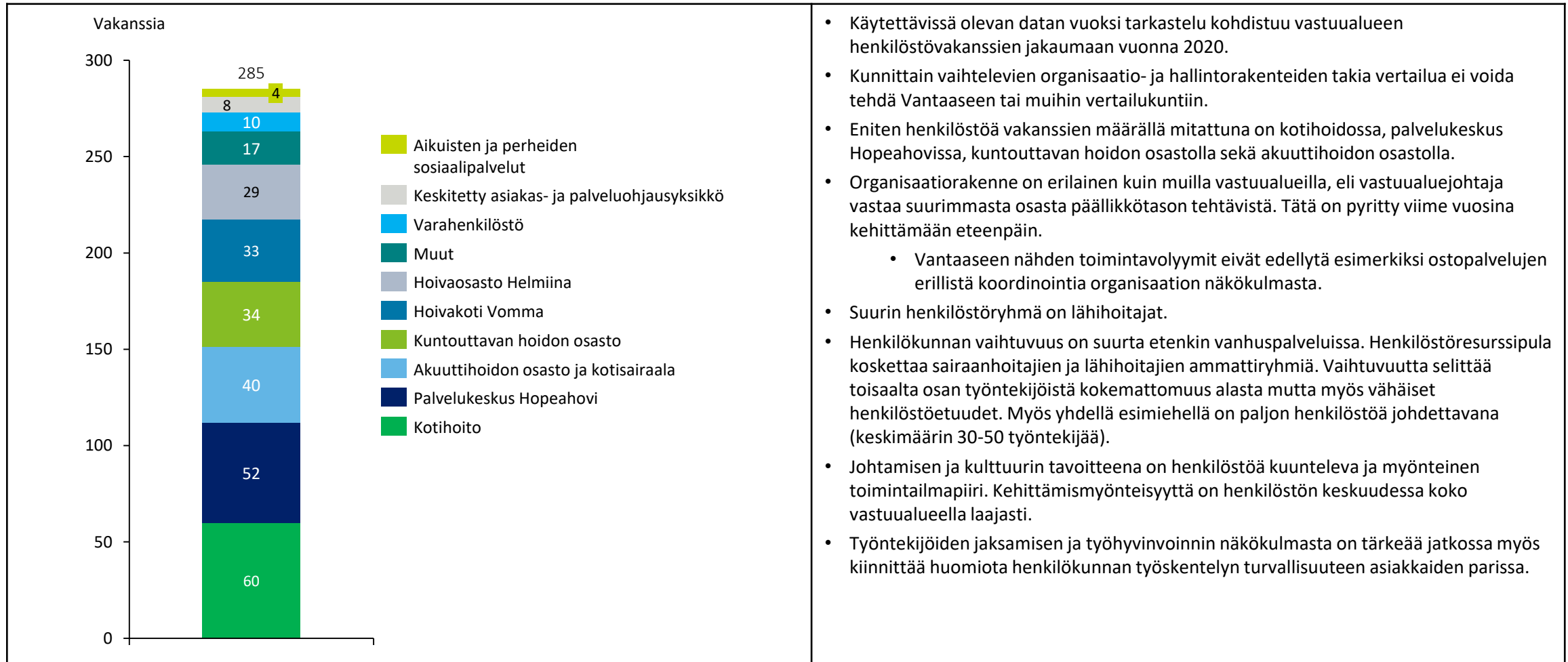

Erinomainen tilanne, ei vaadi toimenpiteitä

▲ = Analyysissä ei ole ollut vertailuaineistoa muihin kuntiin saatavilla.

Vakanssimäärien kehitys arjessa selviytymistä tukevissa palveluissa

Vakanssimäärät yksiköittäin (1)

1. Keravan toimittama data ASTP henkilöstömäärien osalta per 3.12.2020

Toimintamalli ja organisaatio arjesta selviytymistä tukevissa palveluissa

Toimintamallin ja organisaation eroja Vantaaseen on tuotu esiin kuvauksessa siltä osin kuin haastatteluissa eroja on tunnistettu.

Organisaatorakenne

Kulttuuri ja johtaminen

Prosessit

Resursointi ja henkilöstö

Kotihoito

- Organisaatio on kokonsa takia ketterä ja mahdollistaa yhtenäisen johtamisen.

- Kerava on ottanut käyttöön kotihoidon etähoivan palveluvalikoimaan. Palvelujen toteuttaminen ilman fyysisiä asiakaskontakteja tuo haastetta palvelujen tuottamiseen nyt ja jatkossa.
- Palveluohjausyksikkö toimii hyvin ja toiminta on vahvasti kehittämismyönteistä.

- Keravan kaupungin sisällä lyhyet välimatkat ja etäisyydet tuovat tehoa toimintaan; samassa ajassa on toteutettavissa enemmän käyntejä kuin suurempien etäisyyksien paikkakunnilla.

- Ei esille nousseita havaintoja.

Tehostettu palveluasuminen

- Ei esille nousseita havaintoja.

- Oman tuotannon ja ostopalvelujen yhtenäinen palvelukuvaus on otettu käyttöön vasta tänä vuonna. Tämän vaikutus on ollut henkilöstömäärien lisääminen vastaamaan toisiaan molemmissa tuotantotavoissa.
- Palvelujen kilpailutuksen toiminta sekä palvelukuvausten laatu on koettu hyväksi Keravalla.

- Prosessit palveluihin ohjautumisessa ja sijoituksessa ovat toimivat.
- Palvelutuottajien valvontakäytännöt koetaan toimiviksi Keravalla.

- Asiakasmäärien kasvaessa palveluohjaajien henkilöstömäärä ei ole vastaavasti kasvanut.
- Henkilöstön vaihtuvuus on suurta vanhuspalveluissa yleisesti.
- Resurssien lisäämisen tarpeellisuuden tarkastelun rinnalla on tärkeää tarkastella palveluohjauksen toimintamallia ja verrata sitä ostopalveluissa toimivaan palveluohjaajamalliin, jossa palveluohjaaja valvoo asiakkaan etua.

Vuodeosasto- hoito

- Ei esille nousseita havaintoja.

- Ei esille nousseita havaintoja.

- Ei esille nousseita havaintoja.

- Henkilöstön riittävyys on haaste suuren henkilöstön vaihtuvuuden ja isojen yksikkökokojen takia. Henkilöstöpula koskettaa sairaanhoitajia ja lähihoitajia.

Perheitä tukevat palvelut

GAP-ANALYYSI SEKÄ KUVAAJAT JA HAVAINNOT

1

Nykytila suhteessa
väestön
palvelutarpeisiin ja
erityispiirteisiin

2

Nykytila suhteessa
käytössä oleviin
resursseihin

3

Toiminta ja organisaatio
suhteessa tulevaisuuden
tavoitteisiin

Perheitä tukevien palveluiden gap-analyysin yhteenveto (1/2)

Nykytila suhteessa väestön palvelutarpeisiin ja erityispiirteisiin

PERHEITÄ TUKEVAT PALVELUT KOKONAISUUTENA

- Keravan väestön erityispiirteitä ovat suhteellisen korkea työttömyystaso sekä ulkomaalaisten osuus väestöstä. Työttömyystason on Vantaan ja koko Suomen keskiarvon tavoin vertailukuntiin nähden korkea. Ulkomaalaistaustaisten osuus väestöstä on Keravalla Vantaata pienempi ja keskitasoa vertailukuntiin nähden.
- Keravalla palvelujen asiakas- ja käyttömäärät ovat kasvaneet pääosassa palveluista. Palvelujen asiakas- ja käyttömäärien kasvu painottuu kevyisiin ja keskiraskaisiin palveluihin: toimeentulotukea saaneisiin lapsiperheisiin, perheiden sosiaalityöhön, perhe- ja kasvatusneuvoloihin, kouluterveydenhuollon muihin kuin lääkärikäynteihin sekä kehitysvammaisten tuetun ja ohjatun asumisen palveluihin ja henkilökohtaisen avun asiakkaisiin.
- Keravalla ja Vantaalla tehdään vertailukuntiin nähden keskimääräistä enemmän lastensuojeluilmoituksia.
- Työttömyysaste on laskenut, mutta aikuisten sosiaalipalvelujen tarve kasvanut.

LASTENSUOJELU

- Keravalla ja Vantaalla tehdään vertailukuntiin nähden keskimääräistä enemmän lastensuojeluilmoituksia.
- Runsaista lastensuojeluilmoituksista huolimatta Keravan lastensuojelussa huostaanottojen määrä on pysynyt tasaisena. Avohuollon sijoitusten ja perhesosiaalityön palveluilla pyritään ehkäisemään huostaanottoja. Niiden asiakasmäärät ovat kasvaneet, vaikka vastaavan ikäisen väestön määrä ei ole muuttunut.

AIKUISTEN SOSIAALITYÖ

- Täydentävän toimeentulotuen asiakasmäärät kasvavat, ja ne ovat vertailukuntiin nähden korkeita ja Vantaan kanssa lähes samaa tasoa. Keravan väestössä on paljon yksinhuoltajaperheitä ja nuorten aikuisten työttömyyttä, mikä näkyy täydentävän toimeentulon ja toimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden asiakasmäärissä.
- Yhteistyön kehittäminen kasvatukseen, opetuksen, työllisyyspalvelujen välillä on olennaista etenkin paljon palveluita tarvitsevien asiakkaiden määrän sekä ilman toisen asteen koulutusta jääneiden määrän kasvun ehkäisemiseksi.

Arvio nykytilanteesta suhteessa vertailukuntiin sekä kehittämistarpeiden määrään:

 Hyvin heikko tilanne, vaatii paljon akutteja toimenpiteitä

 Heikko tilanne, vaatii toimenpiteitä

 Kohtalainen tilanne, vaatii toimenpiteitä

 Hyvä tilanne, vaatii hieman toimenpiteitä

 Erinomainen tilanne, ei vaadi toimenpiteitä

LAPSIPERHEIDEN SOSIAALIPALVELUT

- Perheiden sosiaalipalveluihin panostaminen näkyy kasvavina henkilöstö- ja asiakasmäärinä. Keravan kotipalvelun asiakasmäärät ovat vertailukuntiin ja Vantaaseen nähden korkeinta tasoa. Perhetyön käyntimäärät kasvavat. Perheoikeudellisten yksiköiden palvelu- ja päätösmäärät ovat lähellä Keusoten keskimääräistä tasoa.
- Palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat Keravalla määräjassa.

PSYKOSOSIAALISET PALVELUT

- Kasvatus- ja perheneuvoloiden asiakasmäärät ovat merkittävästi kasvaneet viime vuosina ja korkeinta tasoa vertailukuntiin nähden.
- Nuorten asemalla ja perheneuvolassa jonoja on ollut ja erityisesti perheneuvolan kasvanut kysyntä edellyttää asiakasprosessien merkittävää kehittämistä mutta myös lisäresursseja.

NEUVOLA- JA KOULUTERVEYDENHUOLTO

- Neuvola- ja kouluterveydenhuolto on Keravalla voitu järjestää muihin vertailukuntiin nähden keskitasoisesti. Neuvolan käyntimäärät ovat hieman alhaisemmat ja kouluterveyden hieman korkeammat väestösuhteutetusti Vantaaseen verraten. Palvelujen saatavuutta parannettu väestön kasvaessa.
- Kouluterveydenhuollon asiakkaiden tarpeet ovat monimuotoistuneet ja vastaanottoaikoja ei ole tarpeeksi tarjolla.

Perheitä tukevien palveluiden gap-analyysin yhteenveto (2/2)

Nykytila suhteessa väestön palvelutarpeisiin ja erityispiirteisiin

MAAHANMUUTTAJAPALVELUT ▲

- Keravalla on vertailukuntiin nähden toiseksi eniten ulkomaalaistaustaista väestöä. Vantaalla on Keravaa enemmän ulkomaan kansalaisia väestössä.
- Maahanmuuttajien määrä on kasvanut kotouttamisen piirissä olevia tarkastellen. Keravalle saapuneiden uusien pakolaisten määrä on merkittävästi laskenut vuodesta 2015, mutta muiden maahanmuuttajataustaisen määrä on kasvanut.

PÄIHDE- JA MIELENTERVEYSKUNTOUTUJIIEN ASUMISPALVELUT

- Päihdehuollon asumisen asiakasmäärät ovat kasvaneet Keravalla väestönkasvua enemmän ja kysyntä jatkaa kasvua. Väestösuhteutetussa tarkastelussa Keravan päihdehuollon asukasmäärät ylittävät Vantaan ja muiden vertailukuntien päihdehuollon asumisen asukasmäärät. Vantaalla on järjestetty Keravaa enemmän päihdehuollon asumisen avopalveluita omana tuotantona, kun taas Keravalla niitä ei ole juuri tarjolla. Tämä voi näkyä päihdehuollon asumispalvelujen korkeampina asukasmäärinä Keravalla.
- Mielenterveyden asumispalvelujen (osto) asumisvuorokausimäärät ovat laskeneet uuden oman tuotannon palveluyksikön myötä. Asumisvuorokausien määrä on Keravalla korkea muihin kuntiin nähden, ja vain Vantaalla on Keravaa korkeammat asumisvuorokausimäärät väestösuhteutetussa tarkastelussa.

VAMMAISTEN JA KEHITYSVAMMAISTEN PALVELUT

- Vammaisten ja kehitysvammaisten palvelujen asiakasmäärät ovat Keravalla pääosin kasvaneet kehitysvammaisten autettua asumista lukuunottamatta.
- Keravan vammaisten ja kehitysvammaisten palvelujen asiakasmäärät ovat siitä huolimatta keskitasoa muihin vertailukuntiin nähden. Vantaan asiakasmäärät ovat kaikissa vertailuissa palveluissa kasvaneet, ja väestösuhteutetusti korkeammat kuin Keravalla (vaikeavammaisten asumispalveluissa Vantaalla matalammat asiakasmäärät).
- Autetun asumisen (ympäri vuorokautisen hoivan asumismuoto) sijaan Keravan tavoitteena on pitää paino tuetun asumisen (kotiin vietävä palvelu) muodoissa ja että ne toteutettaisiin ensisijaisesti asukkaan omassa asunnossa.

KULJETUSPALVELUT

- SHL-kuljetuspalvelujen asiakasmäärät ovat kasvaneet Keravalla verraten Vantaaseen väestösuhteutetusti.
- VPL-kuljetuspalveluissa Keravan asiakasmäärät ovat laskeneet ja matalalla tasolla vertailukuntiin nähden väestösuhteutetusti tarkastellen. Vantaalla on tehty tähän mennessä enemmän VPL-kuljetuspalvelupäätöksiä kuin Keravalla, ja Vantaa on siirtämässä painoa SHL-kuljetuksiin.

Arvio nykytilanteesta suhteessa vertailukuntiin sekä kehittämistarpeiden määrään:

Hyvin heikko tilanne, vaatii paljon akutteja toimenpiteitä

Heikko tilanne, vaatii toimenpiteitä

Kohtalainen tilanne, vaatii toimenpiteitä

Hyvä tilanne, vaatii hieman toimenpiteitä

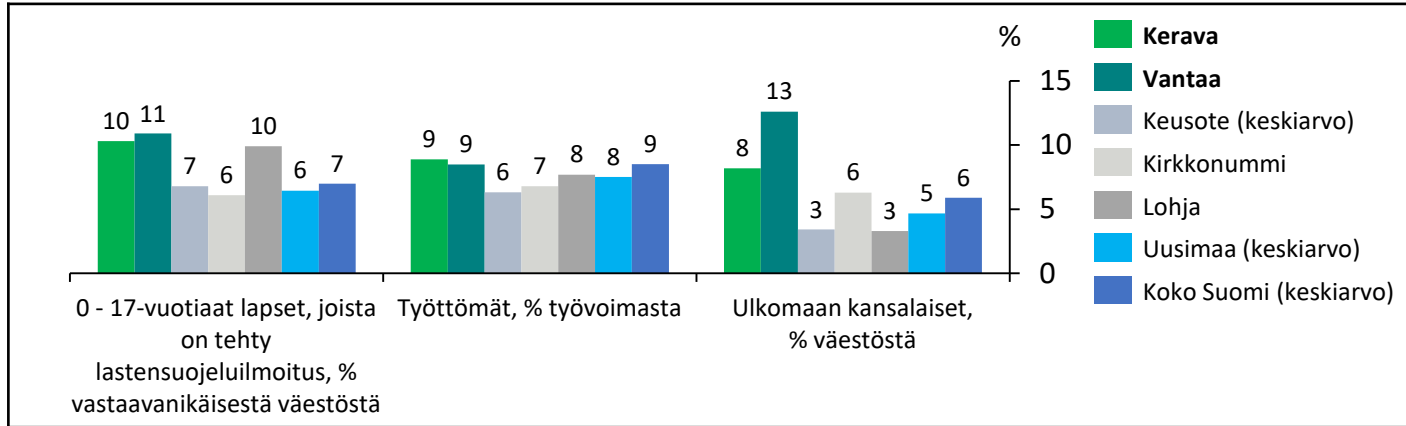
Erinomainen tilanne, ei vaadi toimenpiteitä

▲ = Analyysissä ei ole ollut vertailuaineistoa muihin kuntiin saatavilla.

Perheitä tukevien palveluiden väestön erityispiirteet ja

Perheitä tukevissa palveluissa asiakasmäärät ovat pääosin kasvaneet.

Keravan väestön erikoispiirteet perheitä tukevissa palveluissa, 2019 ⁽¹⁾

- Palvelujen asiakas- ja käyttömäärät ovat kasvaneet pääosassa palveluista. Palvelujen asiakas- ja käyttömäärien kasvu painottuu kevyisiin ja keskiraskaisiin palveluihin: toimeentulotukea saaneisiin lapsiperheisiin, lapsiperheiden sosiaalipalveluihin, perhe- ja kasvatusneuvoloihin, kouluterveydenhuollon muihin kuin lääkärikäynteihin sekä kehitysvammaisten tuetun ja ohjatun asumisen palveluihin ja henkilökohtaisen avun asiakkaisiin.
  - Kasvua on myös raskaissa palveluissa, kuten kodin ulkopuolelle sijoitettujen asiakkaiden määrässä, päihdehuollon asumispalveluissa ja vaikeavammaisten palveluissa.
  - Palvelujen asiakasmäärien kasvu ylittää osin väestön (1%/v) kasvun.
- Keravalla ja Vantaalla tehdään vertailukuntiin nähden keskimääräistä enemmän lastensuojeluilmoituksia. Keravalla painottuu myös ulkomaalaistaustaisen väestön määrä vertailukuntiin nähden. Paljon palveluita tarvitsevien määrä on kasvanut, kuten myös palvelujen kysyntä työikäisten sosiaalipalveluissa. Työttömyysaste on laskenut, mutta aikuisten sosiaalipalvelujen tarve kasvanut.
- Perheitä tukevissa palveluissa ei ole vertailukelpoista historiadataa palveluihin jonottajista. Vastuualueen johdon näkemyksen mukaan tiedetään kuitenkin seuraavaa: Lapsiperheiden sosiaalipalveluissa (lapsiperheiden kotipalvelu, perhetyö, lapsiperheiden sosiaalityö) saatavuus on hyvää eikä asiakasjonoja ole. Kouluterveyden-huollossa kysyntä on tarjontaa suurempi. Nuorten asemalla ja perheneuvolassa jonoja on ollut, ja erityisesti perheneuvolan kasvanut kysyntä edellyttää asiakasprosessien merkittävää kehittämistä mutta myös lisäresursseja.

Palvelujen asiakasmäärien vuotuiset k.a. muutokset (2016-2019) ^(1,2)

Henkilöstö ja väestö	↑ +11,2 % / v (Vakanssit)	↑ +1 % / v (Väestömäärä)
Lastensuojelu	↑ +4 % / v (Kodin ulkop. sijoitetut)	↓ -6 % / v (Avohuollon asiakkaat)
Aikuisten sosiaalityö	↓ -4 % / v (Täyd. toimeentulotukea saaneet)	↑ +15 % / v (Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet)
Lapsiperheiden sosiaalipalvelut	↑ +17 % / v (Perheitä kodin- ja last.h.palv:issa)	↑ +32 % / v (Perhetyön käynnit)
Psykososiaaliset palvelut	↑ Yli +20 % / v (perhe- ja kasv.neuvoloiden asiakkaat)	↓ Yli -11 % / v (Nuorten kulman ja Nuorten aseman asiakkaat*)
Maahanmuutt.-palvelut	↑ Yli +54 % / v (kotouttamisen asiakasmäärä)	
Neuvola- ja kouluterv.huolto	↑ Yli +2 % / v (Lasten-neuvolan käynnit)	↑ +6 % / v (Koulut.h. lääkärikäynnit) ↑ +8 % / v (Koulut.h. muut käynnit)
Päihde- ja mielenterv.kunt. asumispalvelut	↑ +42 % / v (Päihdehuoll. as.palv. asiakkaat)	↑ +11 % / v (Päihdehuollon laitoshuollon asiakkaat)
Vammaisten ja kehitysvamm. palvelut	↑ -5 % / v (Autettu asuminen) ↑ +27 % / v (Tuettu ja ohjattu)	↑ +7 % / v (Henk.koht. avun asiakk.) ↑ +8 % / v (Vaik.vamm. palv.as.asiakk.)
Kuljetuspalvelut	↑ +24 % (Shl-kulj. palvelupäätökset)	↑ -5 % / v (VPL-kulj.asiakkaat)

* v. 2018-2019

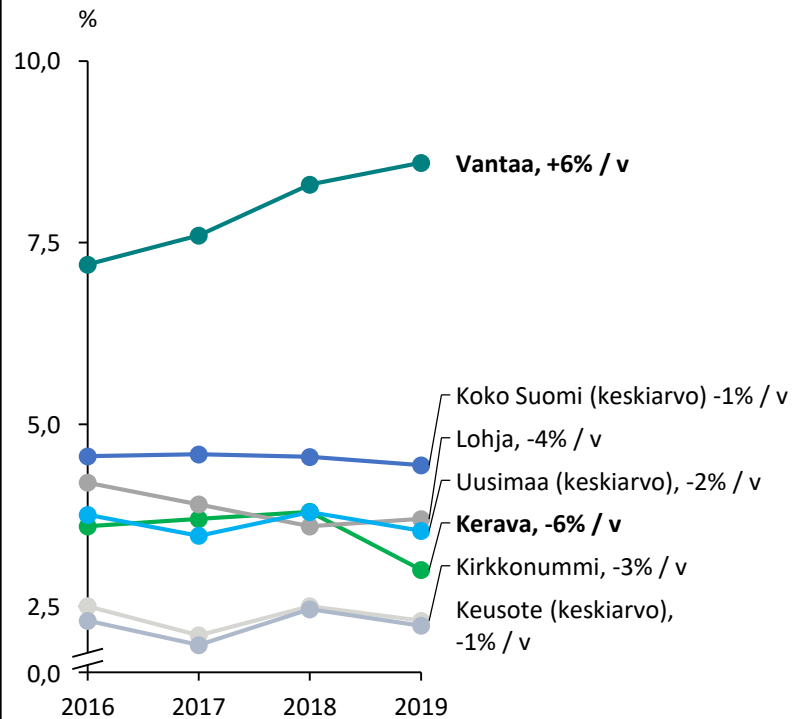
1. [THL \(Sotkanet\) kuntakohtaiset tilastot palveluista](#)
2. [Keravan tilastotietoa 2019](#)

Palvelujen käyttö suhteessa muihin kuntiin

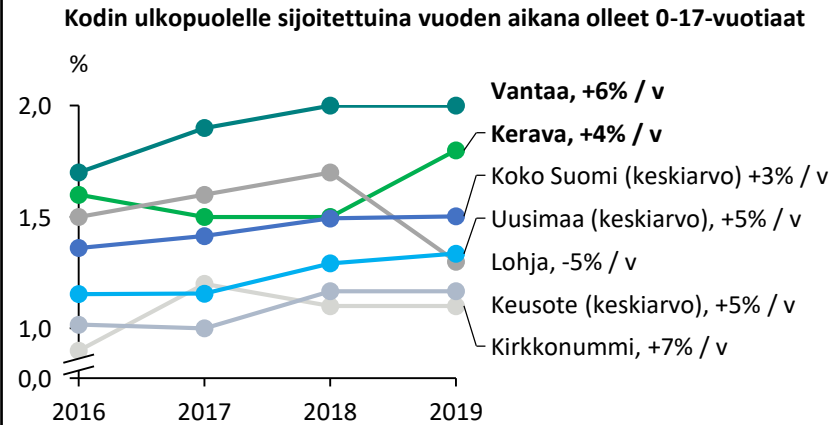
Keravan lastensuojelussa huostaanottojen määrä on pysynyt tasaisena. Avohuollon sijoitusten ja perhesosiaalityön palveluilla pyritään ehkäisemään huostaanottoja.

Lastensuojelun asiakasmäärien kehitys

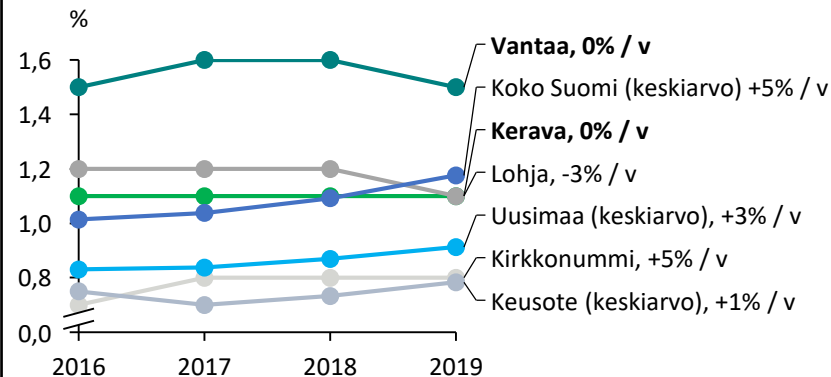
Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 0 - 17-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä ⁽¹⁾

Kodin ulkopuolelle sijoitetut ja huostassa vuoden aikana olleet 0-17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä ⁽¹⁾

Huostaanotettuna vuoden aikana olleet 0-17-vuotiaat

Lastensuojelu kattaa Keravalla avo- sijais- ja jälkihuollon palvelut.

Lastensuojelun avohuollon palvelut

- Keravalla on selvästi alle maan keskiarvon asiakkaita lastensuojelun avohuollossa (n. 3 % 0-17-vuotiaista).
  - Lastensuojelun avohuollon asiakkaiden määrä on laskenut viime vuosina, vaikka saman ikäisten määrä on pysynyt Keravalla samana.
  - Vantaalla avohuollon asiakasmäärä on kasvanut.
- Keravalla on panostettu lastensuojelun avohuollon sijaan perhesosiaalityöhön.

Kodin ulkopuolelle sijoitetut ja huostaanotetut 0-17-vuotiaat

- Keravalla kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17-vuotiaiden määrä on toiseksi korkein vertailukuntiin nähden.
  - Ulkopuolelle sijoitettujen määrä on kasvanut viime vuosina ja ylittää vastaavan ikäisten väestönkasvun Keravalla.
  - Vantaaseen verraten Keravalla on vähemmän kodin ulkopuolelle sijoitettuja väestömäärään nähden, mutta molemmissa kaupungeissa sijoitettujen lasten ja nuorten määrä on kasvanut (Keravalla +4 % ja Vantaalla 6 % vuodessa).
- Huostaanottojen määrä on pysynyt Keravalla tasaisena.
  - Avohuollon sijoituksilla on pyritty määräaikaisuuden vuoksi estämään huostaanotot ja siksi kodin ulkopuolelle sijoitettujen määrä on kasvanut.

Palvelujen saavutettavuus (ei kuvaajissa)

- Lastensuojelun palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat Keravalla määräajassa⁽²⁾. Vantaalla arvioinnit eivät täysin valmistu määräajassa⁽²⁾, ja tilanne huononee.
- Lastensuojelun palvelutarpeen arvioinnit aloitetaan Keravalla pääosin määräajassa (n. 99%)⁽³⁾. Vantaalla hieman matalampi osuus arvioinneista aloitetaan määräajassa⁽³⁾, ja aloittamisessa on haasteita.

1. THL (Sotkanet) kuntakohtaiset tilastot palveluista

2. THL (Sotkanet): 1.10. - 31.3. aikana lakisääteisen 3 kk:n kuluessa valmistuneet lastensuojelun palvelutarpeen arvioinnit, % (2016-2019)

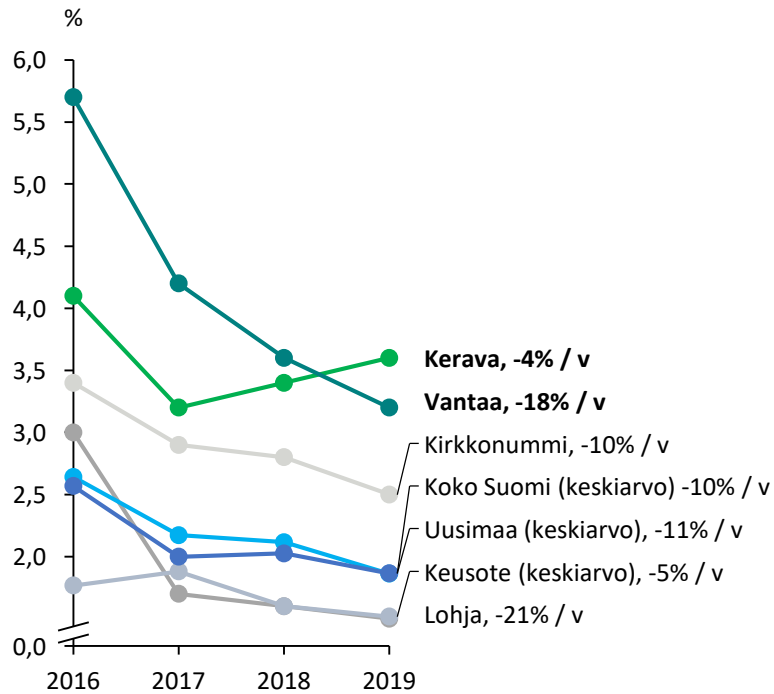
3. THL (Sotkanet): 1.10. - 31.3. aikana lakisääteisen 7 arkipäivän kuluessa aloitetut lastensuojelun palvelutarpeen arvioinnit, % (2016-2019)

Palvelujen käyttö suhteessa muihin kuntiin

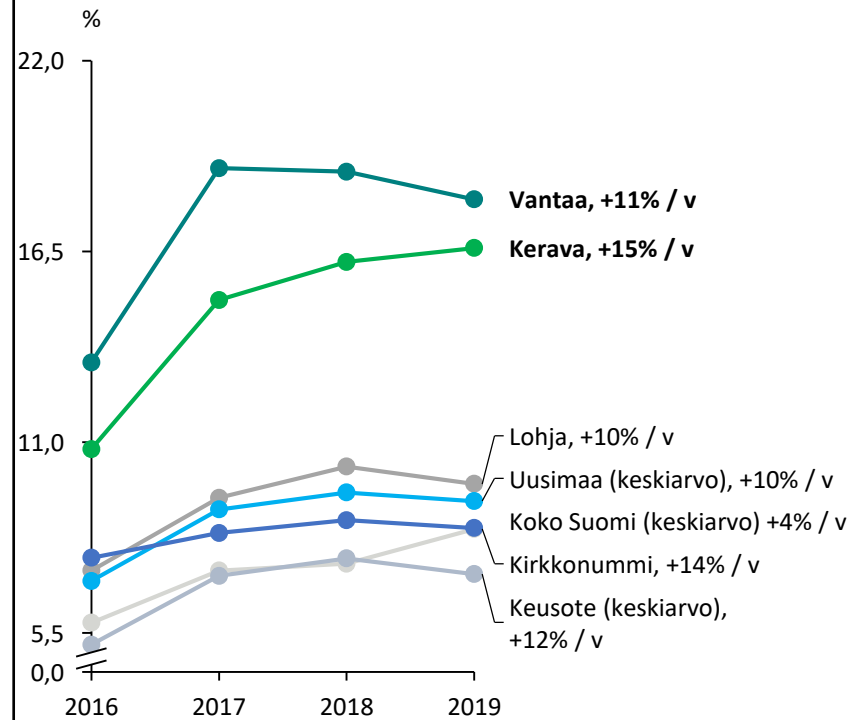
Täydentävän toimeentulotuen asiakasmäärät kasvavat. Keravan väestössä on paljon yksinhuoltajaperheitä ja nuorten aikuisten työttömyyttä, mikä näkyy asiakasmäärissä.

Aikuissosiaalityön valikoitujen palvelujen asiakasmäärien kehitys

Täydentävää toimeentulotukea vuoden aikana saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavankäisestä väestöstä ⁽¹⁾

Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä ⁽¹⁾

- Aikuissosiaalityö Keravalla kattaa aikuissosiaalityön, sosiaali- ja kriisipäivystyksen, TYP-yhteispalvelun ja täydentävän ja ennaltaehkäisevän toimeentulotuen palvelut.
- Kuvaajat on laadittu siltä osin kuin vertailukelpoisesti tiedot muihin kuntiin verraten voidaan esittää.

Täydentävää toimeentuloa saaneet 25-64-vuotiaat

- Täydentävän toimeentulon asiakasmäärät aikuisväestössä ovat laskeneet niin Keravalla kuin Vantaallakin.
  - Keravalla (3,6 %) ja Vantaalla (3,2 %) on eniten täydentävää toimeentuloa saaneita vertailukuntiin nähden ja enemmän kuin Suomessa tai Uudellamaalla keskimäärin.
  - Vastaavankäinen väestö on Keravalla kasvanut 1 % vuodessa, joten täydentävää toimeentulotukea saaneiden määrä on kehittynyt päinvastaiseen suuntaan.
  - Keravan täydentävän toimeentulotuen saajien määrä kehittyi toiseen suuntaan muin muissa vertailukunnissa viime vuosien aikana. Taustalla on mm. ilman toisen asteen tutkintoa olevien nuorten aikuisten määrä.
  - Aikuissosiaalityössä olisi mahdollisuutta edelleen kehittää tapoja sosiaalityön keinoin ja yhteistyössä mm. työllisyyspalvelujen kanssa puuttua toimeentulotukea tarvitsevien kasvavaan kehityskulkuun ja määrään.

Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet

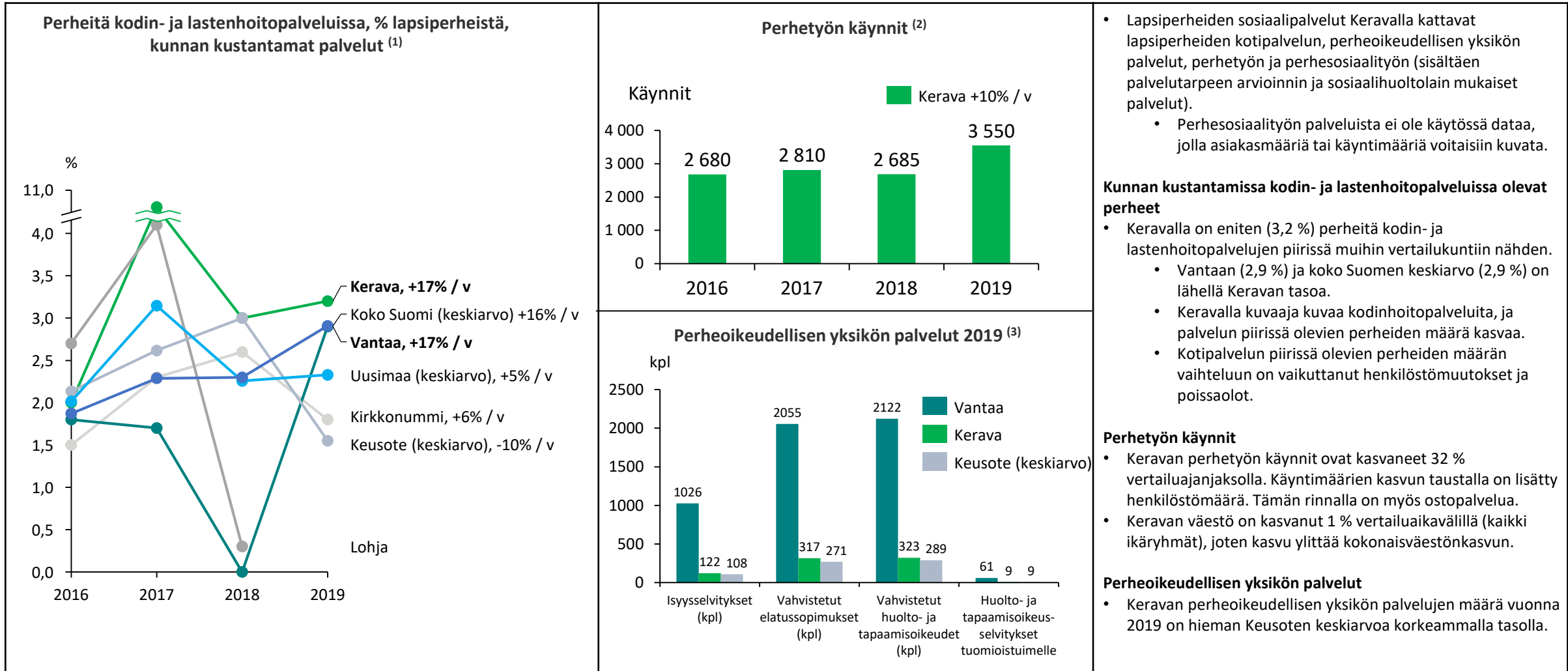
- Toimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden osuus kaikista kunnan lapsiperheistä on kasvanut niin Keravalla kuin Vantaallakin.
  - Keravalla (16,6 %) ja Vantaalla (18 %) on eniten toimeentuloa saaneita lapsiperheitä vertailukuntiin nähden ja enemmän kuin Suomessa tai Uudellamaalla keskimäärin.
  - Keravan väestö on kasvanut 1 % vertailuajavälillä (kaikki ikäryhmät), joten toimeentulotukea saaneiden perheiden määrän kasvu ylittää kokonaisväestönkasvun.
  - Keravalla on erityisen paljon yksinhuoltajaperheitä ja vuokra-asuntokanta ohjaa myös pieniin perhekokoihin.

Palvelujen käyttö suhteessa muihin kuntiin

Perheiden sosiaalipalveluihin panostaminen näkyy kasvavina henkilöstö- ja asiakasmäärinä. Keravan kotipalvelun asiakasmäärät ovat vertailukuntiin nähden korkeimmalla tasolla.

Lapsiperheiden sosiaalipalvelujen valikoitujen palvelujen asiakasmäärien kehitys

1. THL (Sotkanet) kuntakohtaiset tilastot palveluista
 2. Perhepalvelujen vastualueen oma tilastointi
 3. Perheoikeudellisen yksikön palvelut, Keravan data

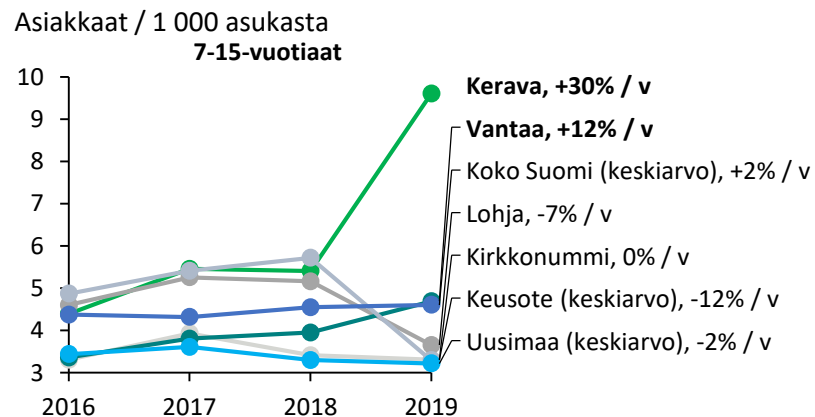
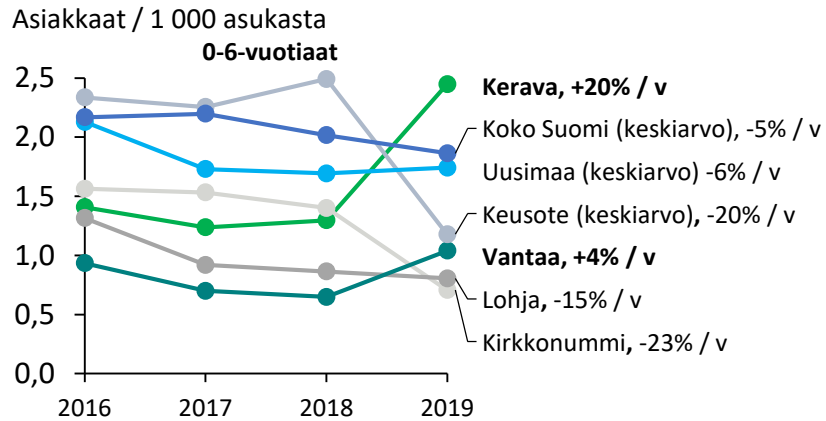

Palvelujen käyttö suhteessa muihin kuntiin

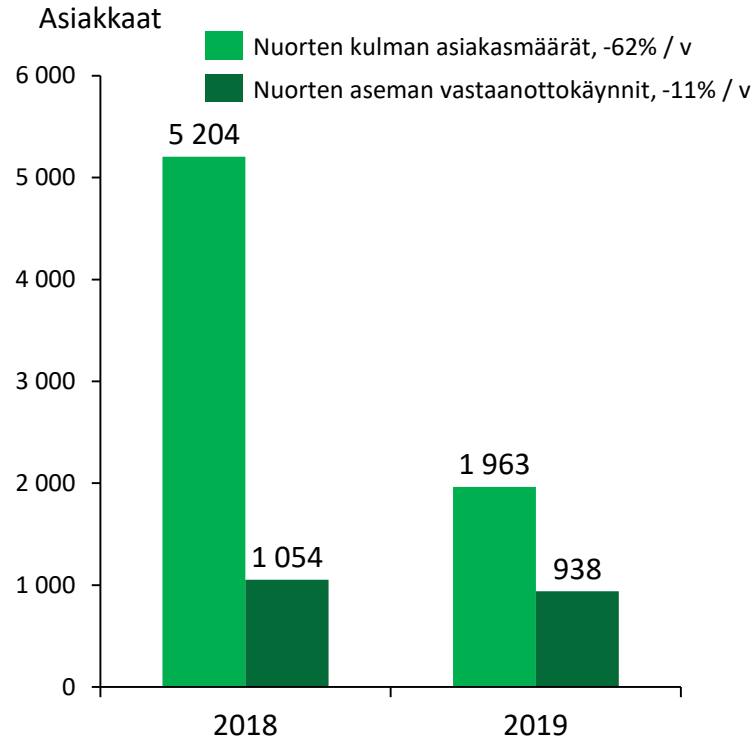
Kasvatus- ja perheneuvoloiden asiakkaat ovat kasvaneet ja keskitasoa vastaavan kokoisiin kuntiin nähden. Nuorten kulman ja Nuorten aseman palvelujen asiakas- ja käyntimäärät ovat laskeneet.

Psykososiaalisten palvelujen asiakasmäärien kehitys

Kasvatus- ja perheneuvoloiden asiakkaat vuoden aikana, kunnan kustantamat palvelut / 1 000 asukasta ^{(1)*}

Nuorten kulman ja Nuorten aseman asiakasmäärien kehittyminen ⁽²⁾

- Psykososiaaliset palvelut Keravalla kattavat perheneuvolapalvelut, Nuorten Kulman (matalan kynnyksen piste) sekä Nuorten aseman (vastaanottopalvelut).
  - Nuorten asema sisältyy myös kasvatus- ja perheneuvoloiden lukuihin (ks. kuvaajat sivun vasemmassa laidassa).

Kasvatus- ja perheneuvolan asiakkaat*

- Keravalla kasvatus- ja perheneuvoloiden asiakasmäärät ovat kasvaneet Keravalla enemmän kuin vertailukunnissa.
- Perheneuvolaan on ollut jonoja ja kysyntä kasvaa.
- 0-6-vuotiaiden väestösuhteutettu asiakasmäärä on Keravalla vertailukuntien on ollut keskitasoa, mutta noussut vertailukuntien korkeimmalle tasolle v. 2019. Koko Suomen keskiarvo on hieman Keravan tasoa alhaisempi ja Vantaan asiakasmäärät taas alle Keravan ja koko Suomen tason. Vantaan asiakasmäärien kasvu ei ole ollut yhtä jyrkkää kuin Keravan.
- 7-13-vuotiaiden kasvatus- ja perheneuvoloiden väestösuhteutetut asiakasmäärät ovat myös kasvaneet Keravalla ja selkeästi korkeammalla tasolla vertailukuntiin nähden.
- Kasvatus- ja perheneuvoloiden asiakasmäärien kasvu ylittää väestönkasvun. Väestömäärä on 0-15-vuotiaissa pysynyt vertailuajavälillä samana.

Nuorten kulman ja Nuorten aseman asiakasmäärät

- Nuorten kulman asiakasmäärät ovat laskeneet vuodesta 2018 vuoteen 2019 sen takia, että toimipisteen sijainti muuttui ja kävijäkunta muuttui. Vuonna 2018 toimipisteen sijainti vaikutti myös kävijämääriin. Asiakasanalyysi tehtiin vuonna 2019.
- Nuorten aseman vastaanottokäyntien taso on hieman laskenut vuoteen 2019. Tästä huolimatta Nuorten asemalle on ajoittain jonoa, joku johtuu osin henkilöstötilanteesta.

1. [THL \(Sotkanet\) kuntakohtaiset tilastot palveluista](#)

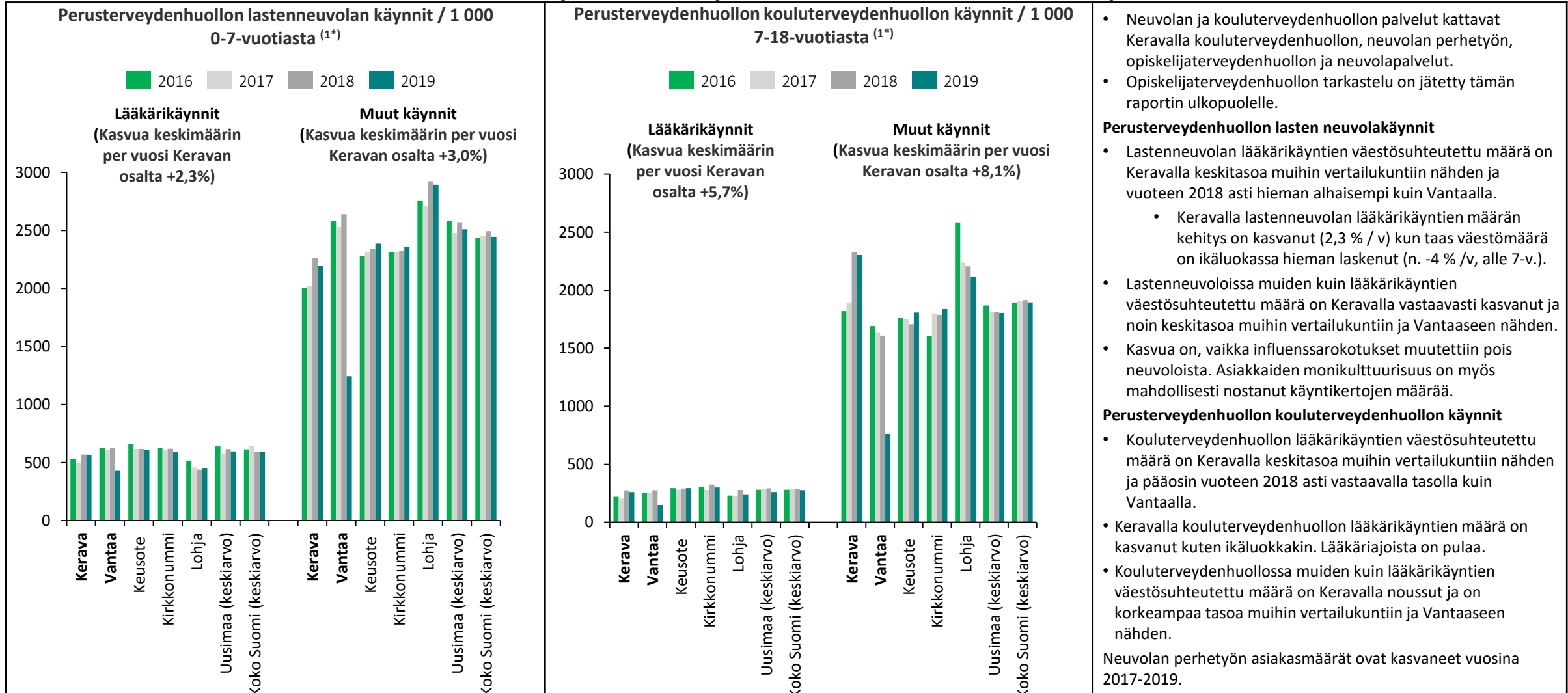
2. Perhepalvelujen vastuualueen oma tilastointi

*Neuvoloiden lääkärikäyntimäärissä on vuosina 2016-2017 ollut tilastointivirheitä Keravalla ja on mahdollista, että vuoden 2016-2017 asiakasmäärät ovat sen myötä ilmoitettu hieman todellisuutta korkeammiksi.

Palvelujen käyttö suhteessa muihin kuntiin

Neuvolan ja kouluterveydenhuollon asiakasmäärät ovat Keravalla kasvaneet ja keskimääräistä tasoa muihin kuntiin nähden. Kouluterveydenhuollon muut käyntimäärät ovat vertailukuntia korkeammat ja kasvavat.

Neuvolan ja kouluterveydenhuollon asiakasmäärien kehitys

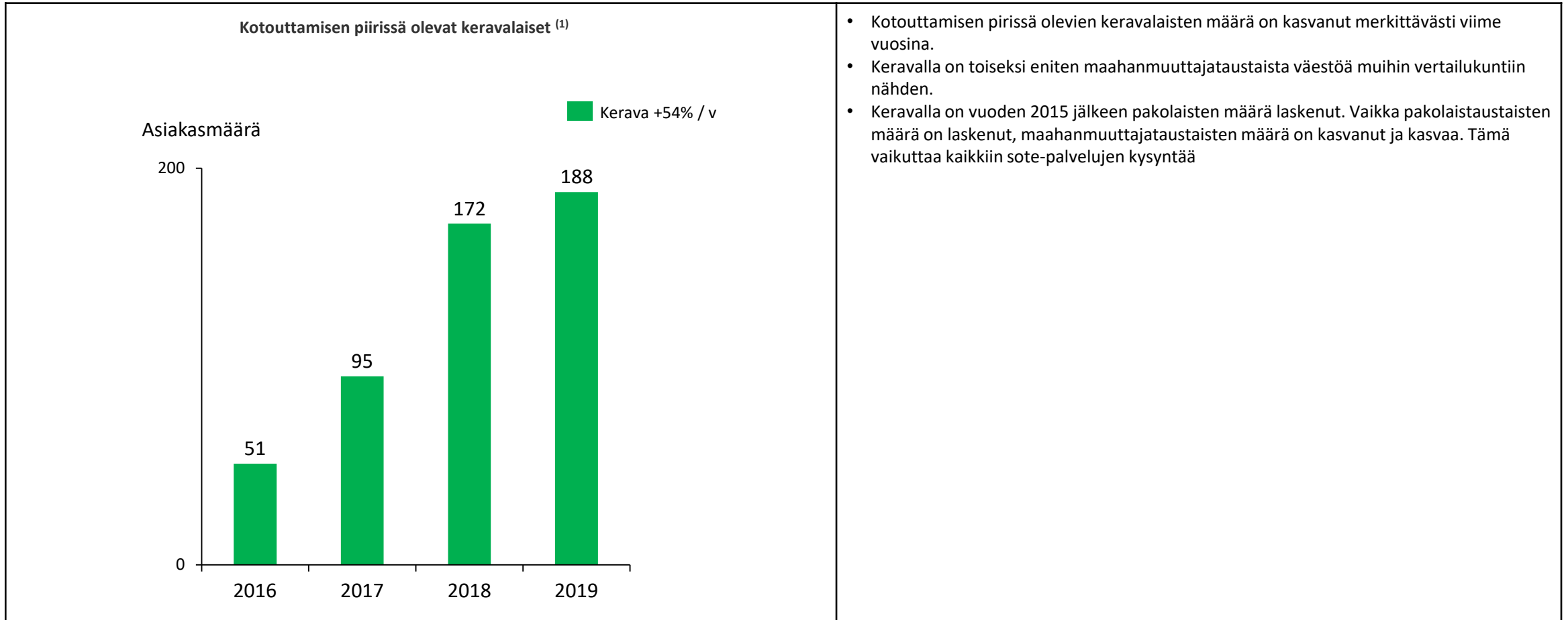

1. THL (Sotkanet) kuntakohtaiset tilastot palveluista * Keravan Sotkanettiin ilmoitettuja lukuja on korjattu vuosilta 2016-2017 jakamalla Sotkanetin tieto luvulla 1,2 (luvut ovat n. 20% liian korkeita)

Palvelujen käyttö suhteessa muihin kuntiin

Maahanmuuttajien palvelujen määrä on kasvanut kotouttamisen piirissä olevia tarkastellen. Keravalle saapuneiden pakolaisten määrä on kuitenkin laskenut vuodesta 2015.

Maahanmuuttajien palvelujen asiakasmäärien kehitys

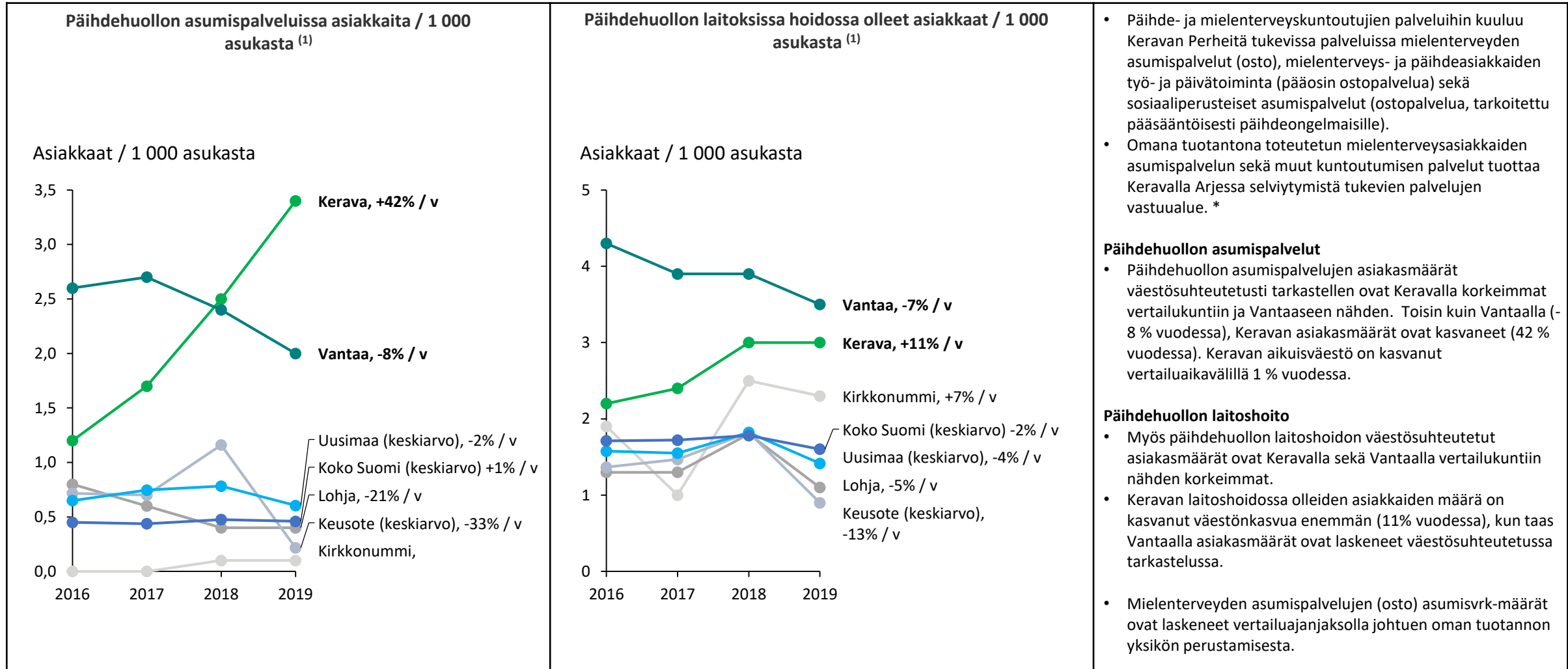

1. UMA-rekisteri

Palvelujen käyttö suhteessa muihin kuntiin

Päihdehuollon asumisen asukasmäärät ovat kasvaneet Keravalla väestönkasvua enemmän. Mielenterveyden asumispalvelujen (osto) asumisvuorokaudet ovat laskeneet.

Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien asumisen palvelujen asiakasmäärien kehitys

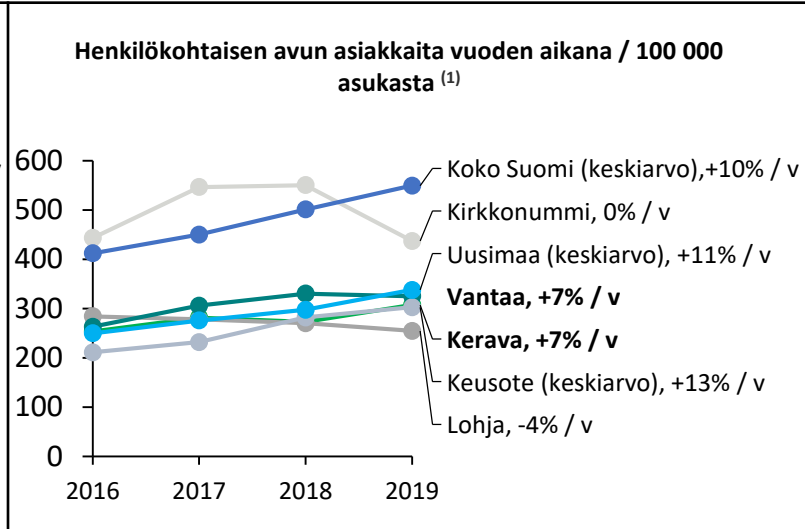
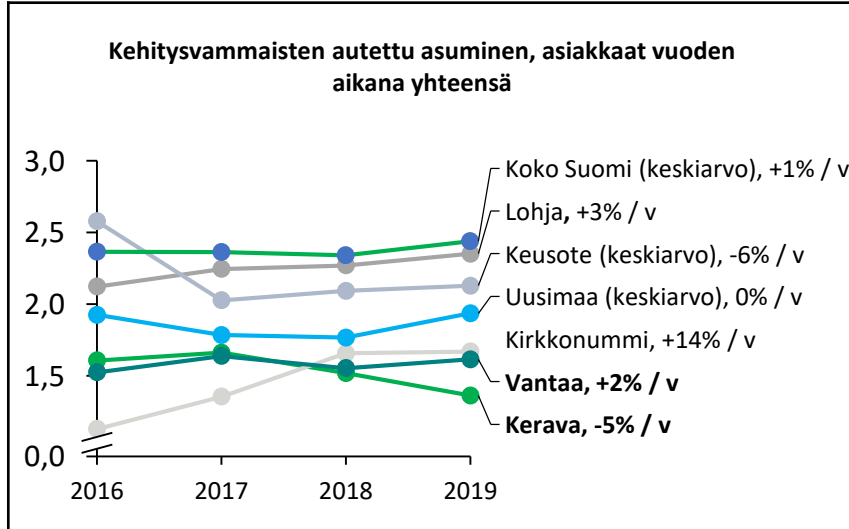
1. [THL \(Sotkanet\) kuntakohtaiset tilastot palveluista](#)

*Tässä kuvatut kuvaajat yhdistävät tilastoidut asiakasmäärät tuotantotavasta tai tuottaneesta vastuualueesta riippumatta.

Palvelujen käyttö suhteessa muihin kuntiin

Vammaisten ja kehitysvammaisten palvelujen asiakasmäärät ovat pääosin kasvaneet kehitysvammaisten autettua asumista lukuunottamatta.

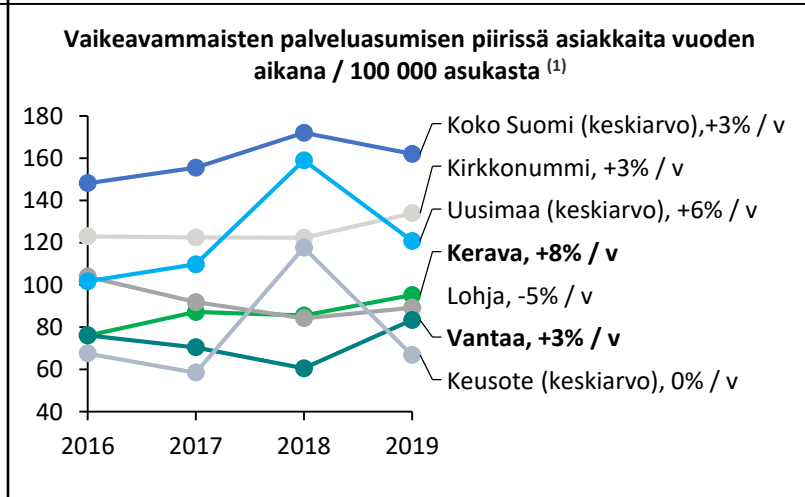
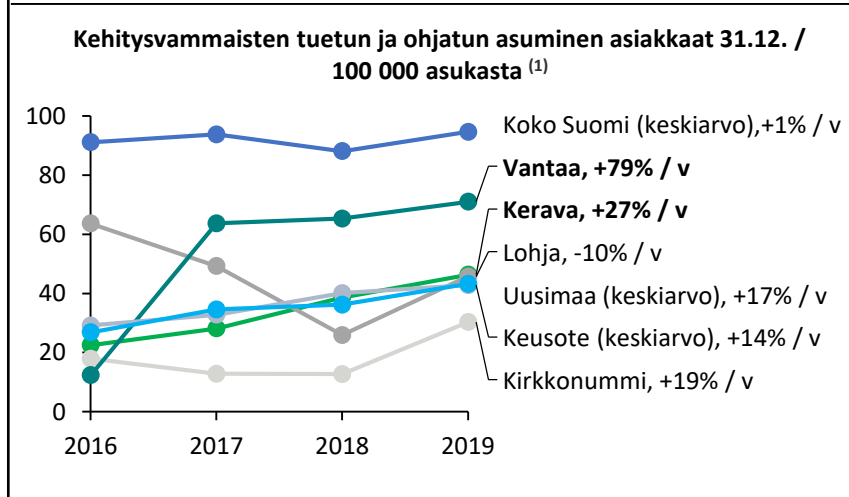
Vammaisten ja kehitysvammaisten palvelujen asiakasmäärien kehitys

- Vammaisten ja kehitysvammaisten palvelut kattavat Keravalla vammaispalvelut (avopalveluita), kehitysvammaisten tukitoiminnot (avopalveluita), vammaisten ja kehitysvammaisten työ- ja päiväkeskustoiminnan (avopalveluita), henkilökohtaisen avun (avopalvelu) sekä vammaisten palveluasumisen (sis. palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen) ja kehitysvammaisten palveluasumisen.
- Kuvaajat on valittu euromääräisen kattavuuden ja saatavilla olevan datan perusteella.

Kehitysvammaisten asumisen asiakkaat

- Kehitysvammaisten autetun asumisen asiakasmäärät ovat Keravalla vertailukuntiin nähden alhaisella tasolla ja laskeneet vertailuvuosina.
- Tuetun ja ohjatun asumisen asiakasmäärät ovat sekä Keravalla että Vantaalla kasvaneet ja vertailukuntien keskitasoa. Tätä asumismuotoa halutaan painottaa autetun asumisen sijaan.

Henkilökohtaisen avun asiakkaat

- Henkilökohtaisen avun asiakkaita on alle vertailukuntien ja koko Suomen keskiarvon väestösuhteutettuna tarkastellen. Keravalla ja Vantaalla asiakasmäärät kasvavat.

Vaikeavammaisten palveluasumisen asiakkaat

- Vaikeavammaisten asumispalvelujen asiakasmäärät ovat Keravalla ja Vantalla vertailukuntien keskitasoa ja alle Suomen keskiarvon väestösuhteutettuna tarkastellen.
- Lisäksi Keravalla ja Vantaalla asiakasmäärät ovat kasvaneet – Keravalla Vantaata voimakkaammin.

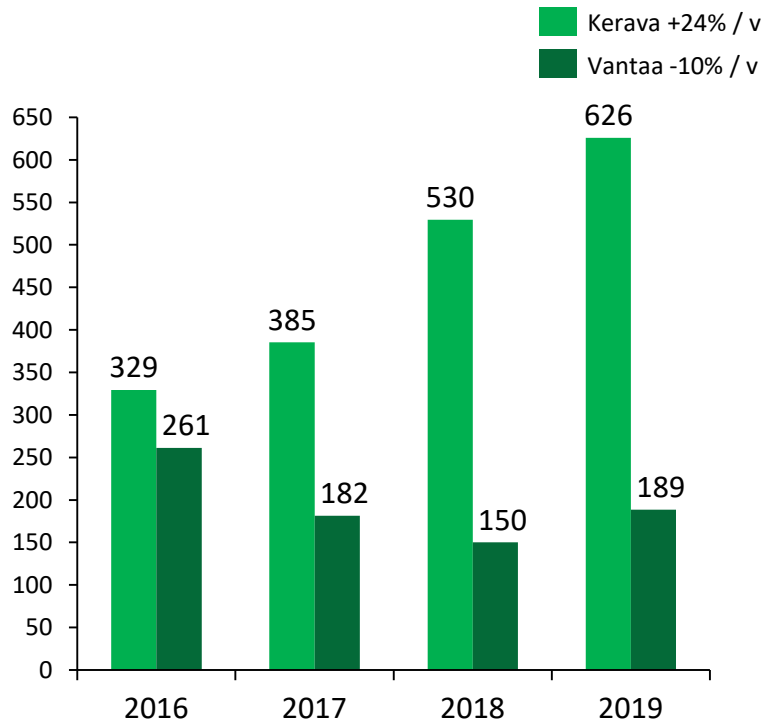
1. [THL \(Sotkanet\) kuntakohtaiset tilastot palveluista](#)

Palvelujen käyttö suhteessa muihin kuntiin

SHL-kuljetuspalvelujen asiakasmäärät ovat kasvaneet Keravalla Vantaaseen väestösuhteutetusti verraten. VPL-kuljetuspalveluissa asiakasmäärät ovat laskeneet ja matalalla tasolla vertailukuntiin nähden.

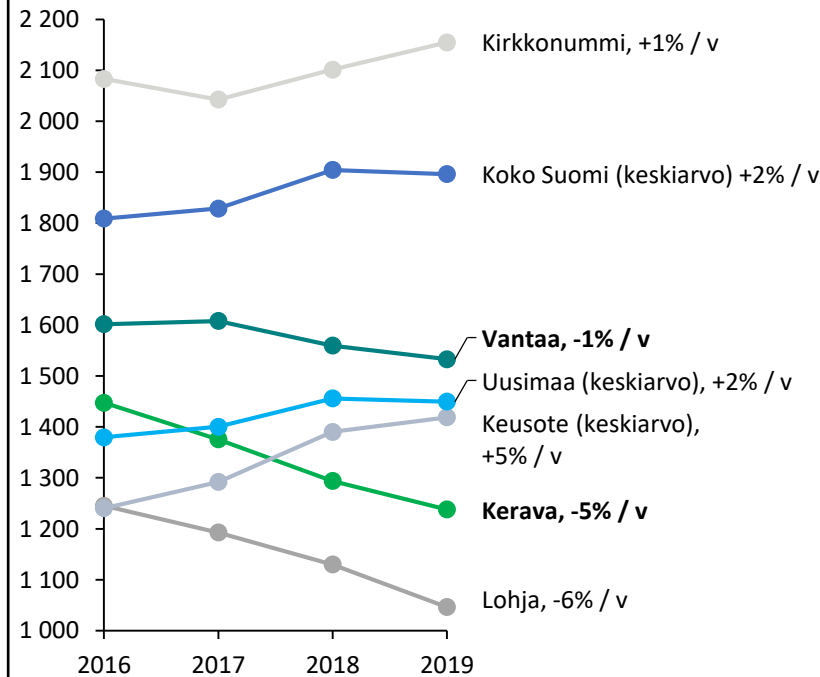
Kuljetuspalvelujen asiakasmäärien kehitys

SHL-kuljetuspalvelujen palvelupäätösten lukumäärä per 100 000 asukasta ^(1,2,*)

* Keravan osalta käytetään SHL-kuljetuspalveluiden palvelupäätösten lukumäärää ja Vantaan osalta SHL-kuljetuspalveluiden asiakasmäärää.

Vaikeavammaisten kuljetuspalvelujen saajia vuoden aikana / 100 000 asukasta ⁽¹⁾

Kuljetuspalvelut Keravalla kattavat sosiaalihoitolain (SHL) ja vammaispalvelulain (VPL) perusteella myönnetty kuljetuspalvelut sekä erityishoitolain (EHL) mukaan myönnetty kuljetuspalvelut, joista EHL-kuljetuspalvelut on rajattu tarkastelun ulkopuolelle.

SHL-kuljetuspalvelujen asiakkaat (tukipalveluja vuoden aikana saaneista kuljetuspalveluja saaneet)

- SHL-kuljetuspalvelujen asiakasmäärät ovat väestösuhteutettuna tarkastellen Keravalla kasvaneet (päätösmäärät 24 % vuodessa) ja Vantaalla laskeneet (asiakasmäärät -10 % vuodessa).

VPL-kuljetuspalvelujen asiakkaat (vaikeavammaisten kuljetuspalveluja saaneet)

- Keravalla on vertailukuntiin nähden alhainen määrä VPL-kuljetuspalveluita saaneita asiakkaita vuodessa väestösuhteutetussa tarkastelussa.
  - Vantaalla taso on Keravaa korkeampi.
  - Keravalla ja Vantaalla VPL-kuljetuspalvelujen väestösuhteutetut asiakasmäärät ovat laskeneet.

1. [THL \(Sotkanet\) kuntakohtaiset tilastot palveluista](#)

2. Keravan toimittama data SHL kuljetuspalveluiden palvelupäätösten lukumäärästä vuosina 2016-2019

Perheitä tukevien palveluiden gap-analyysin yhteenveto (1/2)

Nykytila suhteessa käytössä oleviin resursseihin

PERHEITÄ TUKEVAT PALVELUT KOKONAISUUTENA

- Kustannukset ovat ajanjaksolla 2017-2019 yhteensä (+6,2 % /v). Väestö on kasvanut vastaavalla aikavälillä (1,7 % /v).
- Suurimmat kustannuserät kohdistuvat lasten sijaishuollon laitoshoidon, kehitysvammaisten palveluasumiseen, vammaisten palveluasumiseen ja lasten sijaishuollon perhehoitoon.
- Kaikkien sosiaalipalvelujen kysynnän kasvu näkyy myös kustannusten kasvussa. Myös mm. toimeentulotuen kunnan maksamien muotojen näkökulmasta on olennaista kehittää toimintaa yhteistyössä kasvatuksen, opetuksen, sosiaalityön ja työllisyyspalvelujen yhteistyössä mm. ilman toisen asteen koulutusta jääneiden nuorten aikuisten tilanteen kehittämiseksi.
- Henkilöstön poissaolojen vähentämistä sekä asiakasohjauksen kehittämistä tulisi tarkastella keinona hillitä palvelukohtaisten kustannusten tasoa ja kasvua.

LASTENSUOJELU

- Lastensuojelun kustannukset kasvavat Keravalla ja ovat vertailukuntiin nähden korkealla tasolla. Vantaan kustannukset ovat hieman Keravaa korkeammat.
- Kerava on panostanut resursseja avohuoltoon huostaanottojen välttämiseksi, ja painoa pyritään pitämään perhesosiaalipalveluissa.
- Suuri osa palveluista on järjestetty ostopalveluna, ja viimeaikainen kilpailutus on nostanut hintatasoa.

AIKUISTEN SOSIAALITYÖ

- Ennaltaehkäisevän toimeentulotuen asukaskohtaiset kustannukset kasvavat ja ovat Keravalla vertailukuntiin nähden keskitasoa. Vantaalla taso on korkeinta.
- Täydentävän toimeentulotuen asukaskohtaiset kustannukset laskevat ja ovat Keravalla vertailukuntiin nähden korkeaa ja Vantaan kanssa samaa tasoa.
- Vertailukunnilla voi olla erilaiset myöntämisen periaatteet kunnan toimeentulotukimuodoille ja ne saattavat liittyä osalla kiinteämmin osaksi esim. lastensuojelun jälkihuoltoa.

LAPSIPERHEIDEN SOSIAALIPALVELUT ▲

- Lapsiperheiden kotipalvelun käyntikohtaiset kustannukset ovat Keravalla laskeneet. Toiminta on tehostunut, koska asiakasmäärät ovat kasvaneet.
- Perhetyössä käyntikohtainen kustannus on kasvanut Keravalla henkilöstökustannusten lisääntymisen ja henkilöstön poissaolojen seurauksena.

PSYKOSOSIAALISET PALVELUT ▲

- Nuorten aseman ja Nuorten kulman käynti- ja tuntikohtaiset suoritekohtaiset kustannukset ovat kasvaneet. Tämä johtuu työntekijöiden poissaoloista, mitkä nostavat yksikkökustannuksia suoritemäärien laskiessa.

NEUVOLA- JA KOULUTERVEYDENHUOLTO

- Neuvola- ja kouluterveys- ja huollon palvelujen kustannukset ovat pääosin laskeneet, paitsi neuvolan käyntikohtainen kustannus on kasvanut. Neuvolakäynnin kustannus Keravalla on matalampi kuin Vantaan ja Helsingin kuntalaskutushinnat.
- Kouluterveys- ja huollon muut kuin lääkärikäynnit ovat kasvaneet ja selittävät mahdollisesti käyntikohtaisen kustannuksen laskua.

Arvio nykytilanteesta suhteessa vertailukuntiin sekä kehittämistarpeiden määrään:

Hyvin heikko tilanne, vaatii paljon akutteja toimenpiteitä

Heikko tilanne, vaatii toimenpiteitä

Kohtalainen tilanne, vaatii toimenpiteitä

Hyvä tilanne, vaatii hieman toimenpiteitä

Erinomainen tilanne, ei vaadi toimenpiteitä

▲ = Analyysissä ei ole ollut vertailuaineistoa muihin kuntiin saatavilla.

Perheitä tukevien palveluiden gap-analyysin yhteenveto (2/2)

Nykytila suhteessa käytössä oleviin resursseihin

MAAHANMUUTTAJAPALVELUT ▲

- Maahanmuuttajapalvelujen vastaanottoinnassa toimintatuotot ylittävät toimintakulut. Ylimenevät tuotot käytetään sellaisiin maahanmuuttajapalveluihin sote-vastuualueella, joita ei erikseen seurata omana tuotteenaan.
- Matalan kynnyksen palvelun toimintatuottoja ei ole, vaikka toimintakuluja kohdistuu toimintaan vuosittain.
- Vastaanottoinnon tuotot perustuvat Ely-keskuksen pakolaisista maksamiin korvauksiin.

PÄIHDE- JA MIELENTERVEYSKUNTOUTUJIIEN ASUMISPALVELUT ▲

- Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien asumisen palvelujen vuorokausikustannus on kasvanut viime vuosina. Kasvua selittää asiakasmäärän ja asiakastarpeiden kasvu.
- Kasvua on pyritty hillitsemään asiakasohjauksen kehittämisen keinoin.

VAMMAISTEN JA KEHITYSVAMMAISTEN PALVELUT

- Vammaisten ja kehitysvammaisten palveluissa kustannukset ovat pääosin kasvaneet ja keskitasoa muihin kuntiin nähden. Henkilökohtaisen avun asukaskohtaiset kustannukset ovat Vantaata ja muita vertailukuntia matalammat. Vammaisten ympärivuorokautisessa hoivassa Keravan asukaskohtaiset kustannukset ovat Vantaata korkeammat.
- Henkilökohtaisessa avussa työnantajamallin painotus hillitsee kustannuksia. Henkilökohtaisen avun kilpailutusta tehdään parhaillaan Vantaan kanssa. Ostopalvelujen kilpailutusta valmistellaan myös henkilökohtaisen avun palveluissa.
- Vaikeavammaisten ja kehitysvammaisten asumispalvelujen palvelujen kilpailutus on juuri toteutettu yhdessä Vantaan kanssa.

KULJETUSPALVELUT

- SHL-kuljetuspalvelujen kustannukset asiakaspäätöstä kohden eivät ole kasvaneet päätösmäärien kasvusta huolimatta. Kustannukset ovat samaa tasoa Vantaan kanssa.
- VPL-kuljetuspalvelujen kustannukset laskevat asiakasmäärän laskiessa. VPL-kustannuspalvelujen kustannukset ovat alhaista tasoa vertailukuntiin nähden.

Arvio nykytilanteesta suhteessa vertailukuntiin sekä kehittämistarpeiden määrään:

Hyvin heikko tilanne, vaatii paljon akutteja toimenpiteitä

Heikko tilanne, vaatii toimenpiteitä

Kohtalainen tilanne, vaatii toimenpiteitä

Hyvä tilanne, vaatii hieman toimenpiteitä

Erinomainen tilanne, ei vaadi toimenpiteitä

▲ = Analyysissä ei ole ollut vertailuaineistoa muihin kuntiin saatavilla.

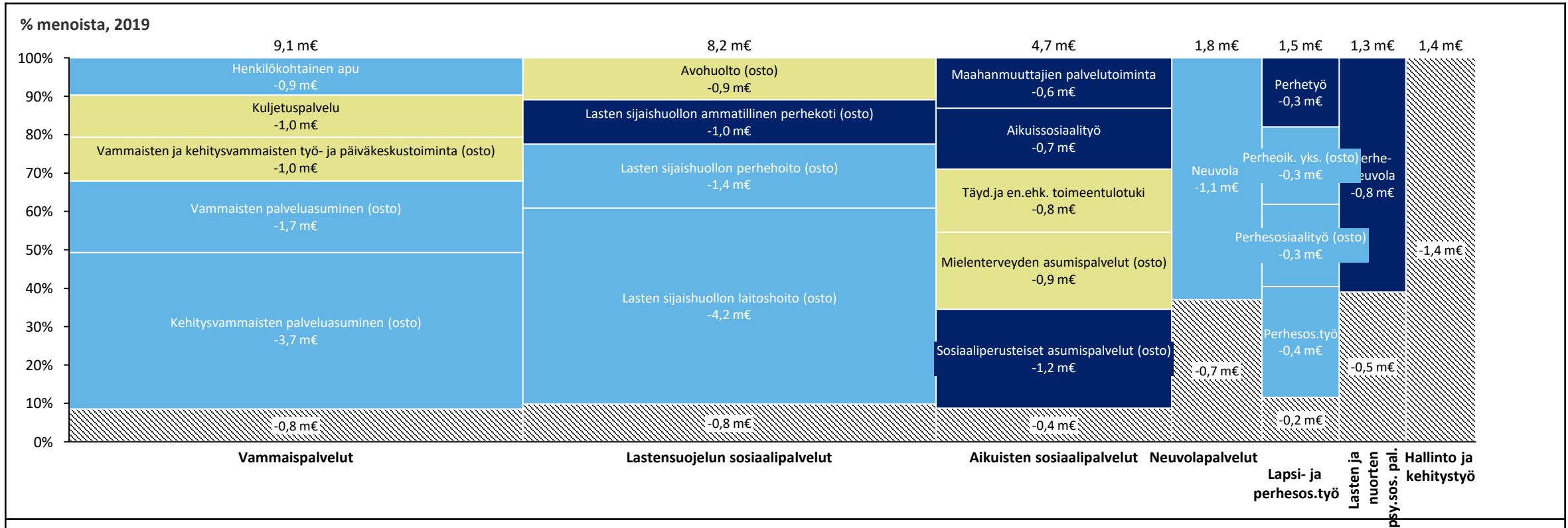

Vastuualueen kustannusten jakauma ja kehitys

Perheitä tukevien palvelujen kustannukset ovat kasvaneet 6,2 % vuodessa. Kasvu kohdistuu useisiin palveluihin.

Perheitä tukevien palveluiden kustannusten jakauma 2019 ja k.a. kasvu 2017-2019 (1)

Yhteensä 28 m€

Olennaiset havainnot

- Kustannukset ovat ajanjaksolla 2017-2019 yhteensä (+6,2 % /v) väestön kasvaessa vastaavalla aikavälillä (1,7 % /v).
- Suurimmat kustannuserät kohdistuvat lasten sijaishuollon laitoshuoltoon, kehitysvammaisten palveluasumiseen, vammaisten palveluasumiseen ja lasten sijaishuollon perhehoitoon.
- Kustannukset ovat kasvaneet eniten (yli 15 % vuodessa) lasten sijaishuollon ammatillisessa perhekodissa ja perhehoidossa, maahanmuuttajien palvelutoiminnassa, aikuissosiaalityössä, sosiaaliperusteisissa asumisen ostopalveluissa, neuvolassa, perhetyössä, perheoikeudellisessa yksikössä, perhesosiaalityössä ja perheneuvolassa.
- Keravalla ostopalvelujen osuus kaikista vastuualueen menoista on n. 63% (2019). Suurimmat ostopalvelujen osuudet kohdistuvat asumispalveluihin (vammaisten palvelut), lastensuojelun sosiaalipalveluihin sekä päihdehuollon ja mielenterveyden asumispalveluihin.
- Lastensuojelun sosiaalipalveluista suurin osa on ostopalveluita. Vain osa avohuollosta on omaa tuotantoa.

1. Kerava sote aineistopyyntö, toimintatuotot- ja kulut 2017-2019

Värikoodaus (vuotuinen muutos %, CAGR 2017-2019):

Yli + 15 %

+ 0-15 %

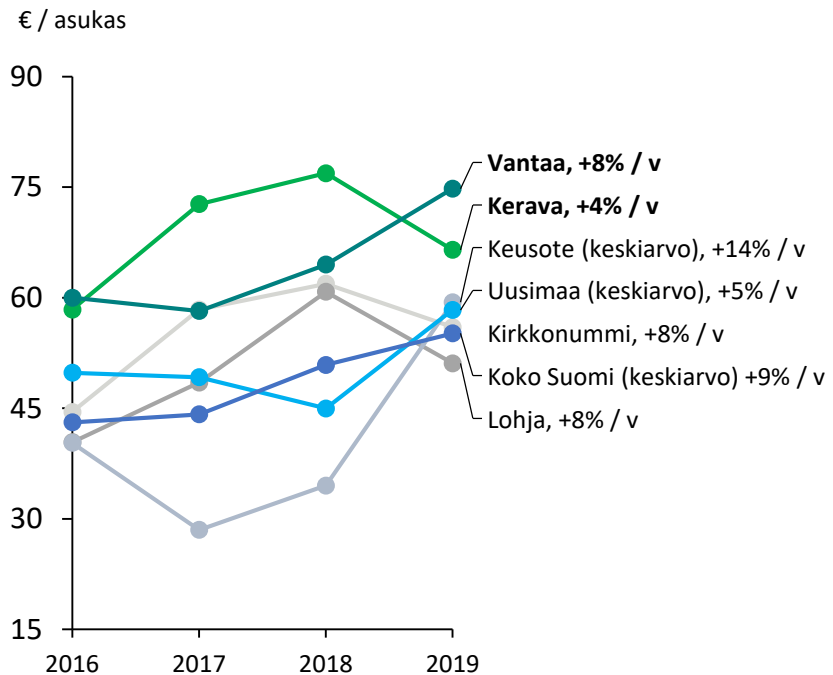
< 0 % (kustannukset laskeneet)

Palvelujen kustannusten kehittyminen verrattuna muihin kuntiin

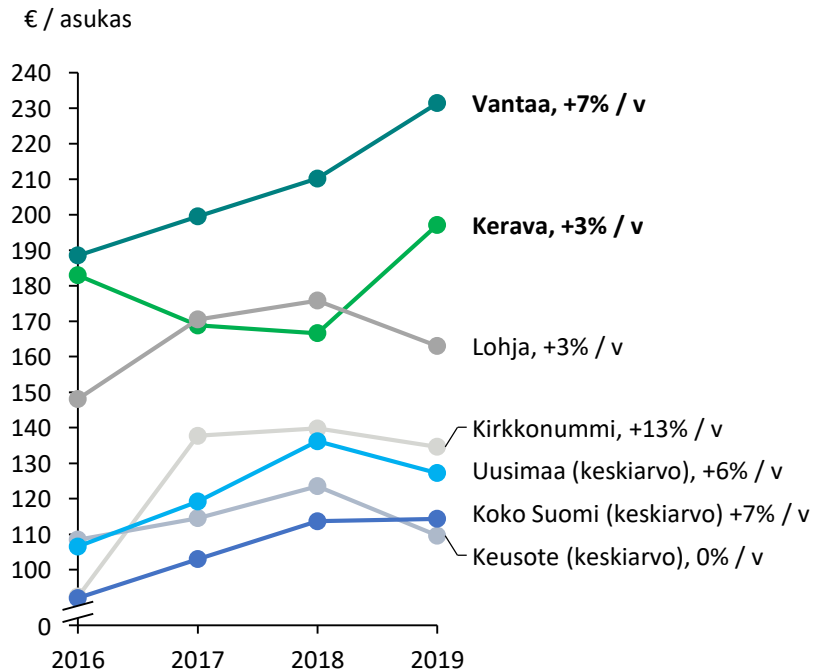
Lastensuojelun kustannukset ovat nousseet. Kasvun taustalla on tietoinen päätös panostaa avohuollon palveluihin sekä toisaalta erityishoidon ja kilpailutusten myötä tullut hintojen nousu.

Lastensuojelun palvelujen kustannusten kehitys

Lastensuojelun avohuoltopalvelujen nettokäyttökustannukset, euroa / asukas ⁽¹⁾

Lastensuojelun laitos- ja perhehoidon nettokäyttökustannukset, euroa / asukas ⁽¹⁾

Lastensuojelun avohuollon nettokäyttökustannukset

- Lastensuojelun avohuoltopalveluissa Keravan nettokäyttökustannukset asukasta kohden ovat toiseksi korkeimmalla tasolla ja kasvaneet vertailuajavälillä.
  - Vantaan nettokäyttökustannukset asukasta kohden ovat vielä korkeammat.
- Kustannukset ovat kasvaneet asukasta kohden, vaikka avohuollon asiakasmäärät ovat vertailuvälillä laskeneet. Kustannusten lasku näkyy asiakasmääriin nähden viiveellä.
- Kerava on panostanut resursseja avohuoltoon huostaanottojen välttämiseksi, ja painoa pyritään pitämään perhesosiaalipalveluissa.
- Avohuollosta pääosa on järjestetty ostopalveluna.

Lastensuojelun laitos- ja perhehoidon nettokäyttökustannukset

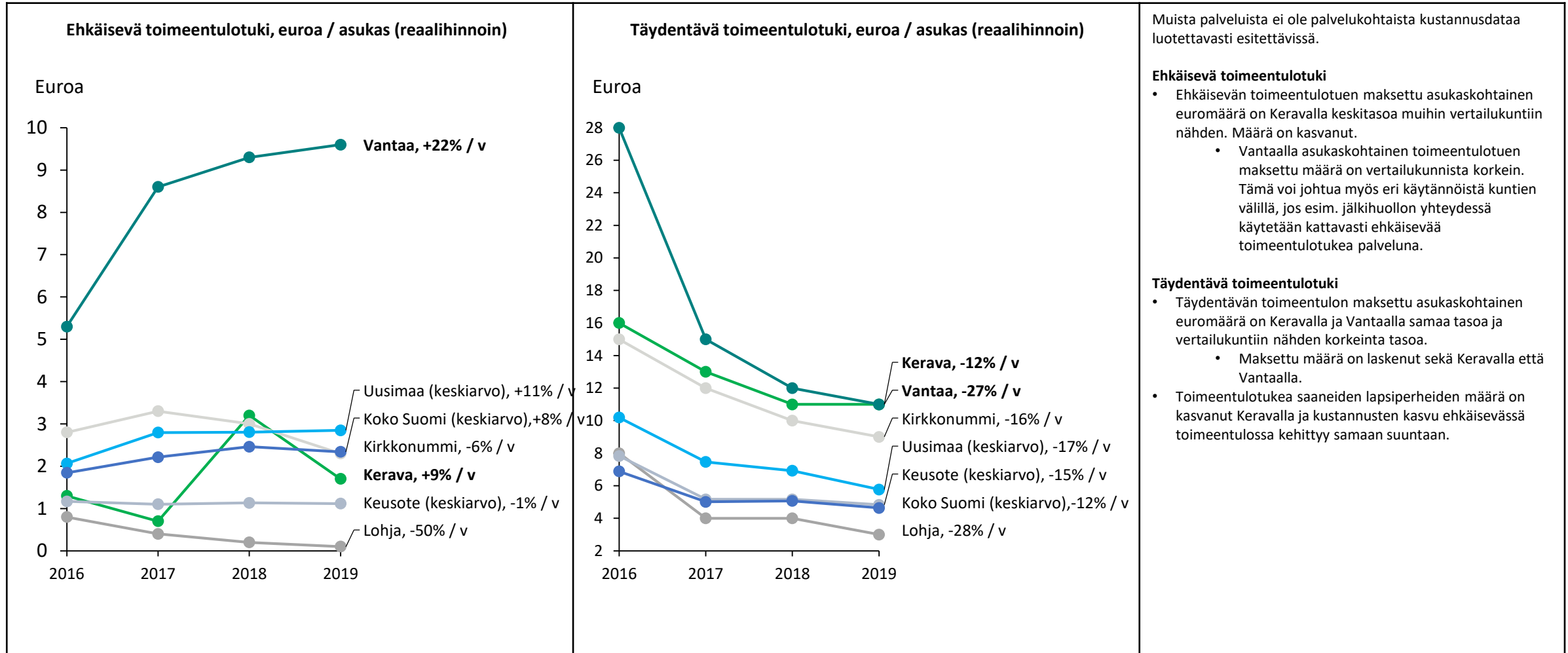
- Lastensuojelun laitos- ja perhehoidon asukaskohtaiset nettokäyttökustannukset ovat myös toiseksi korkeinta tasoa vertailukuntiin nähden. Vantaalla ne ovat korkeimmat.
  - Keravan kustannukset ovat kasvaneet (3 % vuodessa), ja samalla kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten asiakasmäärät ovat kasvaneet (4 % vuodessa).
- Keravan kustannusten nousun takana on erityishoidon kustannusten kasvu sekä kilpailutus, joka nosti hintoja. Sijaishuollossa kaikki toiminta on ostopalvelua.

1. [THL \(Sotkanet\) kuntakohtaiset tilastot palveluista](#)

Palvelujen kustannusten kehittyminen verrattuna muihin kuntiin

Keravalla työllistymistä tukevien palvelujen kustannukset kertovat mm. panostuksesta TYP-työntekijään. Keravan ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen maksetut määrät eivät poikkea vertailukunnista.

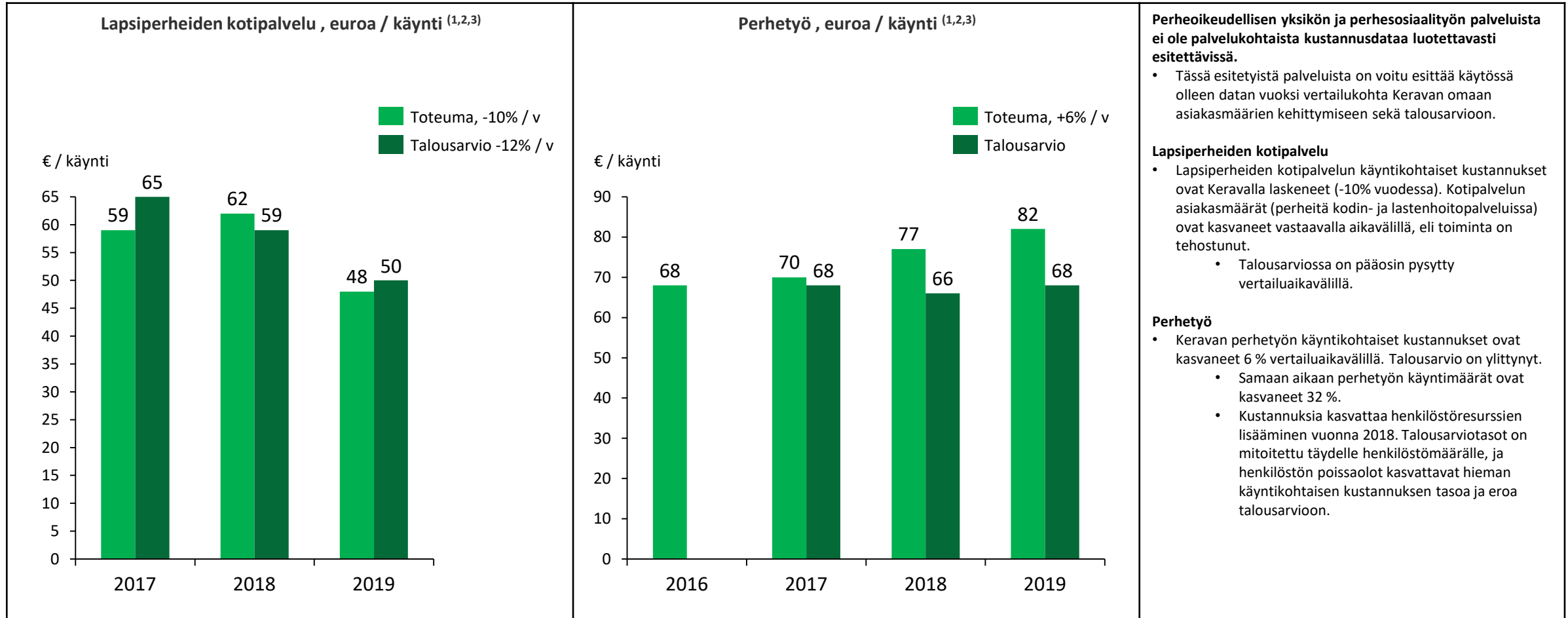
Aikuisten sosiaalityön valikoitujen palvelujen kustannusten kehitys

Palvelujen kustannusten kehittyminen verrattuna muihin kuntiin

Lapsiperheiden kotipalvelun käyntikohtaiset kustannukset ovat laskeneet. Perhetyössä käyntikohtainen kustannus on kasvanut henkilöstömäärän lisäyksen ja henkilöstön poissaolojen seurauksena.

Lapsiperheiden sosiaalipalvelujen valikoitujen palvelujen kustannusten kehitys

Perheoikeudellisen yksikön ja perhesosiaalityön palveluista ei ole palvelukohtaista kustannusdataa luotettavasti esitettävissä.

- Tässä esitetyistä palveluista on voitu esittää käytössä olleen datan vuoksi vertailukohta Keravan omaan asiakasmäärien kehittymiseen sekä talousarvioon.

Lapsiperheiden kotipalvelu

- Lapsiperheiden kotipalvelun käyntikohtaiset kustannukset ovat Keravalla laskeneet (-10% vuodessa). Kotipalvelun asiakasmäärät (perheitä kodin- ja lastenhoitopalveluissa) ovat kasvaneet vastaavalla aikavälillä, eli toiminta on tehostunut.
  - Talousarviossa on pääosin pysytty vertailuaikavälillä.

Perhetyö

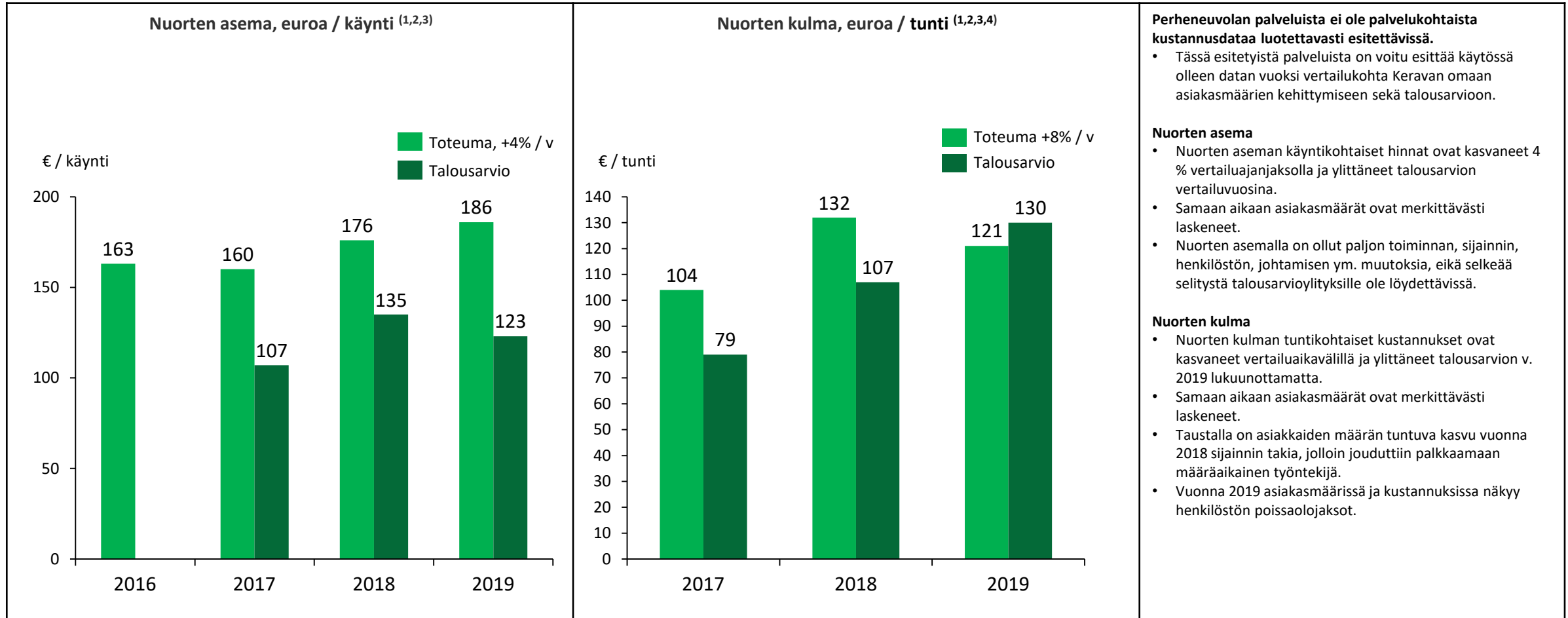
- Keravan perhetyön käyntikohtaiset kustannukset ovat kasvaneet 6 % vertailuaikavälillä. Talousarvio on ylittynyt.
  - Samaan aikaan perhetyön käyntimäärät ovat kasvaneet 32 %.
  - Kustannuksia kasvattaa henkilöstöressurssien lisääminen vuonna 2018. Talousarviotasot on mitoitettu täydelle henkilöstömäärälle, ja henkilöstön poissaolot kasvattavat hieman käyntikohtaisen kustannuksen tasoa ja eroa talousarvioon.

1. Keravan toimittamat PTP Tuotetaulut Q2 2020 ja TP 2018
2. [Keravan talousarviosuunnitelma 2020-2022](#)
3. [Keravan talousarvio 2018](#)

Palvelujen kustannusten kehittyminen verrattuna muihin kuntiin

Nuorten psykososiaalisten palvelujen kustannukset ovat käyntiä ja tuntia kohden kasvaneet ja talousarvio on palvelussa ylittynyt.

Psykososiaalisten palvelujen kustannusten kehitys valikoiduissa palveluissa

1. [Keravan talousarviosuunnitelma 2020-2022](#)

2. [Keravan talousarvio 2018](#)

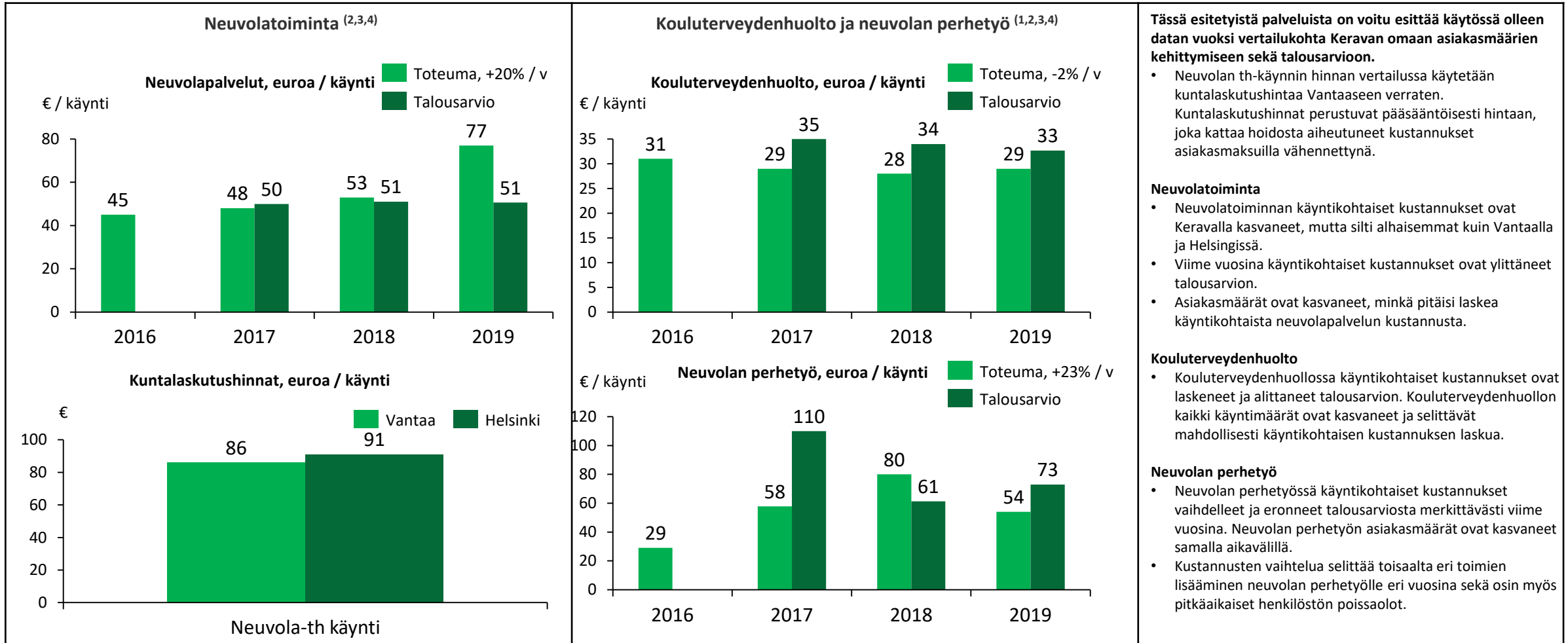
3. Keravan toimittamat PTP Tuotetaulut Q2 2020 ja TP 2018

4. Arvio (laskettu toimintakulujen laskun suhteessa edellisestä vuodesta)

Palvelujen kustannusten kehittyminen verrattuna muihin kuntiin

Neuvola- ja kouluterveydenhuollon palvelujen kustannukset ovat pääosin laskeneet, paitsi neuvolan käyntikohtainen kustannus on kasvanut.

Neuvola- ja kouluterveydenhuollon palvelujen kustannusten kehitys

1. [Keravan talousarviosuunnitelma 2020-2022](#)

2. [Keravan talousarvio 2018](#)

3. Keravan toimittamat PTP Tuotetaulut Q2 2020 ja TP 2018

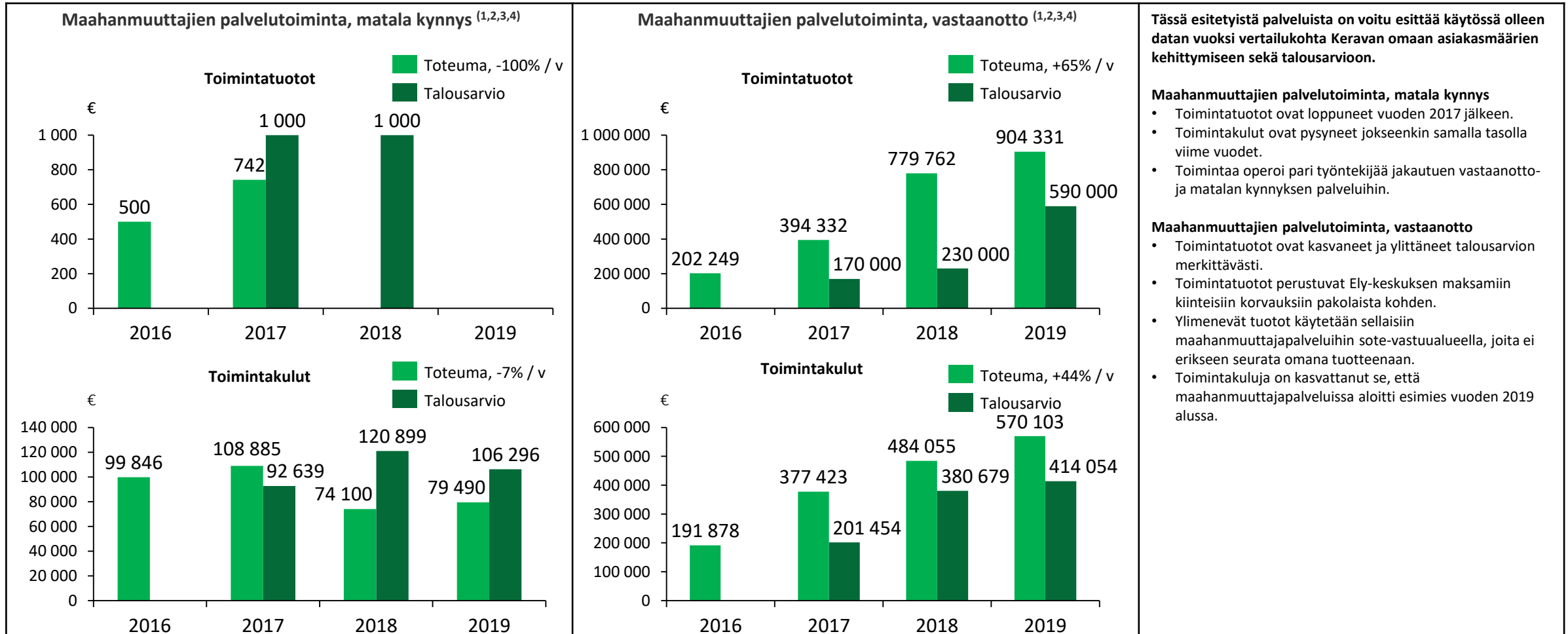
4. Arvio (laskettu toimintakulujen laskun suhteessa edellisestä vuodesta)

5. Helsingin, Keravan ja Vantaan kuntalaskutushinnastot (2020)

Palvelujen kustannusten kehittyminen verrattuna muihin kuntiin

Maahanmuuttajapalvelujen vastaanottotoiminnassa toimintatuotot ylittävät –kulut. Matalan kynnyksen palvelun toimintatuottoja ei ole, vaikka –kuluja toimintaan kohdistuu vuosittain.

Maahanmuuttajapalvelujen kustannusten kehitys

Tässä esitetyistä palveluista on voitu esittää käytössä olleen datan vuoksi vertailukohta Keravan omaan asiakasmäärien kehittymiseen sekä talousarvioon.

Maahanmuuttajien palvelutoiminta, matala kynnyks

- Toimintatuotot ovat loppuneet vuoden 2017 jälkeen.
- Toimintakulut ovat pysyneet jokseenkin samalla tasolla viime vuodet.
- Toimintaa operoi pari työntekijää jakautuen vastaanotto- ja matalan kynnyksen palveluihin.

Maahanmuuttajien palvelutoiminta, vastaanotto

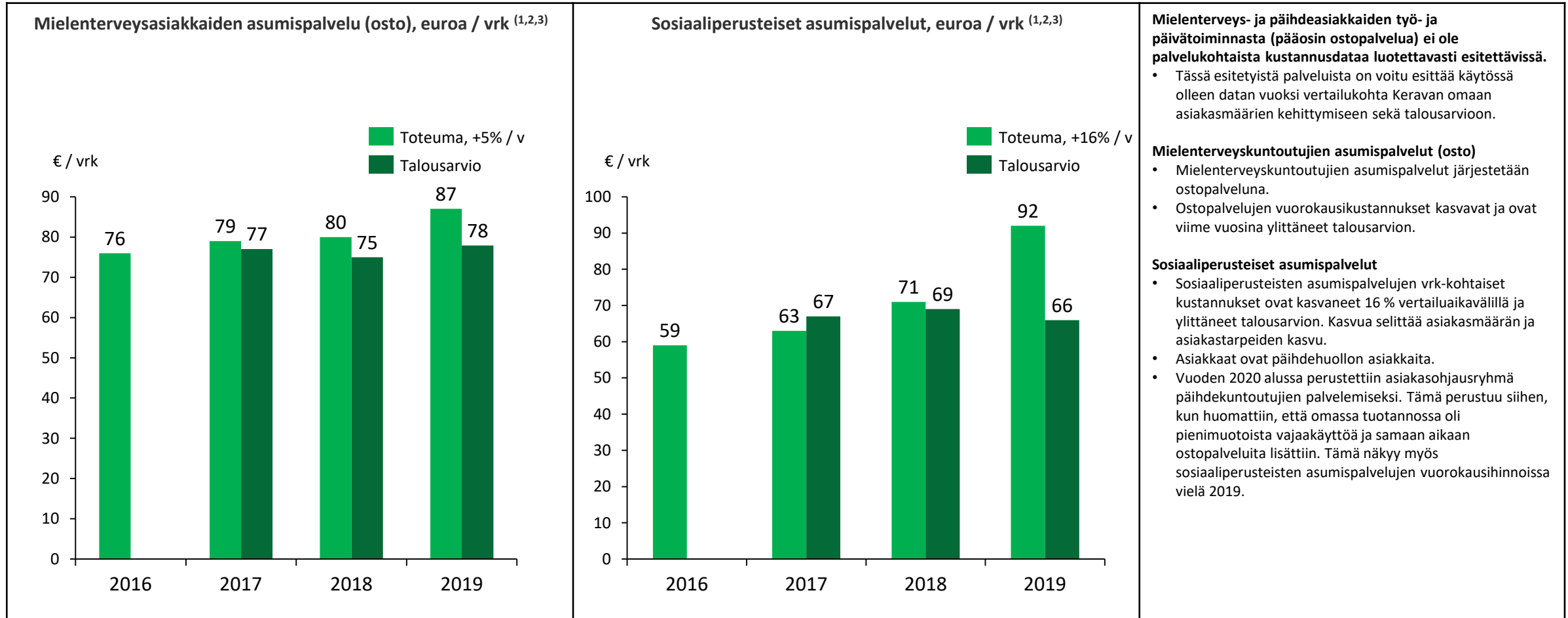
- Toimintatuotot ovat kasvaneet ja ylittäneet talousarvion merkittävästi.
- Toimintatuotot perustuvat Ely-keskuksen maksamiin kiinteisiin korvauksiin pakolaista kohden.
- Ylimenevät tuotot käytetään sellaisiin maahanmuuttajapalveluihin sote-vastualueella, joita ei erikseen seurata omana tuotteenaan.
- Toimintakuluja on kasvattanut se, että maahanmuuttajapalveluissa aloitti esimies vuoden 2019 alussa.

1. [Keravan talousarviosuunnitelma 2020-2022](#)
2. [Keravan talousarvio 2018](#)
3. Keravan toimittamat PTP Tuotetaulut Q2 2020 ja TP 2018
4. Arvio (laskettu toimintakulujen laskun suhteessa edellisestä vuodesta)

Palvelujen kustannusten kehittyminen verrattuna muihin kuntiin

Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien asumisen palvelujen vuorokausikustannus on kasvanut viime vuosina. Kasvua on pyritty hillitsemään asiakasohjauksen kehittämisen keinoin.

Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien valikoitujen palvelujen kustannusten kehitys

1. [Keravan talousarviosuunnitelma 2020-2022](#)

2. Keravan toimittamat PTP Tuotetaulut Q2 2020 ja TP 2018 ja ASTP tuotetaulut Q2 2020 ja ASTP 2018

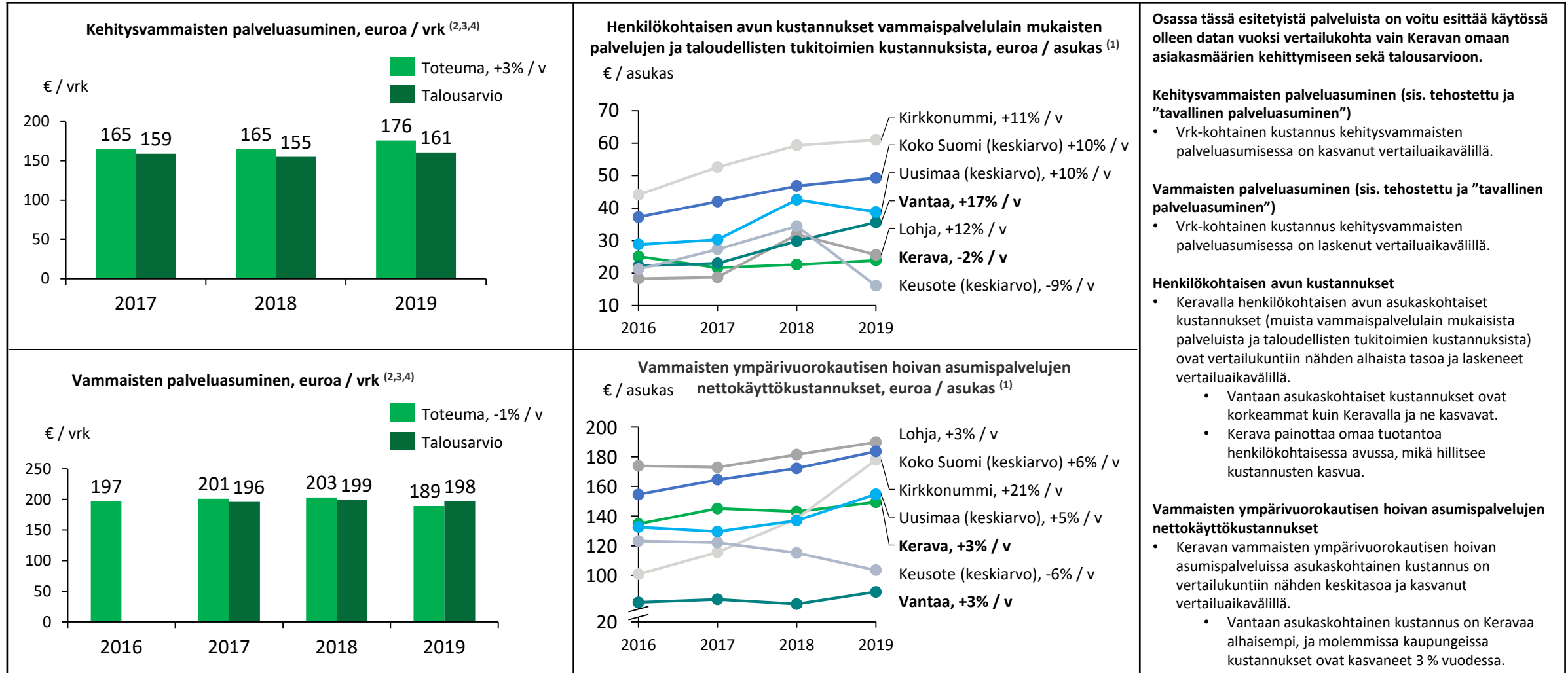
3. Arvio (laskettu toimintakulujen laskun suhteessa edellisestä vuodesta)

Palvelujen kustannusten kehittyminen verrattuna muihin kuntiin

Vammaisten ja kehitysvammaisten palveluissa kustannukset ovat pääosin kasvaneet ja keskitasoa muihin kuntiin nähden. Henkilökohtaisessa avussa oman tuotantotavan painotus hillitsee kustannuksia.

Vammaisten ja kehitysvammaisten valikoitujen palvelujen kustannusten kehitys

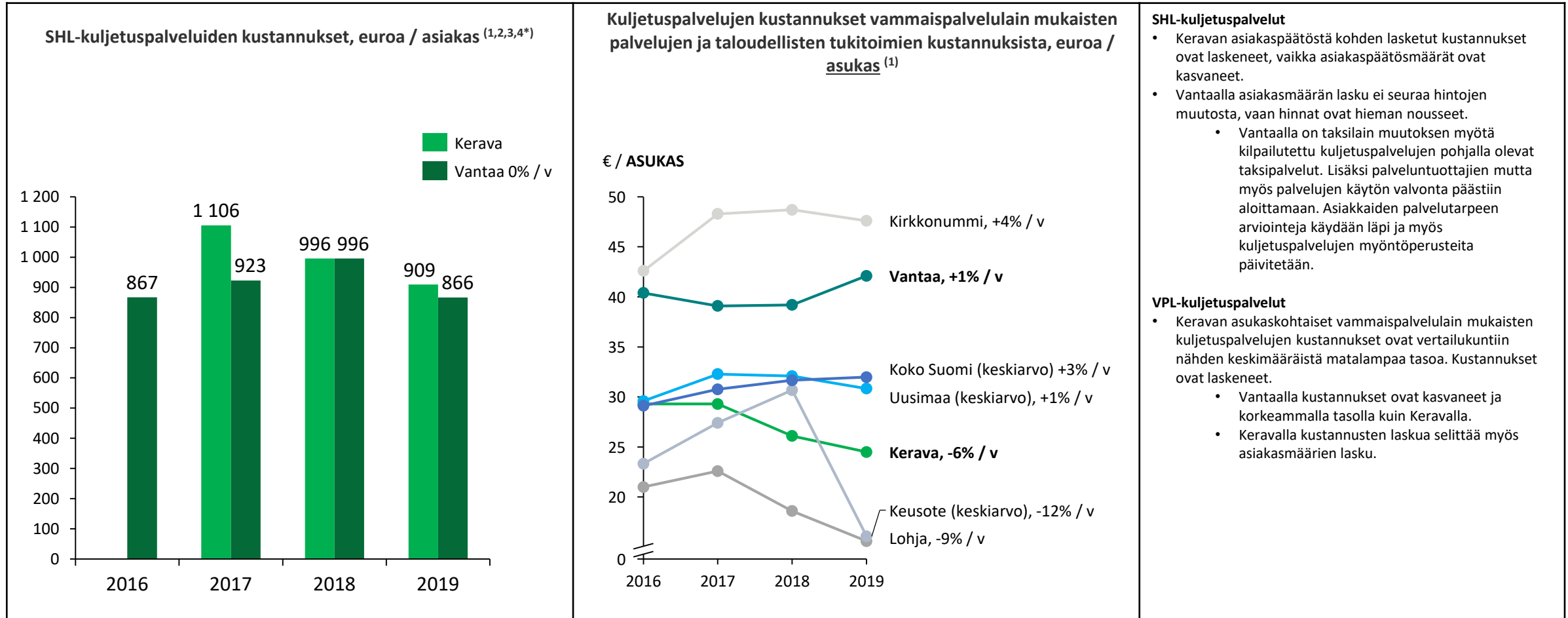
1. THL (Sotkanet) kuntakohtaiset tilastot palveluista
 2. Keravan talousarviosuunnitelma 2020-2022

3. Keravan toimittamat PTP Tuotetaulut Q2 2020 ja TP 2018 ja ASTP tuotetaulut Q2 2020 ja ASTP 2018
 4. Arvio (laskettu toimintakulujen laskun suhteessa edellisestä vuodesta)

Palvelujen kustannusten kehittyminen verrattuna muihin kuntiin

SHL-kuljetuspalvelujen kustannukset asiakaspäätöstä kohden eivät ole kasvaneet päätösmäärien kasvusta huolimatta. VPL-kuljetuspalvelujen kustannukset laskevat asiakasmäärän laskiessa.

SHL- ja VPL-kuljetuspalvelujen kustannusten kehitys

1. [THL \(Sotkanet\) kuntakohtaiset tilastot palveluista](#)

2. [Keravan tilastotietoa 2018](#)

3. Keravan kuljetuspalveluiden kustannuspaikkakohtaiset tiedot, Keravan toimittama data SHL kuljetuspalveluiden palvelupäätösten lukumääristä vuosina 2016-2019

4. Vantaan SHL-palvelujen analyysi

* Keravan tiedot laskettu jakamalla toiminto 3071 shl:n mukaisten palveluiden vuotuiset kokonaiskustannukset palvelupäätöksillä ja kertomalla saatu tulos 100 000 ja jakamalla Keravan väestöllä vuosilta 2016-2019. Keravan osalta tietoa SHL kuljetuspalvelujen kustannuksista vuodelta 2016 ei ole saatavilla

Perheitä tukevien palveluiden gap-analyysin yhteenveto (1/2)

Toiminta ja organisaatio suhteessa tulevaisuuden tavoitteisiin

PERHEITÄ TUKEVAT PALVELUT KOKONAISUUTENA

- Keskiuuren kunnan organisaatorakenne tukee joustavaa palvelu- ja toimintamallia sekä palvelujen järjestämisen että asiakasohjauksen näkökulmista. Neuvola- ja kouluterveydenhuollon palvelut ovat Vantaasta poiketen yhdessä lasten ja perheiden palvelujen kokonaisuudessa, mikä koetaan Keravalla toimivaksi malliksi.
- Perheitä tukevien palvelujen vastuualueella toteutettiin organisaatiouudistus siten, että perheiden palveluita ja muita sosiaalipalveluiden jakoa eri päälliköille yksinkertaistettiin. Vuonna 2019 perheitä tukevien palvelujen vastuualueelle siirtyivät päihde- ja mielenterveyskuntoutujien palvelut, kuljetuspalvelut ja vammaisten palvelut sekä neuvolan perhetyö. Toimintaa on vahvasti kehitetty viime aikoina.
- Vaikka vastuualueen sisällä toiminta- ja organisoitumismalli koetaan pääosin toimivaksi, niin asiakaskunnan tarpeet voivat jatkossa vaatia tiiviimpää yhteistyötä myös muiden toimialan palvelujen sekä toimialan ulkopuolisten tahojen kanssa, kuten työllisyyspalvelut sekä kasvatus ja koulutus.

LASTENSUOJELU ▲

- Henkilöstön määrä ja yksikön pieni koko ovat sekä etu että heikkous: Resurssien määrä tuo joustavuutta ja sujuvuutta toimintaan. Toisaalta pienuus tuo myös haavoittuvuutta ja lisää henkilösidonaisuutta.
- Henkilöstön ja resurssien näkökulmasta tilanne on hyvä: vakanssit on saatu täytettyä ja Keravan lastensuojelulla on hyvä maine. Henkilöstömäärän pienuus myös mahdollisuutta kehittää laajuutta henkilöstön asiantuntijuuteen. Toisaalta rakenne tuo myös veloitteen hoitaa asiakkaan tilanne laaja-alaisemmin.

AIKUISTEN SOSIAALITYÖ

- Aikuisten sosiaalityössä on tapahtunut murros toimeentulotuen siirryttyä Kelaan ja toiminta hakee vielä muotoaan ja uudenlaista toimintatapaa osana sosiaalipalveluja. Henkilöstöä kuormittaa sosiaalihuoltolain muutos sekä asiakaskunnassa paljon palveluita tarvitsevien määrän kasvu.
- Ohjauksessa ja asiakasneuvonnassa on aloitettu uusi prosessi ajanvarauksettoman matalan kynnyksen palvelujen saatavuuden parantamiseksi.
- Työllisyyden kuntakokeilu edellyttää osallistumista ja resursseja.

LAPSIPERHEIDEN SOSIAALIPALVELUT ▲

- Perhetyössä johtaminen on vuoden 2019 aikana keskitetty yhden esimiehen alle, mikä tuo virtaavuutta matalan kynnyksen palveluun aiempaan nähden.
- Henkilöstössä on jonkin verran poissaoloja perheiden kotipalvelussa sekä perhetyössä, mikä osin näkyy palvelujen saatavuudessa ja toteutumamäärissä.

PSYKOSOSIAALISET PALVELUT

- Organisoitumismallin tarkoituksenmukaisuutta tulee tarkastella ja tarvittaessa jatkokehittää tulevaisuudessa.
- Asiakasmäärä ja jonot palvelun ovat kasvaneet merkittävästi Nuorten asemalla ja perheneuvolassa, mihin tulisi vastata lisäresurssein.

NEUVOLA- JA KOULUTERVEYDENHUOLTO ▲

- Neuvolan perhetyötä (mm. YEP-vastaanotot ja seksuaalineuvojan vastaanotot) on kehitetty asiakastarpeista perustuen ja toimivat palautteen perusteella hyvin. Koulujen oppilasaineis vaikuttaa vastaanottomäärien pituuteen ja määrän.
- Resurssien määrä on pieni. Se tuo joustavuutta ja sujuvuutta, mutta myös jatkuvuuden kannalta haavoittuvuutta toimintaan. Henkilöstö on kehittämismyönteistä ja sitoutunutta.

Arvio nykytilanteesta suhteessa vertailukuntiin sekä kehittämistarpeiden määrään:

Hyvin heikko tilanne, vaatii paljon akutteja toimenpiteitä

Heikko tilanne, vaatii toimenpiteitä

Kohtalainen tilanne, vaatii toimenpiteitä

Hyvä tilanne, vaatii hieman toimenpiteitä

Erinomainen tilanne, ei vaadi toimenpiteitä

▲ = Analyysissä ei ole ollut vertailuaineistoa muihin kuntiin saatavilla.

Toiminta ja organisaatio suhteessa tulevaisuuden tavoitteisiin

MAAHANMUUTTAJAPALVELUT ▲

- Maahanmuuttajapalveluissa aloitti lähiesimies vuonna 2019. Aiemmin toiminta on perustunut työntekijöiden suhteellisen itsenäiseen toimintaan.
- Työntekijät tuntevat keravalaiset asiakkaat hyvin, mikä on etu suuriin kuntiin ja palveluorganisaatioihin nähden.
- Lähiesimiehen aloittaessa vuonna 2019 toimintaa on alettu johtamaan entistä tehokkaammin.

VAMMAISTEN JA KEHITYSVAMMAISTEN PALVELUT ▲

- Vammaispalvelutiimi kattaa 3 työntekijää. Tiimin koko mahdollistaa joustavan toiminnan ja toiminnan keskittämisen.
- Hankintojen hallinnoinnin prosessissa ja organisoitumisessa on yhä kehitettävää, vaikka niitä on jo viimeisen 2 vuoden aikana kehitetty eteenpäin.

PÄIHDE- JA MIELENTERVEYSKUNTOUTUJIIEN ASUMISPALVELUT ▲

- Vuoden 2020 alussa perustettiin asiakasohjausryhmä päihde- ja mielenterveyskuntoutujien palvelemiseksi, jotta oman tuotanto sekä ostopalveluihin samanaikainen ohjaus olisivat optimoituja.
- Päihdeongelmaiset asiakkaat linkittyvät myös muihin palveluihin sote-toimialalla. Yhteistyötä on kehitettävissä palvelujen tehostamiseksi ja ennaltaehkäisevän toiminnan kasvattamiseksi.
- 2 työntekijän toimesta hoidetaan yli 200 asiakasta, mikä tuo haavoittuvuutta toimintaan henkilöstön poissaolotilanteissa.

KULJETUSPALVELUT ▲

- Kuljetuspalvelut siirtyivät vuonna 2019 perheitä tukevien palvelujen vastuualueen järjestettäväksi.
- Päätöskriteerien tulkinta ja päätökset ovat voineet vaihdella eri asiakkaiden kohdalla.

Arvio nykytilanteesta suhteessa vertailukuntiin sekä kehittämistarpeiden määrään:

Hyvin heikko tilanne, vaatii paljon akuutteja toimenpiteitä

Heikko tilanne, vaatii toimenpiteitä

Kohtalainen tilanne, vaatii toimenpiteitä

Hyvä tilanne, vaatii hieman toimenpiteitä

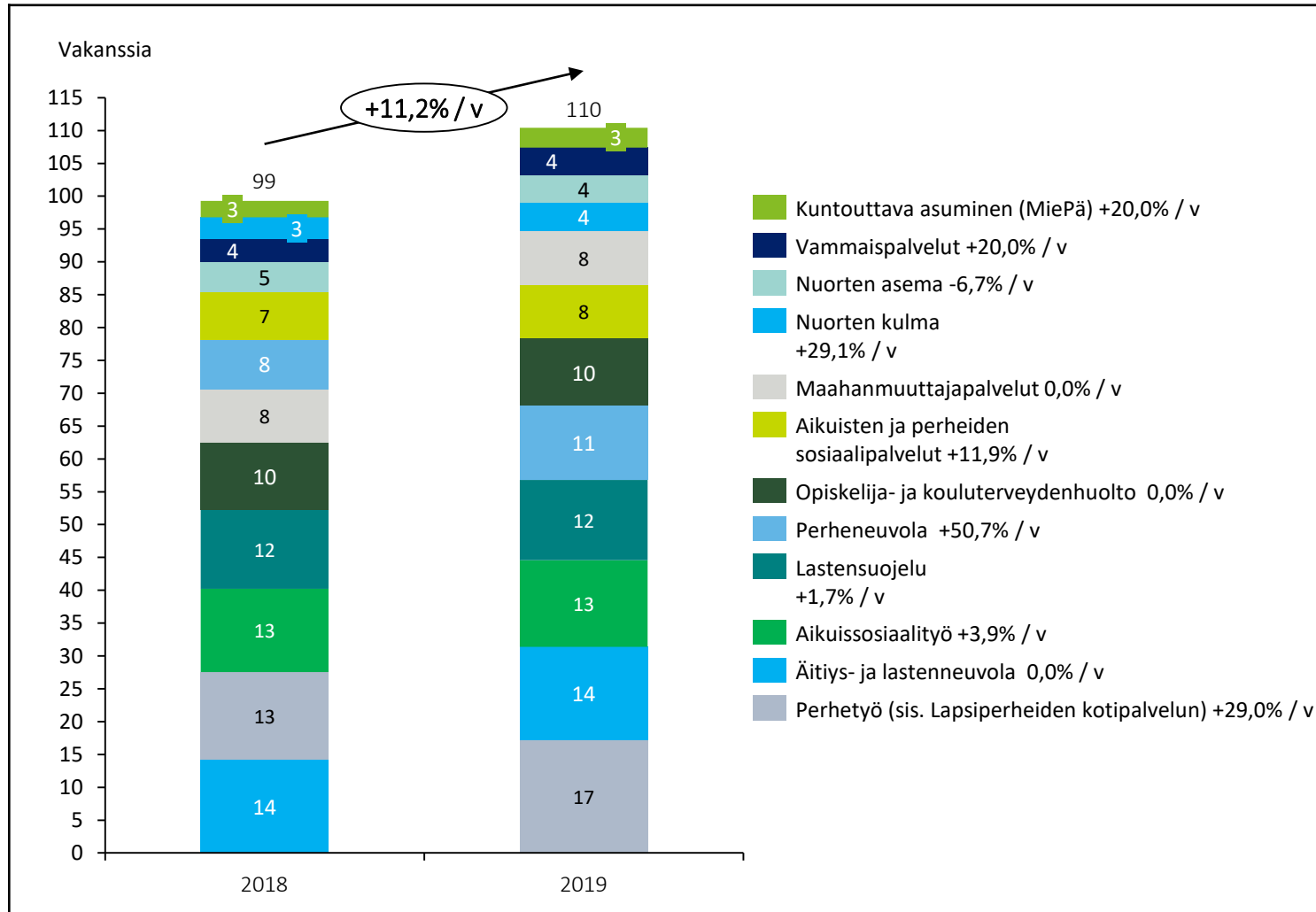

Erinomainen tilanne, ei vaadi toimenpiteitä

▲ = Analyysissä ei ole ollut vertailuaineistoa muihin kuntiin saatavilla.

Henkilöstömäärien ja -tyytyväisyyden kehitys perheitä tukevissa palveluissa

Vakanssimäärien kehitys palveluyksiköittäin (1)

- Perheitä tukevien palvelujen vastuualueella vakanssimäärät ovat kasvaneet 11,2 % vuoteen 2019. Vakanssien määrä on kasvanut enemmän kuin Keravan väestömäärä (1 % vuodessa). Vantaalla perheitä tukevissa palveluissa kasvu on ollut Keravaa vähäisempää (5,6 % 2018-2019).
- Henkilöstön määrä on nähty suhteellisen tiiviiksi ja matalaksi, mikä tuo toiminnallisia etuja ja kasvattaa henkilöstöltä vaadittavaa monialaista osaamistarvetta mutta toisaalta asettaa haasteita ja haavoittuvuuksia toiminnalle poissaolotilanteissa.
- Eniten vakansseja kappalemäärissä tarkastellen ovat saaneet perhetyö, perheneuvola sekä aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelut. Vastaavissa palveluissa myös asiakasmäärät ovat kasvaneet.
- Henkilöstön poissaolot ovat näkyneet asiakkaille palvelujen saatavuuden tasossa, ja poissaolot koskevat etenkin perheiden sosiaalityötä ja psykososiaalisia palveluita.
- Resurssien määrä koetaan puutteelliseksi aikuisten sosiaalityössä ja kouluterveydenhuollossa: aikuisten sosiaalityössä asiakaskunnan tarpeet kasvattavat resurssitarpeita, kouluterveydenhuollossa taas on pula vastaanottoajoista lääkäreille, psykologeille ja koulukuraattoreille.

1. Keravan toimittama data vakanssien lukumäärästä 2018-2019 PTP osalta

Toimintamalli ja organisaatio perheitä tukevissa palveluissa (1/4)

Toimintamallin ja organisaation eroja Vantaaseen on tuotu esiin kuvauksessa siltä osin kuin haastatteluissa eroja on tunnistettu.

Organisaatorakenne

Lastensuojelu

- Henkilöstön määrä ja yksikön pieni koko on sekä etu että heikkous: Resurssien määrä tuo joustavuutta ja sujuvuutta toimintaan. Toisaalta pienuus tuo myös haavoittuvuutta ja lisää henkilösidonaisuutta.

Kulttuuri ja johtaminen

- Yksikön suhteellisen pieni koko tuo joustavuutta johtamisrakenteeseen. Henkilöstö tukee ja paikkaa toisiaan mahdollisten poissaolojen tilanteessa.
- Käytännön toiminnassa kulttuuri on, että asiat halutaan hoitaa loppuun saakka asiakkaan näkökulmasta.

Prosessit

- Yksikön pienen koon takia toiminta on joustavaa ja hallittavissa: asiakkaan kannalta prosessit voidaan hoitaa saman henkilön toimesta sujuvasti alusta loppuun saakka ilman jonotuksia perhesosiaalityön ja lastensuojelun välillä.
- Tehtävänjako henkilöstön kesken on selkeä ja joustava.

Resursointi ja henkilöstö

- Henkilöstön ja resurssien näkökulmasta tilanne on hyvä: vakanssit on saatu täytettyä.
- Henkilöstömäärän pienuus myös mahdollisuutta kehittää laajuutta henkilöstön asiantuntijuuteen. Toisaalta rakenne tuo myös veloitteen hoitaa asiakkaan asiat laaja-alaisemmin.

Aikuisten sosiaalityö

- Aikuisten sosiaalityössä on tapahtunut murros toimeentulotuen siirryttyä Kelaan ja toiminta hakee vielä muotoaan ja uudenlaista toimintatapaa osana sosiaalipalveluja.
- Yhteistyö koulutuksen, opetuksen ja työllisyyspalvelujen välillä on olennaista eri toimeentulotuen muotojen asiakasmäärien vähentämiseksi ja kasvun pysäyttämiseksi.

- Johtamisessa ja kulttuurissa haasteena on ohjata muutosta kohti sosiaalihuoltolain muuttamaa uutta toimintaa sekä asiakaskunnan paljon palveluita tarvitsevien määrän kasvuun ja monikulttuurisuuteen vastaamista.

- Ohjauksessa ja asiakasneuvonnassa on aloitettu uusi prosessi ajanvarauksettoman matalan kynnyksen palvelujen saatavuuden parantamiseksi.
- Prosessien tulisi toimia tiiviimmin aikuissosiaalityön, työllisyyspalvelujen sekä koulutuksen ja opetuksen välillä mm. ilman toisen asteen koulutusta jääneiden nuorten aikuisten määrän vähentämiseksi.
- Paljon palveluita tarvitsevat, taloudellisessa ahdingossa olevat ja työikäiset kasvavat asiakasryhminä ja heidän tilanteeseensa vastaamiseen tulee jatkossa etsiä keinoja ja resursseja.

- Toimeentulotuen siirto Kelaan näkyy henkilöstölle työn murroksena ja roolien muuttumisena. Muutos on kesken.
- Resursseja tarvitaan työikäisten sosiaalipalveluihin asiakaskunnan paljon palveluita tarvitsevien määrän kasvu ja monikulttuurisuuden mutta toisaalta myös sosiaalihuoltolain tuoman työn haastavuuden kasvamisen takia.
- Työllisyyden kuntakokeilu edellyttää osallistumista ja resursseja, mutta resurssit ovat jo valmiiksi tiukassa.

Toimintamalli ja organisaatio perheitä tukevissa palveluissa (2/4)

Toimintamallin ja organisaation eroja Vantaaseen on tuotu esiin kuvauksessa siltä osin kuin haastatteluissa eroja on tunnistettu.

Organisaatorakenne

Lapsiperheiden sosiaalipalvelut

- Perhetyössä johtaminen on vuoden 2019 aikana keskitetty yhden esimiehen alle, mikä tuo virtaavuutta matalan kynnyksen palveluun aiempaan nähden.

Psykososiaaliset palvelut

- Kasvatus- ja perheneuvoloissa palveluissa toteutettiin esimiesvaihdos v. 2019. Tällä hetkellä psykososiaaliset palvelut ovat jakautuneet 3 eri esimiehelle.
- Organisoitumismallin toimivuutta tulee jatkossa tarkastella ja tarvittaessa jatkokehittää.

Neuvola- ja kouluterveydenhuolto

- Neuvolan perhetyö siirtyi terveydenhuollosta osaksi perhetyötä vuonna 2019 ja silloin lisättiin vakansseja palveluun.

Kulttuuri ja johtaminen

- Esimiestyö koetaan toimivaksi.

- Kulttuuria ja toimintaa on edistetty vuonna 2019 aloitetuilla vahvoilla kehittämistoimenpiteillä. Muutosten jalkauttaminen on hidasta.
- Toiminnassa ollut paljon toiminnan sisällön, sijainnin, henkilöstön ja johtamisen muutoksia.

- Johtamisessa on jouduttu keksimään ratkaisuja haastavaan koulujen oppilasaineeseen.
- Käynnit ovat sen myötä pitkiä ja haastavia.
- Myös lääkärivastaanotoista on pulaa.

Prosessit

- Perhetyötä tehdään Keravalla pääosin yhdessä vuorossa. Iltatyötä tehdään harvemmin kuin Vantaalla, ja se tehdään pääosin ostopalveluna.
- Prosessit ovat selkeät.

- Prosesseja kehitetään jatkuvasti asiakaslähtöisemmiksi ja sujuvammiksi.
- Kehittämiskohteita ovat vanhempainohjaus, ikärajat (Keravalla vain 13-17, Vantaalla 21 vuoteen asti) sekä nuorten päihdehoitopolut.

- Prosesseja kehitetään jatkuvasti asiakaslähtöisemmiksi ja sujuvammiksi.
- Neuvolan perhetyötä (mm. YEP-vastaanotot ja seksuaalineuvojan vastaanotot) on kehitetty asiakastarpeista perustuen ja toimivat palautteen perusteella hyvin.

Resursointi ja henkilöstö

- Henkilöstössä on jonkin verran poissaoloja perheiden kotipalvelussa sekä perhetyössä, mikä osin näkyy palvelujen saatavuudessa ja toteumamäärissä.

- Asiakasmäärä ja jonot palvelun ovat kasvaneet merkittävästi Nuorten asemalla ja perheneuvolassa, mihin tulisi vastata lisäresurssein.
- Resurssien määrä on pieni. Se tuo joustavuutta ja sujuvuutta, mutta myös jatkuvuuden kannalta haavoittuvuutta toimintaan.

- Resurssien määrä on pieni. Se tuo joustavuutta ja sujuvuutta, mutta myös jatkuvuuden kannalta haavoittuvuutta toimintaan.
- Henkilöstö on ammattitaitoista ja sitoutunutta sekä kehittämishaluista.

Toimintamalli ja organisaatio perheitä tukevissa palveluissa (3/4)

Toimintamallin ja organisaation eroja Vantaaseen on tuotu esiin kuvauksessa siltä osin kuin haastatteluissa eroja on tunnistettu.

Organisaatorakenne

Kulttuuri ja johtaminen

Prosessit

Resursointi ja henkilöstö

Maahanmuuttajapalvelut

- Maahanmuuttajapalveluissa aloitti lähiesimies vuonna 2019. Lähiesimiehen aloittaessa vuonna 2019 toimintaa on alettu johtamaan entistä tehokkaammin.

- Työntekijät tuntevat keravalaiset asiakkaat hyvin, mikä on etu suurin kuntiin ja palveluorganisaatioihin nähden.

Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut

- Palvelut siirtyivät perheitä tukevien palvelujen vastuualueelle vuonna 2019.
- Vuoden 2020 alussa perustettiin asiakasohjausryhmä päihde- ja mielenterveyskuntoutujien palvelemiseksi, jotta oman tuotanto sekä ostopalveluihin samanaikainen ohjaus olisivat optimoituja.

- Lähiesimiehen aloittaessa vuonna 2019 toimintaa on alettu johtamaan entistä tehokkaammin.

- Päihdeongelmaiset asiakkaat linkittyvät myös muihin palveluihin sote-toimialalla. Yhteistyötä on kehitettävissä palvelujen tehostamiseksi ja ennaltaehkäisevän toiminnan kasvattamiseksi.

- 2 työntekijän toimesta hoidetaan yli 200 asiakasta, mikä tuo haavoittuvuutta toimintaan henkilöstön poissaolotilanteissa.

Toimintamalli ja organisaatio perheitä tukevissa palveluissa (4/4)

Toimintamallin ja organisaation eroja Vantaaseen on tuotu esiin kuvauksessa siltä osin kuin haastatteluissa eroja on tunnistettu.

Organisaatiorakenne

Vammaisten ja kehitys-vammaisten palvelut

- Palvelut siirtyivät perheitä tukevien palvelujen vastuualueelle vuonna 2019.
- Vammaispalvelutiimi kattaa 3 työntekijää. Tiimin koko mahdollistaa joustavan toiminnan ja toiminnan keskittämisen.
- Hankintojen hallinnoinnin prosessissa ja organisoitumisessa on yhä kehitettävää, vaikka niitä on jo viimeisen 2 vuoden aikana kehitetty eteenpäin.

Kulttuuri ja johtaminen

- Toiminta koetaan joustavaksi ja asiakaslähtöiseksi.

Prosessit

- Tiimin koko mahdollistaa joustavan toiminnan ja toiminnan keskittämisen. Keskittäminen tuo etua asiakkaan näkökulmasta: palvelutarpeen arviointi ja palvelujärjestäminen on keskitettyä eikä palvelukatveja pääse helposti syntymään.

Resursointi ja henkilöstö

- Tiimin koko voi myös lisätä toiminnan haavoittuvuutta henkilöstön poissaolotilanteissa.

Kuljetuspalvelut

- Palvelut siirtyivät perheitä tukevien palvelujen vastuualueelle vuonna 2019.

- Päätöskriteerien tulkinta ja päätökset ovat voineet vaihdella eri asiakkaiden kohdalla.

- *Ei esille nousseita havaintoja.*

- *Ei esille nousseita havaintoja.*

Liitteet

Liite 1: Toimialan kustannusyhteenvedon tarkemmat tiedot

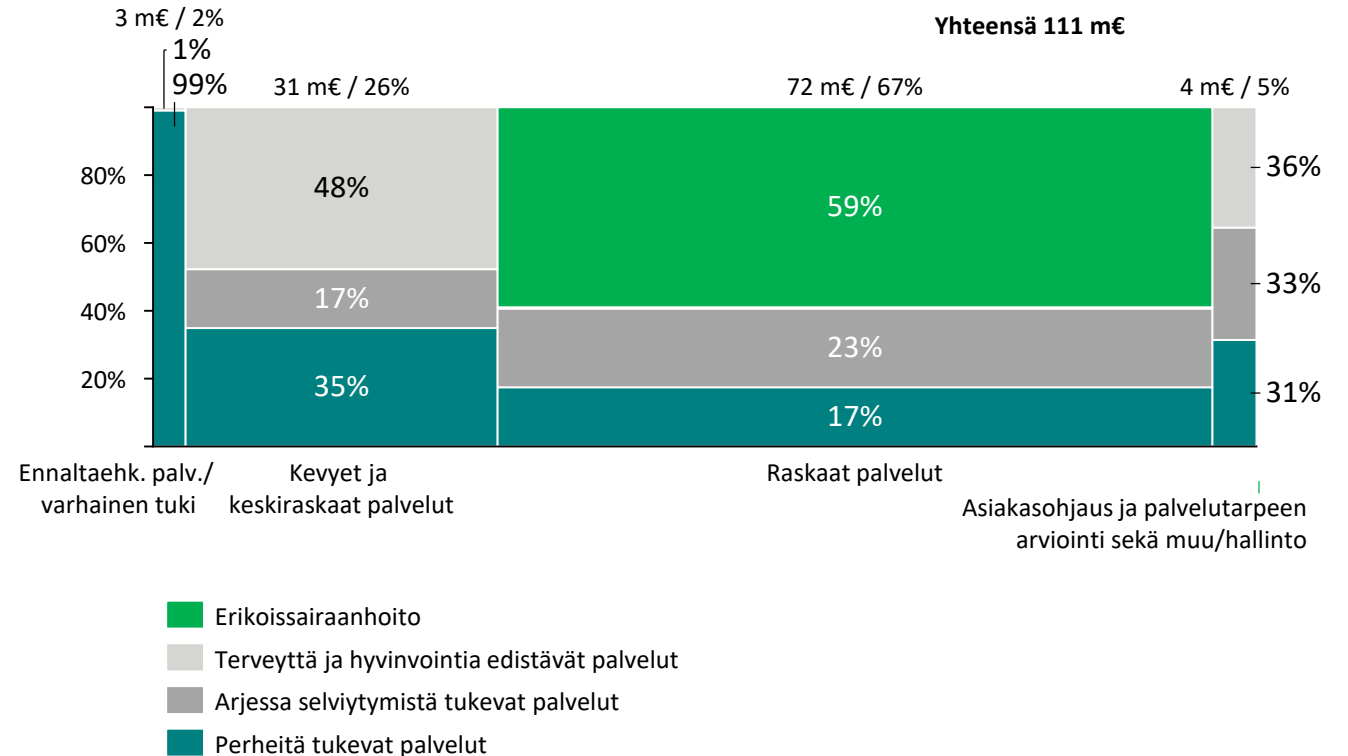

Liite 1: Kuvaus kustannusyhteenvedon laadinnasta ja sisällöstä

- Kuvaajassa toimialan kustannukset on jaettu kategorioihin (suluissa lyhyt kuvaus kategoriasta, ellei sisältö ole ilmeinen):
  - Ennaltaehkäisevät palvelut ja varhainen tuki (palvelun nimen ja toiminnan luonteen perusteella)
  - Kevyet ja keskiraskaat palvelut
  - Raskaat palvelut (ympäri vuorokautinen hoito/hoiva ja erikoissairaanhoido)
  - Asiakasohjaus ja palvelutarpeen arviointi sekä muu kehittäminen ja hallinto
- Jaottelussa perustuu mahdollisimman samanlaiseen kategorisointiin kuin Vantaan nykytilan analyysi, esim. neuvolapalvelut on luettu ennaltaehkäiseviin palveluihin.
- Kuvaajan tavoitteena on havainnollistaa toiminnan luonnetta kustannusten valossa. On tärkeää huomata, että jako yllä mainittuihin kategorioihin ei ole yksiselitteistä. Jako perustuukin pääasialliseen kategorialuokkaan.
- Kustannusten jakauma kuvaa vuoden 2019 sote-toimialan kustannusten jakaumaa, psl. talous- ja hallintopalvelut ja lautakunta.
- Jaottelu perustuu kirjanpidon kustannuspaikkoihin.

Ks. tarkemmin vastuualueittainen jaottelu seuraavilta sivuilta.

Kustannusten jakautuminen vastuualueittain (1)

Terveyttä edistävien palveluiden kustannusten jakauma

Toimialan kustannusyhteenvedossa⁽¹⁾ käytetty jaottelu

	Ennaltaehkäisevät palvelut / varhainen tuki	Kevyet ja keskiraskaat palvelut	Raskaat palvelut	Asiakasohjaus ja palvelutarpeen arviointi sekä muu/hallinto
Seulonnat	29 819			
Fysioterapia		680 281		
Lääkinnällinen kuntoutus		371 567		
Apuvälineiden lainaus		65 096		
Puheterapia		213 591		
Toimintaterapia		94 781		
Välinehuolto		177 774		
Suun terveydenhuollon vastaanottopalvelut		4 256 445		
Akuuttivastaanotto		836 413		
Päivystys (osto)		657 119		
Lääkärivastaanotto		2 404 444		
Hoitajavastaanotto		2 825 400		
Toimenpideyksikkö		314 722		
Työterveyshuollon yksikkö		72 914		
Mielenterveys- ja päihdepalvelut		437 078		
Laboratorio		1 133 196		
Röntgen		479 851		
Katkaisuhoito ja kuntouttava laitoshoido			328 320	
Kuntouttavien palvelujen hallinto ja kehittäminen				101 399
Suun terveydenhuollon kehittäminen ja hallinto				220 447
Terveydenhoidon hallinto ja kehittäminen				212 411
Terveyttä ja hyvinvointia edistävät palvelut, kehittäminen ja hallinto				1 040 761
YHTEENSÄ	29 819	15 020 671	328 320	1 575 017

1. Keravan sote aineistopyyntö 2016-2019

Arjessa selviytymistä tukevien palveluiden kustannusten jakauma

Toimialan kustannusyhteenvedossa⁽¹⁾ käytetty jaottelu

	Ennaltaehkäisevät palvelut / varhainen tuki	Kevyet ja keskiraskaat palvelut	Raskaat palvelut	Asiakasohjaus ja palvelutarpeen arviointi sekä muu/hallinto
Ikäihmisten päivätoiminta		284 508		
Veteraanikuntoutus		63 671		
Omaishoidon tuki		1 147 562		
Kotihoito		3 365 024		
Mielenterv. ja päihdepalvelujen päivätoiminta, oma		85 580		
Työkeskus		463 905		
Varahenkilöstö			358 237	
Hoitokoti Vomma, palveluasuminen			2 022 945	
Hopeahovin palvelukeskus, palveluasuminen			2 559 418	
Vanhus- ja veteraanipalvelut, palveluasuminen (osto)			3 671 720	
Mielenterveysasiakkaiden asumispalvelut, oma			150 207	
Kuntouttavan hoidon osasto			2 302 449	
Akuuttihoidon osasto			3 567 280	
Hoivaosasto Helmiina			2 036 315	
Arjessa selviytymistä tukevat palvelut, kehittäminen ja hallinto				1 058 255
Keskitetty asiakasohjaus- ja palveluyksikkö				332 849
Asumispalvelut, hallinto				79 027
YHTEENSÄ	-	5 410 249	16 668 572	1 470 132

1. Keravan sote aineistopyyntö 2016-2019

Perheitä tukevien palveluiden kustannusten jakauma (1/2)

Toimialan kustannusyhteenvedossa⁽¹⁾ käytetty jaottelu

	Ennaltaehkäisevät palvelut / varhainen tuki	Kevyet ja keskiraskaat palvelut	Raskaat palvelut	Asiakasohjaus ja palvelutarpeen arviointi sekä muu/hallinto
Neuvola	1 132 676			
Kouluterveydenhuolto	363 332			
Opiskelijaterveydenhuolto	149 571			
Neuvolan perhetyö	154 050			
Perhetyö	277 322			
Lapsiperheiden kotipalvelu	178 460			
Perheneuvola	811 469			
Nuorten psykososiaaliset palvelut, vastaanotto	141 982			
Lastensuojelun sijaishuollon sosiaalityö (oma)			263 404	
Lasten sijaishuollon laitoshoido (osto)			4 213 765	
Lasten sijaishuollon ammatillinen perhekoti (osto)			955 726	
Lasten sijaishuollon perhehoito (osto)			1 370 101	
Kehitysvammaisten laitospalvelut			321 442	
Vammaisten palveluasuminen (osto)			1 687 728	
Kehitysvammaisten palveluasuminen (osto)			3 695 500	
Muu hallinto ja kehitystyö				1 390 798
YHTEENSÄ	3 208 862	10 969 143	12 507 665	1 390 798

Jatkuu seuraavalla sivulla

Perheitä tukevien palveluiden kustannusten jakauma (1/2)

Toimialan kustannusyhteenvedossa⁽¹⁾ käytetty jaottelu

Jatkoa edelliseltä sivulta

	Ennaltaehkäisevät palvelut / varhainen tuki	Kevyet ja keskiraskaat palvelut	Raskaat palvelut	Asiakasohjaus ja palvelutarpeen arviointi sekä muu/hallinto
Sosiaalipäivystys		160 086		
Aikuissosiaalityö		746 513		
Sosiaaliperusteiset asumispalvelut (osto)		1 215 514		
Maahanmuuttajien palvelutoiminta		616 320		
TYP yhteispalvelu		66 200		
Täydentävä ja ennaltaehkäisevä toimeentulotuki		69 492		
Avohuolto (osto)		898 335		
Lastensuojelun avohuolto, sosiaalityö (oma)		446 286		
Muu		98 506		
Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden työ- ja päivätoiminta		185 533		
Mielenterveyden asumispalvelut (osto)		941 798		
Täydentävä ja ennaltaehkäisevä toimeentulotuki		704 736		
Nuorten psykososiaaliset palvelut, vastaanotto		96 574		
Nuorten psykososiaaliset palvelut, matala kynnyks		279 904		
Perhesosiaalityö, oma		446 120		
Perhesosiaalityö (osto)		331 325		
Perheoikeudellinen yksikkö (osto)		311 184		
Vammaispalvelut ja vammaistyö		142 384		
Vammaisten ja kehitysvammaisten työ- ja päiväkeskustoiminta (osto)		1 035 710		
Kehitysvammaisten tukitoiminnot		129 180		
Vammaispalvelut ja vammaistyö		177 929		
Henkilökohtainen apu		878 144		
Kuljetuspalvelu		991 368		
YHTEENSÄ	3 208 862	10 969 143	12 507 665	1 390 798

1. Keravan sote aineistopyyntö 2016-2019

Erikoissairaanhoidon kustannusten jakauma

Toimialan kustannusyhteenvedossa⁽¹⁾ käytetty jaottelu

	Ennaltaehkäisevät palvelut / varhainen tuki	Kevyet ja keskiraskaat palvelut	Raskaat palvelut	Asiakasohjaus ja palvelutarpeen arviointi sekä muu/hallinto
Ensihoito ja sairaankuljetus			767 672	
HUS			41 459 628	
Muu erikoissairaanhoido			145 210	
YHTEENSÄ	-	-	42 372 510	-

1. Keravan sote aineistopyyntö 2016-2019